

EXODO

KAG MGA PA-UNÁNG BISAYA

Kag pangruháng libró sa Bíbliya ay kag libró it Éxodo. Kalíng libró ay usá sa limáng libró nak gingsuyat ni Móises: Hénesis, Éxodo, Levítico, Mga Bilang, ag Deuteronomio. Kalíng limáng libró ay ingtatawag ra nak Kasugu-án ni Móises.

Kag título it kalíng libró ay gingba-óy sa pinaka-importanting natabô sa mga lahì ni Israél, nak ingtatawag rang Jacób, tong ginhaw-as sinrá it Diós sa pagka-ulipon sa Ehipto. Kag gustong bisayahon it título nak “Éxodo” ay “Paghalín.”

Kag libró it Éxodo ay inggwa't tatlong parti:

(1) Ginhaw-as kag mga Israelinhon, nak ingtatawag rang Hebrohanon, sa pagka-ulipon sa Ehipto ag gingrayá sa Baguntor it Sináy, nak ingtatawag ra nak Baguntor it Diós.

(2) Gingta-ó it Diós kag Kasugtanan sa inrá sa Baguntor it Sináy. Na-umir rilí kag iba't-ibáng mga Kasugu-án.

(3) Gingsugò sinrá it Diós kung pa-unó maghumán it Toldang Dayawan, ag kung pa-unó dayawon sidá sa tamang parayan.

Kag ing-umà rilí ay nahanungór sa rakóng gahóm nak gingpakità it Diós tong gingliwás nidá kag mga Israelinhon sa Ehipto. Si Móises kag piniling mapamunò sa inra it kató. Hali ra makikità kag listahan it Sampuyong Kasugu-án (Kapítolo 20).

KAG SUYÓR IT EXODO

Ginhaw-as it Diós kag mga Israelinhon sa Ehipto 1:1 - 15:21

Kag Pagka-ulipon sa Ehipto 1:1-22

Kag Nahanungór kang Móises 2:1 - 4:31

Ging-atubang si Paraón na Móises ag Aaron 5:1 - 11:10

Kag Paghalín it mga Israelinhon sa Ehipto 12:1 - 15:21

Kag Pagtabók sa Puyang Ragat

Papagto sa Baguntor it Sináy 15:22 - 18:27

Kag Kasugtanan ag Kag Kasugu-án 19:1 - 24:18

Kag Nahanungór sa Toldang Dayawan

ag sa Pagdayaw sa Diós 25:1 - 40:38

Kag Pag-ihíg sa mga Israelinhon

Pagktapos it mahabang tiggagutóm sa lugár it Cana-an, si Jacób ag ida mga anák, ka-ibhanan kag inra mga pamilya ay nagpanaw papagto sa bansà it Ehipto kung hari-ín kag ida usáng anák nak si José ay Gobernador rutó. Rilíng libró ing-u-umà kag mga natabô sa mga lahi it mga Israelinhon nak halín kang Jacób.

1 ¹ Imáw kalí kag mga pangayan it mga anák ni Jacób nak ingtatawag rang Israél, nak nagpagto sa bansà it Ehipto, ka-ibhanan kag inra mga pamilya. Imáw kalí kag inra mga pangayan:—

² Sa Rubén, Símeon, Levi, Juda, Isakár;

³ Zábulon, Bénjamin;

⁴ Dan ag Néptali; Gad ag Asér.

⁵ Kadâ sinráng tanán nak mga inának ni Jacób nak nagpagto sa Ehipto ay sitenta, ka-úmirey kag ida usáng anák nak si José nak rúgayey rutó.

⁶ Paglipas it mahabang panahón, si José ag kag ida mga haling kayake, patí kag inra mga katubô ay namatáy. ⁷ Ugaling kag inra mga lahi nak ingtatawag nak mga Israelinhon ay mabu-ar, matulin kag pagramò ag pagkusog hanggáng nagpakarámo-ey sinrá. Ngani halos napunô ninrá kag lugár nak inra ing-i-istarán rutó sa Ehipto.

⁸ Naglipas kag marugay ray nak panahón nak nag-ilis-ilis it mga harì sa Ehipto, hastáng nagka-inggwa't bag-ong harì nak wayá't ayám tungór sa dating Gobernador nak si José. ⁹ Nagsilíng kalíng harì sa ida mga kasimanwa, “Muyati, mas marámo-ey ag mas makusog pa sa atò ngasing kalíng mga Israelinhon. ¹⁰ Dapat natong ma-usahán sinrá, sabaling mapakaramò pa sinrá. Kung gerahon kitá it atò mga ka-away ay mag-apin pa kalí, ag asamantalahón ninrá nak sinrá ay makalayas.”

¹¹ Ngani kag mga Israelinhon nak ingtatawag rang Hebrohanon ay gingbutangán it mga mapintas nak mga manugmanda sa inrá mga kapatás agór piliton sinrá nak magtrabaho ag pahirapan. Sinrá ay gingpilit it harì nak imáw kag Paraón it Ehipto, nak magpatugrok it ruháng syudad, nak kag ngayan ay Pitom ag Ramesés, agór katò ay magíng tipunán it pagka-on ag manggár nidá. ¹² Pero sa yudó nak gingpapahirapan sinrá it mga Ehiptohanon ay lalò pa nganing nagramò sinrá ag lalò pang nagkalat rutó. Kadâ sinrá'y ginghangitan ag gingkahadlukán it mga Ehiptohanon. ¹³⁻¹⁴ Dahil rilí, kag mga Israelinhon ay lalong gingpintasán parayan sa pagpatrabaho it

pamatay-matay sa inra. Gingpahirapan sinrá sa paghumán it mga bloke, sa pagpatugrok, ag sa tanáng klase it trabaho sa umá it mga Ehiptoanon. Ag wayâ nak gadór sinrá it kalu-oy sa inra.

¹⁵ Usáng adlâw gingbisayahan it inra harì nak Paraón kag mga Hebrohanong^a paltera. Kag usáng ginkikilaya sa inra ay si Sipra,^b ag kag usá ay si Pua.^c ¹⁶ Nagsilíng si Paraón sa inra, “Pag nagpa-anák kamó sa inro mga kalahì,^d ag nakità ninró nak kalí ay kayake, matya kalí; pero pag kabade, pabad-e yang nak sidá ay mabuhì.” ¹⁷ Ugaling kalíng mga paltera ay inggwa’t kahadlok sa Diós, kadâ wayâ ninrá gisunra kag sugò it harì kundî, inra gingpabad-an nak mabuhì abér kalí ay kayake. ¹⁸ Pagkasador kalí ni Paraón, gingpatawag nidá kalíng ruháng paltera ag gingbistigár, “Asing wayâ ninró gimatya kag mga kayaking anak? Asing inro gingpabad-an nak mabuhì sinrá?”

¹⁹ Sabát it kalíng ruhá kang Paraón, “Halandong Paraón, kag mga kabading Hebrohanon ay bukò tuyár sa mga kabading Ehiptoanon. Makusog sinrá ag abáng ralí kag inra pag-anák, kadâ nakalíwasey kag mga anak bag-o pa kamí mag-abót.”

²⁰ Ngani ingpakama-ado it Diós kalíng ruháng paltera. Ag kag mga Israelinhon ay padayon nak nagramò ag nagkusog. ²¹ Ag dahil kalíng ruháng paltera ay inggwa’t kahadlok sa Diós, gingkaluy-an nidá sinrá ag nagka-inggwa sinrá it inra sarilíng mga anak.

²² Ngasing gingsugò ni Paraón kag tanáng Ehiptoanon, it tuyár kalí, “Tanáng kayake nak matatawo it mga Hebrohanon ay pilakan ninró sa Subâ it Nilo, pero kag mga kabade ay inro apabad-an nak mabuhì.”

---

^a1:15a Kag mga Hebrohanon ay mga inának ni Eber halín kang Sem, nak panganay nak anak ni Noe. Kalíng Eber kag usá sa mga lolohon ni Abrahám. Tong hulí, pagkahalín it mga Hebrohanon sa Ehipto sinrá ay gingtawag ray nak mga Israelinhon.

^b1:15b Kag gustong bisayahon it ngayan nak “Sipra” ay “Maganda.”

^c1:15c Kag ngayan nak “Pua” ay pay pag-una it usáng kabade pag sidá ay nag-a-anák.

^d1:16 Kalíng bisaya nak “pag nagpa-anák kamó sa inro mga kalahì” sa Hebrohanon ay “pag nagpa-anák kamó ag nakità ninró kag inro mga kalahing Hebrohanon nak hinaey sa mga bato.” Batasaney it kató nak pag nag-a-anák kag mga Hebrohanon ay hina sinrá nag-a-anák sa ruháng bató kung hari-ín ginghamulma kag mga kuyon. Hali gibay-a kag idiya nak kag Diós kag naghuhumán it tawo tuyár sa usáng manughumán it kuyon. Basaha kag Isáias 64:8.

Kag Pagkatawo ag Pagkasalbar sa Kamatayon ni Móises

2¹ Ngasing inggwá't usáng kayake nak halín sa lahi ni Levi nak nakapangasawa it halín ra sa lahi ni Levi. ² Kalíng kabade ay nagsabak ag nagka-anák it kayake. Pagkakità nidá nak gwapo kalíng ida anák, ida kalí gingtagò sa suyór it tatlong buyan. ³ Tong nakità nidá nak índi-ey matagò kalíng anák, nagba-óy sidá it basket humán sa yawas it tigbaw ag ida kalí pinahiran it alkitrán. Pagkatapos, gingsuyór nidá rilí kag anák, ag binutáng sa tungà it mga mata-as nak hila munon sa habig it subâ. ⁴ Kag ida maguyáng nak kabade ay hagto sa mayado-yadò nagbabantay sa ida, agór ayamón kung ni-o kag matatabô sa ida manghór.

⁵ Ni-ong swerte nak katóng adlaw nak kató ay rutó ra sa Subâ it Nilo, nagkakaligos kag anák nak rayaga it inra hari nak Paraón. Habang sinrá it ida mga dama ay nagpapanaw sa habig it subâ, nakità nidá kalíng basket sa tungâ it mga hila munon. Kadâ gingsugò nidá kag usá sa ida mga sugu-ón nak bay-on kató. ⁶ Pagkabaton nidá, binuksan kalí, ag nakità nidá kag anák. Ag kalí ay nagtitibaw. Nalu-oy sidá rilíng anák ag napasilíng, “Kalíng anák ay anák it usáng Hebrohanon.”

⁷ Kag inghumán ngasing it katóng maguyáng nak nagbabantay ay nagsu-or sa inrá ag nagpangutana sa rayagang anák ni Paraón, “Mam, gusto baga nimo nak hanapan ka nakò it manug-alagâ nak halín sa mga Hebrohanon, agór inggwa't mapasuso rilíng anák para sa imo?”

⁸ Sabát it kalíng anák ni Paraón, “Halá! Pagtóy!” Kadâ gingsapóy it kalíng anák kag ida nanay ag ingrayá sa anák ni Paraón. ⁹ Pag-abót ninrá rutó, nagsilíng kalíng anák ni Paraón sa nanay, “Ray-a kalíng anák, ag alaga-e sidá para sa akò. Akò ikáw aswelduhán.” Kadâ rinayá it kalíng nanay kag ida anák sa inra ag ida ray ingripara. ¹⁰ Tong nagrako-ey kalíng anák, inggrayá sidá it ida nanay sa anák ni Paraón. Ag gingbilang sidá nak tunay nak anák it prinsesa. Gingpangayanan nidá kalí nak Móises, dahil silíng nidá, “Ginghaw-as nakò sidá sa tubì.”

Kag Paglayas ni Móises Papagto sa Bansà it Midian

¹¹ Usáng adlaw, tong si Móises ay mga kwarentáhoney,^e gingpasyarán nidá kag ida mga kalahing Hebrohanon. Ag nakità nidá kung pa-unó't bug-at kag inra mga gingtatrabaho. Nakità ra nidá kag usáng Ehiptohanon nak gingbabalbal kag usáng ida kalahing Hebrohanon. ¹² Nagpanglingat-lingát anay sidá, ag tong ida nakità nak wayát nakakamalay sa ida, gingmatáy nidá kalíng Ehiptohanon bag-o ingyubóng. ¹³ Pagka-aga ay nagbalik ray sidá, ag ida nakità kag ruháng Hebrohanon nak nag-a-away. Gingsilinggan nidá kag kayake nak di salá, “Asing imo gingsusuntok kag imo kasimanwang Hebrohanon?”

¹⁴ Nagrasón kalí, “Asì, si-o ka nak mahusgar sa amò? Amatyon ra bagá akó nimo tuyár sa imo pagmatáy itahapon sa usáng Ehiptohanon?” Pagkarungóg kalí ni Móises hinadlukan sidá, ag na-isip nidá nak siguro áyamey it mga tawo kag akò nahimò.

¹⁵ Pagkasador kalí ni Paraón nak imáw kag hari, ida ipamatáy tan-a si Móises, ugaling nakatákasey sidá papagto sa lugár it Midian. Pag-abót nidá rutó, sidá ay nagpahuway sa usáng bal-ong.

¹⁶ Ngasing, inggwa rutó sa Midian it parì nak kag ngayan ay Reuél, nak gingtatawag rang Jetro. Kalíng parì ay inggwa't pitóng rayagang anak. Ag wayâ narugay nag-abót kalíng pitóng rayaga pramas pun-on kag mga pa-inuman it mga karnero ag kambing it inra tatay.

¹⁷ Nag-abót ra kag ibá pang mga kayaking manugbantay it hadop, ag gingpahalín sinrá. Tuminrog ngasing si Móises, ag gingbuligan kalíng mga kabade sa pagpa-inóm it inra mga hadop.

¹⁸ Pagpa-uli ninrá sa inra tatay nak si Reuél, gingpangutana sinrá, “Asing abáng ralí kamó kapa-uli ngasing?”

¹⁹ Nagsabát sinrá, “Inggwá't usáng Ehiptohanon nak nag-apin sa amò sa mga kayaking manugbantay it hadop. Gingbuligan pa kamí nidá sa pagpa-inóm it atò mga karnero ag kambing.”

²⁰ Ag silíng it inra tatay, “Ay hári-iney katóng tawo? Asing inro sidá gingbada-an? Sápuya anay kató agór sidá ay makaka-on.”

²¹ Tunà it kató, rutóy nag-istár si Móises hanggáng ingpa-asawa sa ida ni Jetro kag usáng anak nidá nak si Zipora. ²² Nag-abót kag adlaw nak nagka-anák si Zipora it kayake. Ag gingpangayanan kalí ni Móises nak Gersom, dahil silíng nidá, “Akó ay bukò taga rilí.”

---

^e2:11 Ayam natò halín sa pagbisaya ni Esteban sa Binuhatan 7:23 nak si Móises ay kwarentay it idad tong kalí ay natabò.

²³ Tunà it katóng pag-abót ni Móises sa Midian, sa suyór it katóng mga tu-ig, namatáy si Paraón nak hari it Ehipto. Ugaling kag mga Israelinhon ay ulipon gihapon it mga Ehiptohanon hanggáng sinrá ay napatibáw sa kahirapón. Ag kag inra paghagar it tabang ay naka-abót sa Diós. ²⁴ Gingrungóg it Diós kag inra mga aguyò, ag gingromrom nidá kag ida kasugtanan kang Abrahám, kang Isaác ag kang Jacób. ²⁵ Nakità nak gadór it Diós kag hirap nak kahimtangan it mga Israelinhon, ag nabayaka sidá sa inra.

Kag Pagtawag it Diós kang Móises

3 ¹ Ngasing, tunà it katóng si Móises ay rutó gi-istár sa Midian, sidá'y kag nagbabantay ag nagriripara it mga karnero ag kambing it ida panugangan nak si Jetro, nak imáw kag parì it Midian. Usáng adlaw ida ging-agşam kag inra mga hadop sa unhan it disyerto, ag naka-abót sinrá sa baguntor it Horeb, nak imáw kag ingsisilíng nak baguntor it Diós. ² Rutó, nagpakità sa ida kag anghél it GINO-O, parayan sa mga nagrarayab-rayab nak kayado sa tungâ it usáng mababáng kahoy. Gingmuyatan ni Móises kalíng kahoy, ag nakità nidá nak kalí ay sige kag rayab-rayab pero wayâ ra nasusunog. ³ Napasilíng si Móises sa ida sarilí, “Katitingayá kalí! Malikò akó ag amuyatan nakò kung asing wayâ nasusunog kalíng kahoy.”

⁴ Tong nakità it GINO-O nak naglikò sidá papayungot rilíng kahoy, gingtawag nidá sidá halín sa tungâ it kalíng kahoy, ag nagsilíng, “Móises, Móises!”

Ag nagsabát si Móises, “Halí akó.”

⁵ Ag nagsilíng kag Diós, “Ayâ anay gipakapayungot. Ubaha kináng imo sandalyas, dahil kag lugár nak imo gingtitinrugán ay bala-an.” ⁶ Ag silíng pa it Diós sa ida, “Akò kag inro Diós, Diós nak gingdadayaw it imo tatay, Diós it imo mga ginikanan nak sa Abrahám, Isaác ag Jacób.” Pagkarungóg kalí ni Móises, gingtabunan nidá it ida damót kag ida uda dahil nahadlok sidá nak magmuyat sa Diós.

⁷ Masunór, nagsilíng ray kag GINO-O sa ida, “Nakità nak gadór Nakò kung pa-unó gingpapahirapan kag Akò mga katawuhan rutó sa Ehipto. Ag narungóg ra Nakò kag inra mga pagtibaw, ag pagpatabang sa Akò dahil sa inra mga mapintas nak kapatás. Nababayaka talagá Akó sa inrá. ⁸ Kadâ nagpilhig Akó agór sinrá ay luwasón ag bay-on halín sa pagka-ulipon it mga Ehiptohanon. Bag-o aray-on Nakò sinrá rutó sa usáng ma-ado ag mayapar nak lugár kung hari-ín ay

buganà kag pagka-on nak pay nagbabahâ kag gatas ag rugós.^f Katóng lugár nak ging-i-istarán it mga Cana-anhon, Hetanhon, Amornon, Pereznon, Hebinhon ag Jebusnon. ⁹ Narurungóg nak gadór Nakò kag pagpatabang sa Akò it mga Israelinhon. Ag nakità ra Nakò kag pag-ihíg nak ginghihimò sa inra it mga Ehiptohanon. ¹⁰ Kadâ ngasing, pagtòy! Asugu-on ka Nakò kang Paraón agór imo haw-ason kag Akò mga katawuhan nak mga Israelinhon, halín sa Ehipto.”

¹¹ Ugaling nagsabát si Móises sa Diós, “Aróy! Sin-o akó nak ma-atubang sa Paraón, ag mahaw-as sa mga Israelinhon halín sa Ehipto.”

¹² Sabát it Diós, “Ayâ gikahadlok, a-ibhan ka Nakò. Ag imáw kalí kag pamatu-or sa imo nak Akó kag nagsusugò sa imo: pag imo'y nahaw-as kag Akò mga katawuhan halín sa Ehipto, mabalík kamó rilíng baguntor ag madayaw sa Akò.”

¹³ Nagsilíng gihapon si Móises sa Diós, “Pagpagto nakò sa akò mga kasimanwang Israelinhon ag magsilíng sa inra, ‘Kag atò Diós, nak Diós it atò mga ginikanan ay nagsugò sa akò papalí sa inro,’ ag magpangutana sinrá, ‘Si-ong diós kató? Ni-o kag ida ngayan?’ Ni-o kag akò isabát sa inrá?”

¹⁴ Sabát it Diós sa ida, “Akó ay Akóy.⁸ Silingga kag imo mga kasimanwa nak Akó ay Akóy— kag Diós nak nagsugò sa imo para sa inra.”

¹⁵ Silíng pa it Diós sa ida, “Silingga pa sinrá, ‘Akó ay Akóy nak imáw si Yahweh, kag Diós it inro mga ginikanan— Diós ni Abrahám, Diós ni Isaác, ag Diós ni Jacób— kag nagsugò sa imo para sa inrá’; imáw kalí kag Akò ngayan hanggáng sa wayát katapusán, kag ngayan nak dapat nak romromón hanggáng sa pagbalhin it inro mga lahi.

¹⁶ “Pagto-é ag tipunon kag inro mga kamaguyangan, ag silingga sinrá nak ikáw ay sinugò ni Yahweh nak imáw kag Diós it inro mga ginikanan— Diós ni Abrahám, Diós ni Isaác ag Diós ni Jacób. Nagpakità Sidá sa akò ag silíng nidá, ‘Ingru-aw Nakò kamó ag nakità Nakò kung pa-unó kamó gingpapahirapan it mga Ehiptohanon. ¹⁷ Ag dahil dilí, abay-on Nakò kamó rilí sa Ehipto ag aray-on rutó sa lugár

^f3:8 Kung kag mga Hebrohanon ay indí mawar-an it tuyár sa gatas ag rugos kag inra gingsilíng ay buganà kag inra pagpangabuhì.

⁸3:14 Kag gustong bisayahon it “Akó ay Akóy” ay “Akó kalí— kag Diós.” Sa Hebrohanon, tuyár kalí kag pagsuyat “YHWH” nak ngasing ay gingsusuyat nak “Yahweh” sa ibang Bibliya, pero dati kalí ay “Jehovah.”

it mga Cana-anhon, Hetanhon, Amornon, Pereznon, Hebinhon, ag Jebusnon— rutóng lugár kung hari-ín ay buganà kag pagka-on nak pay nagbabahâ kag gatas ag rugós.’ ”

¹⁸ “Ag katóng mga kamaguyangan ay mapanimati sa imo isilíng, ag ikáw ka-ibhanan sinrá ay mapagto ag ma-atubang sa harì it Ehipto. Kalí kag inro isilíng sa idá, ‘Kag GINO-O nak imáw kag ingdadayaw namong mga Hebrohanon ay nagpakità sa amò. Kadâ gingpapangabáy namò sa imo, Halandong Paraón, nak sugtan kamí nimo nak magbaktas it tatlong adlaw papagto sa disyerto agór rutó namò ahikuton kag amò inughalár sa GINO-O nak amò Diós.’ ¹⁹ Pero ayam Nakò nak indî magsugót kag harì it Ehipto nak kamó ay mapagto kung indì sidá gipiliton. ²⁰ Nganì, matatagman ninrá kag Akò rakóng gahóm ag ma-a-aguman ninrá kag mga kahahadlok nak bagay. Ag pagkatapos it kinâ, asugtan kamó nidá.”

²¹ Ag silíng pa it Diós, “Akó kag mapanghikot rilíng mga Ehiptohanon pramas taw-an kamó it pabór agór paghalín ninró indì kamó magpanaw nak limbáy. ²² Kag inro mga kabade ay mahagar sa inra mga kayungot nak mga Ehiptohanon ag sa inra mga ingsiserbisyuhán nak bayáy it mga alahas nak pilak ag buyawan, ag mga barò; ag kalí ay inro ipasoksok sa inro mga anák nak kayake ag kabade. Parayan dilí inro apang-ubahán kag mga Ehiptohanon.”

Kag Pagta-ó it GINO-O kang Móises it Gahóm nak Maghimò it mga Milagro

4 ¹ Ngasing, nagsabát si Móises sa GINO-O, “Kung indî magpati sa akò kag akò mga kasimanwang Israelinhon ag magsilíng sinrá, ‘Wayâ ra gipakità sa imo kag GINO-O ay! Ni-o kag akò ahimu-on?’ ”

² Nagsabát kag GINO-O sa idá, “Ni-o kináng imo hudót?”

Sabát nidá, “Bakuló.”

³ Ag nagsilíng kag GINO-O, “Buhi-i kinâ sa ragâ.” Gingbuhi-an matu-or kalí nidá sa ragâ, ag kalí ay naging sawá. Ag si Móises ay napa-isól. ⁴ Ag nagsilíng ray kag GINO-O kang Móises, “Rakpa kinâ sa ikog”— ag gingrakóp matu-or kalí nidá sa ikog. Ag pagkarakop kalí, ay nagíng bakuló liwát. ⁵ “Tuyár kinâ kag imo ahimu-on sa inra atubangan agór sinrá ay mapati nak Akó ay nagpakità sa imo—Akó nak GINO-O nak imáw kag inro Diós, Diós it inro mga ginikanan—Diós ni Abrahám, Diós ni Isa-ác ag Diós ni Jacób.”^h ⁶ Pagkatapos nagsilíng pa kag GINO-O sa idá, “Soksokán kináng imo damót sa

---

^h4:5 Si Jacób ay ingtatawag rang “Israel.”

suyór it imo barò. Ida matu-or kalí gingsoksok, ag pagba-óy nidá, kag ida damót ay napunô it kitong nak nupáy kaputi-putì.¹

⁷ Masunór nagsilíng kag GINO-O, “Soksokán liwát.” Gingtuman ray nidá kalí, ag pagba-óy nidá liwát, kalí ay ma-adoy tuyár sa dati.

⁸ Silíng ray it GINO-O, “Kung indî ka ninrá gipatihan sa unang milagro, baka patihan ka ninrá sa paruhá.” ⁹ Ugaling, pag indî gihapon sinrá magpati rilí sa ruháng milagro ag magpanimati sa imo, sag-ob it tubì halín sa Subâ it Nilo ag imo ibubô sa ragâ. Kalíng imo gingbubóng tubì ay magigíng rugô sa ragâ.”

¹⁰ Nagsabát ray si Móises, “Akò GINO-O, pasensya, da-ok talagá akó magbisaya. It kató ag abér ngasing tunà tong nagpakità ikáw sa akò nak imo ulipon, da-ok gihapon akó magbisaya. Abáng rugay akó makasugrong it bisaya.”

¹¹ Masunór nagsilíng kag GINO-O sa ida, “Si-o kag naghimò sa yubà it tawo? Si-o kag inggwa't gahóm nak maghimò sa apâ, sa bungóy, sa nakakakità, ag sa bulág? Bukò бага Akó, Akó nak GINO-O? ¹² Halá pagtóy; Akó kag mabulig sa imo, Akó kag matudlò sa imó it imo ibisaya.

¹³ Ugaling nagmatarong gihapon si Móises, “Asì, GINO-O, kung ma-a-ari, ibá yangéy kag sugu-a.”

¹⁴ Dahil dilí nahangit kag GINO-O kang Móises, ag napasilíng sidá, “Buko'y inggwa ikáw it maguyáng nak si Aaron, nak halín sa lahi ni Levi? Ayam Nakò nak ma-ayo sidá magbisaya. Ag sa kamatu-urán, papaléy sidá agór ikáw ay sapuyón. Pag nakità ka nidá siguradong masasadyahan kató. ¹⁵ Uma-i sidá it tanáng Akò mga bisaya sa imo ag sidá nganát kag mabisaya it kalí sa intro mga kasimanwang Israelinhon. Akò kamó abuligan ag atudlu-án kung ni-o kag intro dapat himu-on. ¹⁶ Sidá kag imo magigíng manugbisaya. Abér ni-o kag Akò ibisaya sa imo, imáw kag imo ibisaya sa ida ag sidá ray kag mapa-abót it kalí sa mga tawo, imbis nak ikáw. ¹⁷ Ayâ gilimti nak ray-on kináng imo hudót nak bakuló, dahil parayan hinâ mahimò ikáw it mga milagro.”

---

^{14:6} It kató kag na-umir sa kalíng sakit sa anit nak ingtatawag nak “kitong” ay maramong klase pero tanán ay nakakatapon. Kag insilíng it mga tawo kag nagkasakit it kalí ay ingpaparusáhan it Diós kadâ ingpapayadu-an sinrá it mga tawo. Kalíng sakit ay pay nagpapanghimbis nak putí, makatoy ag nagyayapar. Pero kalíng ingtatawag ninrá nak “kitong” ay tuyár ra sa amag o yumot nak nag-u-uyob sa bayáy kadâ kag inra inghihimò kung indî kalí maba-óy ay ingsusunog kag bayáy. Basaha kag Levítico 13:1-11,47-52 14:33-46,54-57.

Kag Pagbalik ni Móises sa Ehipto

¹⁸ Pagkatapos it pagbisaya it GINO-O kang Móises, nagpa-ulì sidá sa ida panugangan nak si Jetro ag nagpamuhón, “Tay, sugti akó nak magbalik sa akò mga kahalihan rutó sa Ehipto. Akò a-usisa-on kag inra kamutangan.”

Ag nagsabát si Jetro kang Móises nak, “Ay halá, ma-ado ra kató. Girahan yang kamó hah.”

¹⁹ Bag-o nakahalín sa Móises sa Midian ay nagsilíng ray kag GINO-O sa ida, “Balikéy sa Ehipto, dahil kag tanáng mga tawo nak gustong magmatáy sa imo it kató ay mínatayey.” ²⁰ Kadâ naggínaney sa Móises pabalík sa Ehipto ag ingpasakáy nidá kag ida asawa ag ruháng anák sa asno, rayá kag bakuló nak gingsugò sa ida it Diós nak ray-on.

²¹ Ag nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Pag-abót nimo sa Ehipto, parayan sa Akò gahóm himu-ang gadór kag tanáng milagro nak Akò ingsugò sa imo sa atubangan ni Paraón. Ugaling apatugasón Nakò kag ida tagipusu-on pramas indí nidá gisugtan nak maghalín kag Akò mga katawuhan. ²² Kadâ tuyár kalí kag imo ibisaya sa ida, ‘Gingpapasilíng it GINO-O sa imo: Kag mga Israelinhon ay pay Akò panganay nak anák, ²³ ag Akò gingsisilíng sa imo, “Sugti kag Akò anák nak magpanaw agór ida Akó dayawon.” Pag indí nimo sidá gisugtan, muyati kag imo panganay nak anák kag Akò amatyon.’ ”

²⁴ Usáng gab-í, habang sinrá ay sa usáng bayáy nak dayunán rahâ sa rayan papagto sa Ehipto, gingpayungutan si Móises it GINO-O nak amatyon tan-a. ²⁵ Ngani, nagba-óy si Zipora it matayóm nak bató ag tinulì kag ida anák nak kayake bag-o gingsaplir kalí sa sikí ni Móises ag nagsilíng, “Ngasing ikáw ay pay ingkasáy liwát sa akò parayan sa rugò.”^j ²⁶ Dahil dilíng pagtuman sa kasugtanan kang Abrahám nak dapat tuli-on kag bawat anák nak kayake, gingbu-ót it Diós nak mabuhì pa si Móises. Kadâ tuyár kinâ kag silíng ni Zipora.

²⁷ Bag-o pa matabò kalí nagsilingéy kag GINO-O kang Aaron rutó sa Ehipto, “Pagto sa unhan it disyerto ag rutó kamó magtabò it imo manghór nak si Móises.” Nagpagto matu-or sidá ag rutó sinrá nagtabò sa Baguntor it Diós, ag gingharu-án ni Aaron kag ida manghór. ²⁸ Ag ging-uma-an ni Móises si Aaron it tanáng gingsilíng

---

J4:25 Hali sa 4:24-25 nakikità natò kag kabuhì ni Móises ay naluwás parayan sa ginghimò ni Zipora tong gingtulì nidá kag inra panganay nak anák agór ipakità nak sinrá ay naghahalár it inra kabuhì sa GINO-O.

it GINO-O sa idá, ag kag tanáng milagro nak gingsugò it Diós nak ida ahimu-on pag-abót ninrá sa Ehipto, bag-o sinrá nagginan.

²⁹ Pag-abót ninrá sa Ehipto inra gingtipon kag tanáng Kamaguyangan it mga Israelinhon. ³⁰ Ging-umà ni Aaron sa inra kag tanáng gingsilíng it GINO-O kang Móises, bag-o naghimò kalí it mga milagro sa atubangan ninrá. ³¹ Ag nagpinati kag mga tawo. Pagkarungóg ninrá nak sinrá ay gingru-aw it GINO-O, kumo nakità nidá kung pa-unó sinrá gingpapahirapan, nagyinuhor sinrá ag nagdinayaw sa idá.

Kag Pag-atubang na Móises ag Aaron kang Paraón

5 ¹ Pagkatapos it paghinu-on na Móises ag Aaron sa inra mga kamaguyangan, sinrá ay nag-atubang kang Paraón, ag nagsilíng, “Halandong Paraón, imáw kalí kag gingsilíng it GINO-O nak Diós it mga Israelinhon, ‘Sugti nak magpanaw kag Akò mga katawuhan, agór sinrá ay magka-inggwa’t pista bilang pagdayaw sa Akò sa disyerto.”

² Nagsabát si Paraón, “Si-ong GINO-O, si-o sidá nak akò asunron ag papanawon kag mga Israelinhon? Bukò nakò kilaya kalíng GINO-O nak inro gingsisilíng. Ag lalong indî nakò gipapanawon kag mga Israelinhon.”

³ Nagsilíng ray sinrá, “Halandong Paraón, kag Diós namong mga Hebrohanon ay nagpakità sa amò. Kadâ sugti kamí nak magpagto sa disyerto, nak kag yadò ay tatlong adlaw it baktas, agór rutó kamí mahikot it amò inughalár bilang pagdayaw sa GINO-O nak amò Diós. Kung indî, baka kamí ay madisgrasya ag mamatáy sa sakít o sa gera.”

⁴ Pero nagsilíng kag Paraón, “Móises ag Aaron, asing inro ging-a-awát kalíng mga tawo sa inra trabaho? Halá, balík kamó sa inro trabaho.”

⁵ Nagsilíng pa si Paraón, “Mas ka-ilangan namò sinrá, dahil mas maramò sinrá sa amò, ag inro pa sinrá abay-on sa pagtrabaho!”

⁶ Tong adlaw mismo nak kató, gingpatawag ni Paraón kag mga mapintas nak manugmanda it mga kapatás, ag patí ra kag mga kapatás, bag-o nagsilíng, ⁷ “Tunà ngasing indi-éy ninró gitaw-an kag mga Israelinhon it mga uhot nak iyakót sa yunang para magíng bloke; bahala sinrá nak maghanap ag maghakot para sa inra sarilí.

⁸ Pero obligaha sinrá nak makahimò gihapon it tuyár sa dating ramò nak inra ginghihimò; ayâ gibawasi, abér usá, sa bilang nak dapat ninrang matapos. Nagtitinamár yang kinâ sinrá; kadâ

nagpapangabáy sinrá nak mapagto kuno agór maghalár sa inra Diós. ⁹Rugangi pang gadór kag inra trabahu-ón agór wayâ sinrá it panahón nak magpanimati sa mga binakák.”

¹⁰Pagkatapos it kalí, katóng tanáng kapatás ag inra mga manugmanda ay lumiwás ag nag-umà sa mga Israelinhon, “Silíng ni Paraón, ‘Indi-éy kamó gitaw-an it uhot. ¹¹Bahala kamó nak maghanap ag maghakot it kinâ, kung hari-ín kamó makakakitâ. Pero tuyár gihapon it tong dati kag ramò it bloke kag dapat ninróng mahimò. Dapat nak indí mabuhinan.’ ” ¹²Kadâ nagkalat kag mga tawo sa bug-os nak Ehipto sa paghanap it mga uhot. ¹³Sinrá ay gingsasahoy it mga mapintas nak punong kapatás sa pagsilíng, “Tapusa ninró kag inro dating kota it bloke nak inro natatapos sa usáng adlaw, tuyár tong kamó pa ay gingtataw-an namò it uhot nak pangyakót sa yunang.” ¹⁴Pag nagkuyang kag inra nahihimò, kag mga Israelinhong kapatás ay gingkakastigo it mga Ehiptohanong manugmanda, ag gingpapangutana, “Asing kuyang kag inro nahimong mga bloke itahapon ag ngasing? Asing wayâ ninró gikumpletuha tuyár it tong dati?”

¹⁵Dahil dilí kag mga Israelinhong kapatás ay nagpagto ag nagpakitlu-oy kang Paraón, “Halandong Paraón, asing inro ra kamí gingtutuyar, kamíng imo mga sugu-ón? ¹⁶Wayâey kamí gitataw-e nak imo mga sugu-ón it uhot pero gingsusugò gihapon kamí nak himu-on kag pareho't ramong mga bloke! Ag usa pa, gingkakastigo pa kamíng imo mga sugu-ón, samantalang kag imo mga tawuhan ra it salâ.”

¹⁷Pero nagsilíng kag Paraón, “Mga tamarán! Gingtatamaran yang kamó, kadâ kamó nagpapakapamuhón nak magpanaw agór maghikot it inro inughalár sa inro GINO-O. ¹⁸Halá, balik kamó sa inro mga trabaho. Indi-éy nak gadór kamó gitaw-an it uhot nak pangyakót sa yunang. Pero kag inro ahimu-ong bloke ay dapat tuyár sa inro dating nahihimò sa usáng adlaw.”

¹⁹Nakitâ it mga Israelinhong kapatás nak sinrá ay asa hirap nak kahimtangan katóng gingsilinggan sinrá nak, “Kag inro ahimu-ong bloke ay dapat tuyár it ramò sa inro dating nahihimò sa usáng adlaw.” ²⁰It kag pahalínoney sinrá halín kang Paraón nasapóy ninrá sa Móises ag Aaron nak naghuhuyat sa inra. ²¹Silíng ninrá sa ruhá, “Kabáy pang bayusán kamó it GINO-O sa inro ginghimò! Dahil sa inro, pay kamí ay mga maya-ing tawo nak inghahangitan na Paraón

ag ida mga opisyales. Kamó kag nagta-ó sa inrá it rasón nak kamí ay matyón parayan sa pagpahirap sa amò sa pagtrabaho.”

Kag Promisa it GINO-O nak Haw-ason kag mga Israelinhon

²² Pagkatapos it kalí, naghalín si Móises rutó bag-o nagpayungot sidá sa GINO-O ag nagpangamuyò, “Akò GINO-O, asing Imo gingtuyar kalíng mga tawo? Asing Imo pa akó gingsugò rilí? ²³ Dahil tunà tong nag-atubang akó kang Paraón ag nagbisaya it kumporme sa Imo insugò sa akò, ida gingpakapintasán pa lalò sinrá. Ag wayâ rang gadór Nimo sinrá gitabangi.”

6¹ Ngasing nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Ngasing makikità nimo kag Akò ahimu-on kang Paraón. Indi yang sidá mapipilitan nak kamó ay pahalidon, atabugon pa kamó paliwás sa ida dutà.”

² Nagsilíng pa kag Diós sa idá, “Akó si Yahweh.^k ³ Nagpakità Akó sa imo mga ginikanan nak sa Abrahám, Isa-ac ag Jacób, bilang Diós nak Makagagahom. Pero parayan sa Akò pangayan nak Yahweh wayâ Akó gipakilaya sa inra nak imáw kató. ⁴ Gingpapaninrugan ra Nakò kag Akò kasugtanan sa inra nak ita-ó kag dutà it Cana-an,^l kag dutà nak inra gingtinerán it kató bilang mga nagpapangdayunan yang. ⁵ Ag usa pa, narunggan Nakò kag pang-aguyò it mga Israelinhon nak ging-u-ulipon it mga Ehiptohanon, ag naromroman nak gadór Nakò kag Akò kasugtanan sa inra.

⁶ “Kadâ silinggan kalí sa mga Israelinhon,
‘Akó si Yahweh.

Ataw-an Nakò kamó it kahilwayan halín sa mga pagpahirap it
mga Ehiptohanon,

ahaw-ason Nakò kamó halín sa pagka-ulipon,^m

ag atubson Nakò kamó parayan sa Akó gamhanang
damót.

Ag matugpà sa inrá kag Akò rakóng mga paghusgar.

⁷ Akò kamó abilangon nak Akò sarilíng mga katawuhan,
ag Akó kag inro magigíng Diós.

^k6:2 Sa Hebrohanon kag gustong bisayahon it “Yahweh” ay “Akó ay Akóy” ag kalí ay unang ginggamit sa Éxodo 3:14-16, pero kumporme sa ibáng Bibliya kag karamu-ang inggamit ay “GINO-O.”

^l6:4 Ginghamán it GINO-O kalíng ida kasugtanan kang Abrahámsa Hénesis 15:9-21, lalong-lalo sa mga bersikulo 13-16 ag 18-21. Kalí ay gingpasa kang Isa-ac sa Hénesis 17:16,21 ag kang Jacób sa Hénesis 27:27-29,33 ag 28:1-4.

^m6:6 Basaha kag Hénesis 15:13-14.

Ag makikilaya ninró nak Akó si Yahweh nak inro Diós,
nak imáw kag nagta-ó sa inro it kahilwayan halín
sa pagpahirap it mga Ehiptohanon.

⁸ Akò kamó aray-on rutóng dutà nak Akò gingsumpà tong Akò
ingta-as kag Akò damót, nak ita-ó kana Abrahám, Isa-ác, ag
Jacób.

Akò kató ita-ó sa inro bilang inróy nak gadór.

Akó si Yahweh.”

⁹ Ging-umà kalí ni Móises sa mga Israelinhon, ugaling wayâ sinrá
gipati dahil nagmádlá-ey sinrá sa inra narayanan nak sobrang
pagpahirap.

¹⁰ Masunór nagsilíng ray kag GINO-O kang Móises, ¹¹ “Pagtóy kang
Paraón, nak harì it Ehipto, ag silinggon nak paliwasón nganát nidá
kag mga Israelinhon sa ida bansà.”

¹² Pero nagrasón si Móises sa GINO-O, “Kung kag mga Israelinhon
nganì ay indí magpati sa akò, si Paraón pa, si-ong gadór akò! Bukò
nganì akó sanáy magbisaya sa tawo.”

¹³ Pero nagsilíng kag GINO-O kana Móises ag Aaron, “Silingga kag
mga Israelinhon ag kag harì it Ehipto nak si Paraón, nak Akò sidá
gingsugò nak sugtan kag mga Israelinhon halín sa bansà it Ehipto.”

Kag Listahan it Kamaguyangan nak Ginghalinán na Móises ag Aaron

¹⁴ Sa mga anák ni Jacób nak inghalinán it mga Israelinhon, imáw
kalí kag listahan it ibáng mga maguyang nak ginghalinán na Móises
ag Aaron:

Kag panganay nak anák ni Jacób ay si Rubén, ag kag ida mga anák
nak kayake ay sa Hanoc, Palu, Hezron, ag Carmi. Kalí sinrá kag mga
inghalinan it lahi ni Rubén.

¹⁵ Kag pangruháng anák ni Jacób ay si Símeon, ag kag ida mga
anák nak kayake ay sa Jemuel, Jamin, Ohad, Jaquin, Zohar, ag si
Saul nak anák nidá sa usáng kabade nak Cana-anhon. Kalí sinrá kag
mga inghalinan it lahi ni Símeon.

¹⁶ Kag pangtatlong anák ni Jacób ay si Levi, kung hari-ín gihalín sa
Móises ag Aaron. Ag kag mga anák nak kayake ni Levi ay sa Gerson,
Kohat, ag Merari. Kag habà it kabuhì ni Levi ay usáng gatós ag
trentay-syeteng tu-ig (137 tu-ig).

¹⁷ Kag panganay nak anák ni Levi ay si Gerson, ag kag ida mga
anák nak kayake ay sa Libni ag Simi.

¹⁸ Kag pangruháng anák ni Levi ay si Kohat, ag kag ida mga anák nak kayake ay sa Amram, Izar, Hebron, ag Uziel. Kag habà it kabuhì ni Kohat ay usáng gatós ag trentay-tres nak tu-ig (133 tu-ig).

¹⁹ Kag pangtatlong anák ni Levi ay si Merari, ag kag ida mga anák nak kayake ay sa Mali ag Musi.

Kumporme sa mga listahan, kalí kag tatlong anák ni Levi ag rilí sa tatlong anák, kang Kohat gihalín kag lahì na Aaron ag Móises.

²⁰ Kag panganay nak apó ni Levi kang Kohat ay si Amram, nak gingpangasawa kag hali it ida tatay nak si Jocabéd, ag kag inra mga anák nak kayake ay sa Aaron ag Móises. Kag habà it kabuhì ni Amram ay usáng gatós ag trentay-syeteng tu-ig (137 tu-ig).

²¹ Kag pangruháng apó ni Levi kang Kohat ay si Izár, ag kag ida mga anák nak kayake ay sa Core, Nepeg ag Zikri.

²² Kag pang-ap-át nak apó ni Levi kang Kohat ay si Uziél, ag kag ida mga anák nak kayake ay sa Misaél, Elsapán ag Sitri.

²³ Si Aaron ay panganay nak apó ni Kohat kang Amram. Gingpangasawa ni Aaron si Eliseba nak hali ni Nasón nak mga anák ni Amínadab. Ag kag inra mga anák nak kayake ay sa Nadab, Abihu, Eleazar ag Itamár.

²⁴ Si Core ay panganay nak apó ni Kohat kang Izár. Kag mga anák nak kayake ni Core ay sa Asír, Elcana ag Abiasáp. Kalí sinrá kag mga inghalinán it lahì nak Corehon.

²⁵ Si Eleazar nak pangruháng anák ni Aaron ay nagpangasawa it usá sa mga rayagang anák ni Putiél, ag kag inra anák nak kayake ay si Pines.

Imáw kalí kag listahan it mga Pinunò it mga pamilya ni Levi, kumporme sa inra mga inanak.

²⁶ Ngani, imáw kalí kag inghalinán na Aaron ag Móises nak gingsugò it GINO-O sa pagsilíng, “Haw-asá kag mga Israelinhon sa bansà it Ehipto kumporme sa inra mga grupo.” ²⁷ Imáw sinrá kag nagbisaya kang Paraón, nak harì it Ehipto, tungór sa paghaw-as sa mga Israelinhon sa Ehipto; kalíng Móises ag kalíng Aaron.

Kag Sugò it GINO-O kana Móises ag Aaron

²⁸ It katóng gingbisayahan it GINO-O si Móises sa lugar it Ehipto, ²⁹ nagsilíng Sidá rilí, “Akò kag GINO-O. Uma-an kang Paraón, nak harì it Ehipto, kag tanán nak Akò gingbisaya sa imo.”

³⁰ Ugaling nagrasón si Móises sa GINO-O, “Ayam nimo ng na-u-utà ngani akò magbisaya, pa-unó mapati si Paraón sa akò?”

7¹ Nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Muyati, ginghamò ka Nakò nak nupay diós sa atubangan ni Paraón; ag si Aaron nak imo maguyáng kag imo magigíng propeta. ² Imo isilíng kag tanáng Akò gingbisaya sa imo; ag si Aaron nak imo maguyáng it imáw it ma-umà kang Paraón nak paliwasón kag mga Israelinhon halín sa ida bansà. ³ Pero Akò apatugasón kag tagipusu-on ni Paraón, kadâ abér mahimò Akó it maramong milagro bilang pamatu-or it Akò gahóm rahâ sa Ehipto, ⁴ ay indî gihapon sidá magpati sa inró. Pagkatapos Akò iparayá kag bug-at it Akò damót sa mga Ehiptohanon ag matugpà sa inra kag Akò rakóng mga paghusgár. Bag-o, Akò iliwás kag Akò mga katawuhan nak Israelinhon nak sunor-sunór kumporme sa inra mga grupo. ⁵ Ma-a-ayaman it mga Ehiptohanon nak Akó kag GINO-O, pag Ako-ey na-ipatagám sa inra kag Akò parusa, ag Ako-ey narayá kag mga Israelinhon paliwás it Ehipto.”

⁶ Tinuman matu-or na Móises ag Aaron kag gingsugò sa inra it GINO-O. ⁷ Tong panahón nak nagbisaya sinrá kang Paraón, si Móises ay otsenta't idád, ag si Aaron ay otsentay-tres.

Kag Unang Milagro nak Ginghamò ni Aaron Parayan sa Ida Bakuló

⁸ Nagsilíng pa kag GINO-O kana Móises ag Aaron, ⁹ “Móises, pag magsilíng sa inro si Paraón, ‘Pamatu-uri kag inro sarilí nak kamó talagá ay sinugò it inro DIÓS. Halá bagá, himò it milagro!’ silingga kang Aaron, ‘Gamita kináng imo bakuló. Itsahán kinâ sa atubangan ni Paraón ag kinâ ay magigíng sawá.’ ”

¹⁰ Kadâ nagpagto sa Móises ag Aaron kang Paraón ag tinuman tanáng gingsugò it GINO-O. Ging-itsa ni Aaron kag ida bakuló sa atubangan na Paraón ag ida mga opisyaales, ag kalí ay nagíng sawá. ¹¹ Pagkatapos it kalí, gingpatawag ni Paraón kag mga ma-ayam nak mga tawo ag mga amulítan sa irayom it ida sinakupan. Ag nagpatuyar ra sinrá sa inghimò ni Aaron parayan sa inra paglimót. ¹² Bawat usá ay nag-itsa it inra bakuló, ag kalí ra ay nagigíng sawá. Pero gingtulón kalí tanán it sawá nak halín sa bakuló ni Aaron. ¹³ Ugaling sa yudó it kalí, kag tagipusu-on ni Paraón ay nagmatugás ag wayâ sidá gipati sa inrá, tuyár sa gingpa-una nak bisaya it GINO-O.

Kag Silot Tong Naging Rugô kag Tubi sa Ehipto

¹⁴ Ngasing nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Talagáng indí mati-og-ti-og kag tagipusu-on ni Paraón, wayâ nidá gisugti kag Akò mga katawuhan nak magpanaw. ¹⁵ Insulíp sa aga atabu-on nimo si Paraón sa ida pagpagto sa subâ. Ray-á kag imo bakuló nak naging sawá ag bantaye sidá rutó sa habig it Subâ it Nilo. ¹⁶ Ag kalí kag imo ibisaya sa ida, ‘Kag GINO-O nak Diós it mga Hebrohanon ay nagsugò sa akò nak isilíng sa imo, “Sugti kag Akò mga katawuhan nak magpanaw agór madayaw sinrá sa Akò rutó sa disyerto. Pero hasta ngasing wayâ pa nimo nasunra.” ¹⁷ Kadâ silíng it GINO-O, “Parayan dilí sa Akò ahimu-on, imo masasaduran nak Akó kag GINO-O.” Bantayé! Dahil akò asikwilon kalíng tubì nak rilí sa Subâ it Nilo it kalíng akò hudót nak bakuló, ag kag tubì rilí ay mahihimong rugô. ¹⁸ Ngani kag mga isrá rilíng Subâ it Nilo ay magkakamatáy, ag kag tubì rilíng subâ ay mayang-og— kadâ wayá’t ma-i-inóm nak tubì kag mga Ehiptohanon halín dilí.’ ”

¹⁹ Silíng pa it GINO-O kang Móises, “Silingga si Aaron nak, ‘Bay-a kag imo bakuló ag itudlò sa tanáng lugár nak inggwá it tubì rilí sa Ehipto— sa mga subâ, sa mga kanál, sa mga tubóg, ag sa tanáng mga deposito’— ag kag tubì rahâ ay mahihimong rugô. Kag makikità sa tanáng lugár sa sakop it Ehipto ay rugô, abér sa inra mga batyà ag giníng.”

²⁰ Tinuman matu-or na Móises ag Aaron kag gingsugò it GINO-O. Sa atubangan ni Paraón ag sa ida mga opisyaales ay gingta-as ni Aaron kag ida bakuló ag gingbakoy sa tubì nak asa Subâ it Nilo, ag kag tanáng tubì rutó ay nahimong rugô. ²¹ Kag mga isrá sa subâ ay nagkamatáy ag kag subâ ay nagbahò, kadâ kag mga Ehiptohanon ay indí ka-inóm it tubì halín rutó. Ag sa bug-os nak Ehipto matu-or ay makikità kag rugô.

²² Pero kag mga amulítan it Ehipto ay naghimò ra it tuyár kalí parayan sa inra paglimót. Kadâ kag tagipusu-on ni Paraón ay nagmatugás ag wayâ sidá gipati sa inrá, kumporme sa gingbisaya it GINO-O. ²³ Kundî, gingtalikurán sinrá ag nagbalík sidá sa palasyo nak pay wayá’t natabò. ²⁴ Samantalang kag tanáng mga Ehiptohanon ay nagkotkot it mga bal-ong sa habig it Subâ it Nilo agór inggwá sinrá it ma-i-inóm, dahil indí nak gadór ninrá ma-inóm katóng tubì.

Kag Silot it Maramong mga Paka

²⁵ Pitóng adlaw kag naglipas pagkatapos nak inghimò matu-or it GINO-O nak rugô kag tubì sa Subâ it Nilo.

8 ¹ Masunór nagsilíng ray kag GINO-O kang Móises, “Pagto-é si Paraón ag silingga nak, ‘Gingpapasilíng it GINO-O nak: sugti nganát kag Akò mga katawuhan nak magpanaw agór madayaw sinrá sa Akò. ² Pag indì nimo sinrá gisugtan, Akò asiluton kag imo bug-os nak bansà it mga pakâ. ³ Indí mabilang-bilang nak mga pakâ kag matakas halín sa Subâ it Nilo. Kalí ay masuyór sa imo palasyo, imo kwarto, imo katrí, sa mga bayáy it imo mga opisyales, ag sa tanáng imo mga sinakupan. Masuyór ra sinrá abér sa intro pugón ag sa intro mga hurnuhán nak kung hari-ín ingpapa-alsa ninró kag tinapay. ⁴ Mayinukso kalí sa imo, sa imo mga opisyales ag sa imo tanáng sinakupan.’ ”

⁵ Nagsilíng pa kag GINO-O kang Móises, “Silinggan kang Aaron, ‘Gamita kináng imo hudót nak bakuló, ag itudlò sa mga subâ, mga kanál, ag mga tubóg, ag patakason kag mga pakâ sa Ehipto!’ ”

⁶ Kadâ gingtudlò matu-or ni Aaron kag ida bakuló sa mga katubi-an nak asa Ehipto, ag nagtinakas kag mga pakâ ag nagpangkalat sa dutà. ⁷ Pero kag mga amulítan it Ehipto ay nagpatuyar ra parayan sa inra paglimót. Nagpatakas sinrá it mga pakâ rutó sa dutà it Ehipto.

⁸ Masunór gingpatawag ni Paraón sa Móises ag Aaron, ag nagsilíng, “Pangamuyo kamó sa GINO-O nak ida bay-on kalíng mga pakâ sa akò ag sa akò mga tawong sinakupan, ag akò asugtan kag intro mga katawuhan nak magpanaw agór sinrá ay mag-ihaw it hadop nak inughalár sa idá.”

⁹ Silíng ni Móises kang Paraón, “Haring Paraón, kasadyahan nakò nak ma-ayamán kung sa-unó nimo gustong magpangamuyò akó para sa imo, para sa imo mga opisyales, ag para sa imo mga sinakupan, nak mawagit kag mga pakâ sa imo ag sa mga bayáy it imo sinakupan— kundí sa subâ yangéy mabilín.”

¹⁰ Sabát ni Paraón, “Insulíp.”

Silíng ni Móises, “Matutuman sigon sa imo gingbisaya, agór imo ma-a-ayamán nak wayá't ibáng tuyár sa GINO-O. ¹¹ Kag mga pakâ ay mahalín sa imo ag sa intro mga bayáy, sa imo mga opisyales, ag sa imo mga sinakupan; kag mabibilin yangéy ay tong rutó sa Subâ it Nilo.”

¹² Pagkahalín na Móises ag Aaron sa atubangan ni Paraón ay nagpangamuyò si Móises sa GINO-O nak bay-on kag mga pakâ nak Ida gingpatakas kana Paraón. ¹³ Gingtuman matu-or it GINO-O kag ginghagar sa ida ni Móises. Nagkamatáy kag mga pakâ sa suyór it mga bayáy, sa mga raya-ag, ag sa mga bukir. ¹⁴ Gingtipon kalí it mga Ehiptohanon sa mga maragkong tumpok, ag kag bug-os nak lugár ay abáng baho. ¹⁵ Pero tong nakità ni Paraón nak ma-ado ray kag inra kahimtangan, pinatugás ray nidá kag ida tagipusu-on ag wayâ gipati kana Móises, tuyár sa gingpa-una it GINO-O.

Kag Silot it Maramong mga Hayukhok

¹⁶ Pagkatapos nagsugò kag GINO-O kang Móises, “Silíngga si Aaron nak abakuyon kag ragâ it kináng ida hudót nak bakuló ag mahimò kalíng mga hayukhok sa dutà it Ehipto.” ¹⁷ Gingtuman matu-or ninrá. Gingbakoy ni Aaron kag ida hudót nak bakuló sa ragâ ag halín sa taybo ay nagliniwas kag mga hayukhok ag nag-inapon sa mga tawo ag sa mga hadop. Kag taybo rutó sa Ehipto ay nahimong hayukhok. ¹⁸ Pero tong nagpurba ra kag mga amulítan it Ehipto nak makapaliwás ra sinrá it hayukhok parayan sa inra paglimót ay wayâ ninrá kalí nahimò. Kag mga tawo ag mga hadop ay ingpapahirapan it kalíng mga hayukhok.

¹⁹ Ag napasilíng kalíng mga amulítan kang Paraón, “Halandong Hari, kalí ay wayá't makakahimò kundí Diós yang.” Ugaling tuyár it tong una, kag tagipusu-on ni Paraón ay nagmatugás gihapon ag wayâ gipati, tuyár sa gingpa-una it GINO-O.

Kag Silot it Maramong mga Yangaw

²⁰ Masunór nagsugò kag GINO-O kang Móises, “Pa-aga it bati insulíp, ag bantayán si Paraón sa ida pagpagto sa subâ. Payunguti sidá ag silinggon nak, ‘Silíng it GINO-O, ‘Sugti kag Akò mga katawuhan nak magpanaw agór madayaw sinrá sa Akò. ²¹ Pag indí nimo sinrá gisugtan, Akò iparaya kag abáng ramong yangaw sa imo, sa imo mga opisyaales ag sa imo mga sinakupan, patí sa inro mga bayáy. Kag tanáng mga bayáy it mga Ehiptohanon ay mapupunô it kayangawan abér kag dutà nak inra atinrugán.

²² Pero sa adlaw nak kalí ay matabô, yabot kag Akò pagtratár sa lugár it Gosen kung hari-ín gi-istár kag mga Israelinhon; wayá't abér usáng makikitang yangaw rutó. Parayan dilí inro ma-a-ayamán nak Akó nak imáw kag GINO-O kag naggagahóm dilí sa inro dutà.

²³ Ipakità Nakò sa inro nak yabot kag Akò pagmuyat sa Akò mga katawuhan ag sa imo mga katawuhan. Insulip makikità ninró kalíng katitingayáng bagay bilang pamatu-or it Akò gahóm.”

²⁴ Ag imáw matu-or kag hinimo it GINO-O. Nagliniwas kag pagkaramong yangaw ag nagsinuyor sa palasyo ni Paraón, sa mga bayáy it ida mga opisyales. Ag kag dutà it Ehipto ay gingsilot it mga yangaw.

²⁵ Pagkatabô it kalí, pinatawag ni Paraón sa Móises ag Aaron, ag nagsilíng, “Halá, asugtan kamó nakò nak mag-ihaw it hadop nak inughalár para sa inro Diós dilí sa sakop yang it Ehipto.”

²⁶ Pero nagsabát si Móises, “Halandong Hari, indí puydi rilí sa Ehipto, dahil kag mga hadop nak amò ging-i-ihaw bilang inughalár sa GINO-O nak amò Diós ay bawal sa pagmuyat ninró nak mga Ehiptohanon. Kung amò kalí himu-on sa inra atubangan, indí abóy kamí ninra gimatyon parayan sa pagbunggò? ²⁷ Kinahangyan nak magpanaw kamí it tatlong adlaw sa disyerto ag rutó kamí ma-ihaw it hadop bilang inughalár sa GINO-O nak amò Diós, kumporme sa Ida gingsugò sa amò.”

²⁸ Kadá silíng ni Paraón, “Halá sigé, asugtan kamó nakò nak magpanaw agór himu-on kinâ para sa inro GINO-O sa disyerto. Ugaling indí dapat kamó magpakapayadó. Ag pangamuyu-an ra akó ninró.”

²⁹ Nagsabát si Móises kang Paraón, “Pagkahalín nakò, akò ipangamuyo sa GINO-O, ag insulíp kalíng maramong yangaw ay mahalín sa imo, sa imo mga opisyales, ag sa imo mga sinakupan. Pero ayâ ray gibawi-a kináng imo binisayahan, parayan sa pagpigá sa mga tawo nak magpanaw agór mag-ihaw it hadop nak inughalár sa GINO-O.”

³⁰ Pagkahalín ni Móises sa atubangan ni Paraón ay nagpangamuyo sidá sa GINO-O. ³¹ Gingtuman matu-or it GINO-O kag inghagar sa ida ni Móises. Nagkawagit kag mga yangaw kana Paraón, sa ida mga opisyales, ag sa ida mga sinakupan; wayá't abér usáng yangaw nak nabilín. ³² Pero pinatugás liwát ni Paraón kag ida tagipusu-on, ag wayâ gihapon nidá gisugti kag mga Israelinhon.

Kag Silot Tong Nagkasakít kag mga Alagang Kahadupan

9¹ Ngasing nagsugò kag GINO-O kang Móises, “Pagto-é si Paraón ag silingga nak, ‘Gingpapasilíng it GINO-O nak Diós it mga Hebrohanon: sugti nganát kag Akò mga katawuhan nak magpanaw

agór madayaw sinrá sa Akò. ²Pag indî nimo sinrá gisugtan ag pigahán gihapon, ³kag Akò gamhanang damót ay maparaya it grabeng silot sa inro mga alagang kahadupan nak asa agsaman—mga kabayo, mga asno, mga kamelyo, mga baka, mga karnero ag mga kambíng. ⁴Pero ibá kag Akò pagtatap sa mga kahadupan it mga Israelinhon ag mga kahadupan it mga Ehiptoanon; wayá't abér usáng alagang hadop it mga Israelinhon nak mamamatáy.’ ⁵Gingtérminuhaney kalí it GINO-O ag insulíp kalí ahimu-on Nidá sa inro dutà.”

⁶Pagka-aga gingtuman matu-or it GINO-O kag Ida gingbisaya. Kag tanáng kahadupan it mga Ehiptoanon nak asa agsaman ay nagkamatáy. Pero wayá't abér usáng alagang hadop it mga Israelinhon nak namatáy. ⁷Pina-uisà pa ni Paraón kalíng natabô, ag klaro matu-or nak wayá't abér usáng hadop it mga Israelinhon nak minatáy. Pero wayâ gihapon nati-og-ti-og kag ida tagipusu-on ag wayâ gisugti kag mga Israelinhon.

Kag Silot it Mga Hubág

⁸Masunór nagsugò kag GINO-O kana Móises ag Aaron, “Hakop it abó halín sa abuhan ag ipasabuyak kang Móises sa atubangan ni Paraón. ⁹Kalí ay mahihimong mapinong taybo sa dutà it Ehipto, ag kag tanáng tawo ag mga kahadupan ay magkaka-inggwa't maramong hubág nak wayâ gipipilà.

¹⁰Kadâ nagba-óy matu-or sinrá it abó halín sa abuhan ag ingrayá sa atubangan ni Paraón. Sinabwag kalí ni Móises, ag nagtinubò kag mga hubág sa mga tawo ag sa mga hadop. ¹¹Kag mga amulítan it Ehipto ay indî maka-atubang kang Móises dahil tanáng yawas ninrá ay puro hubág, patí kag tanáng mga Ehiptoanon. ¹²Pero pinatugás gihapon it GINO-O kag tagipusu-on ni Paraón ag wayâ sidá gipati sa inra, kumporme sa ida gingbisaya kang Móises.

Kag Silot it Makusog nak Uyán nak Yelo

¹³Masunór nagsugò kag GINO-O kang Móises, “Pa-aga it bati insulíp, ag bantayán si Paraón, payunguti ag silinggon nak, ‘Silíng it GINO-O nak Diós it mga Hebrohanon: Sugti kag Akò mga katawuhan nak magpanaw agór madayaw sinrá sa Akò. ¹⁴Pag indî, ngasing nak ra-an, ikáw ay Akò asiluton it grabe, patí kag imo mga opisyaes ag imo mga sinakupan. Parayan dilí, ma-a-ayamán nimo nak wayá't ibáng tuyár sa Akò sa bug-os nak kalibutan. ¹⁵Ngani, it katóng ra-an

puydey ka Nakòng matyón, kamó it imo mga sinakupan, parayan sa pesti nak ikinamatáy ninróng tanán dilí sa kalíbutan. ¹⁶ Ugaling wayâ kalí Nakò gihimu-a, dahil ingbu-ót Nakò ikáw ay mabuhì pa agór ipakitâ kag Akò rakóng gahóm, ag agór kag Akò ngayan ay mabantog sa ibabaw it kalibutan. ¹⁷ Padayon gihapon kag imo pagmarakò it imo sarilí sa Akò mga katawuhan ag wayâ nimo gisugti sinrá nak magpanaw. ¹⁸ Nganì, insulíp sa tuyár kalíng oras, Akò aparuguson it yelo rilí, nak wayâ pang gadór it katuyár nak kusog tunà tong mapundar kag Ehipto hastáng ngasing. ¹⁹ Kadâ, sugu-a kag imo mga sinakupan nak pasilungan kag intro mga kahadupan, patí kag intro tanáng sinakupan nak asa kabukiran ay mapasilong ra. Dahil kalíng uyán it yelo ay imáw it mamatáy sa tanáng matutugpa-án.’ ”

²⁰ Katóng mga opisyaes ni Paraón nak nagka-inggwat kahadlok sa bisaya it GINO-O ay nagrali-ralí sa pagpasilong sa inra mga ulipon ag mga alagang kahadupan nak asa kabukiran. ²¹ Pero katóng mga wayâ gi-alibhat sa bisaya it GINO-O ay gingpabad-an nak asa liwás yang kag inra mga ulipon ag mga kahadupan.

²² Masunór nagsugò kag GINO-O kang Móises, “Tudlu-án kag imo damót sa langit agór matugpa kag uyán it yelo sa dutà it Ehipto— sa mga tawo, sa mga hadop, ag sa tanáng pananom sa bukir.”

²³ Gingtuman kalí ni Móises. Ag pagtudlò nidá sa ida bakulò sa langit, kag GINO-O ay nagparayá it pagkakusog nak pangilát nak diretso sa dutà, pangrayugrog, ag uyán it yelo. Gingparugos matu-or it yelo it GINO-O sa dutà it Ehipto. ²⁴ Abáng kusog kag bagyo it yelo, ag wayá't tungon-tungon kag pagpangilát. Kalíng natabô ay imáw nak gadór kag pinakamakusog nak bagyo sa lugár it Ehipto, tunà tong kalí ay magíng nasyón. ²⁵ Sinirà it kalíng uyán it yelo kag tanáng butáng nak matama-an, maging tawo man o hadop nak asa liwás it bayáy sa bug-os nak dutà it Ehipto. Nagkabali-balí kag mga tanóm nak asa bukir ag kag tanáng kahoy ay na-ugoy. ²⁶ Pero sa Gosen kung hari-ín gi-i-istár kag mga Israelinhon ay wayâ gi-uyán it yelo.

²⁷ Pagkatabô it kalí, pinatawag ni Paraón sa Móises ag Aaron, ag nagsilíng, “Ngasing nakò na-ayamí nak nagkasalâ akó. Tamà kag GINO-O, akó ag kag akò mga sinakupan it salâ. ²⁸ Kadâ pangamuyò kamó sa GINO-O, dahil kung indí, órasey kalí namò dahil diling pangrayugrog ag bagyo it yelo. Patungna nganát ag áko-ey kamó asugtan sa nak ra-an; indi-éy nakò kamó gipigahan pa.” ²⁹ Sabát ni Móises sa ida, “Ohò, Haring Paraón, pagkaliwás nakò rilíng

syudad, akò ita-ás kag akò mga damót sa pagpangamuyò sa GINO-O. Matungon kag pagpangrayugrog, ag mahuyaw ra kag uyán it yelo, agór inro ma-a-ayamán nak kag kalibutan ay sa GINO-O. ³⁰ Pero ayám nakò nak kamó it imo mga opisyales ay wayâ gihapon it kahadlok sa GINO-O nak Diós.”

³¹ Kag natabô habang nag-u-uyán it yelo, kag rawa ag ibang tanómⁿ ay nagkasirà, dahil kag rawa ay di uhayéy ag kag ibá ay nagbuburoséy. ³² Ugaling wayâ nasirà kag trigo ag ibá pa nak huléy gitubò.

³³ Pagkahalín ni Móises sa atubangan ni Paraón ay nagliwás sidá sa syudad ag ingta-ás kag ida mga damót sa pagpangamuyò sa GINO-O. Ag nagtungon kag pangrayugrog ag naghuyaw ra kag uyán, patí yelo. Waya-éy matu-or gi-uyán it yelo sa Ehipto. ³⁴ Pero pagkakità ni Paraón nak naghúyawey kag uyán ag yelo ag waya-éy gipapangrayugrog, sidá ay nagkasalâ liwát; ida pinatugás kag ida tagipusu-on, patí kag ida mga opisyales. ³⁵ Talagáng pay bató kag tagipusu-on ni Paraón, ag indí ray nidá gisugtan kag mga Israelinhon, kumporme sa gingbisaya it GINO-O parayan kang Móises.

Kag Silot it Maramong Apan-apan

10¹ Ngasing nagsugò kag GINO-O kang Móises, “Pagto-é si Paraón, dahil pinatugás Nakò kag ida tagipusu-on, patí kag ida opisyales agór Akò ma-ipakità kalíng Akò ahimu-ong mga milagro bilang pamatu-or it Akò gahóm sa tungâ ninrá. ² Kalí kag Akò ahimu-on agór ma-a-ayamán ninrò ag it inro mga inanak kung pa-unó Nakò gingpahud-an kag mga Ehiptohanon, tong naghimò Akò it mga milagro sa inra tungâ. Ag usa pa, kalí ay agór ma-a-ayamán ninró nak Akó kag GINO-O.”

³ Kadâ nagpagto ray sa Móises ag Aaron kang Paraón ag nagsilíng, “Haring Paraón, gingsilíng it GINO-O nak Diós it mga Hebrohanon, ‘Sa-unó pa ikáw mapa-ubós it imo sarilí sa Akò? Sugtéy kag Akò mga katawuhan nak magpanaw agór madayaw sinrá sa Akò. ⁴ Pag padayon gihapon nimo sinráng pigahán, insulíp ay Akò kamó aparay-an it maramong apan-apan. ⁵ Ma-inapon sinrá sa ibabaw it dutà hanggáng waya-éy nak gadór it makikitang ragâ. A-upton ninrá

^{n9:31} Kalíng “ibang tanóm” ay imáw kag usáng tanóm nak kag ta-as ay usáng metro, magandá kag mga buyak nak kulay asúl, ag kalí ay nagtutubò rutó sa habig it Subâ it Nilo sa Ehipto. Kalí kag ginghuhumán nak bunáng nak lino. Imáw ra kalí kag ginghahaboy nak magandang tela tuyár sa sutana it parì. Basaha ra kag Éxodo 25:4.

katóng mga tanóm nak naturâ it bagyo it yelo, patí kag mga kahoy nak nabilín. ⁶ Asudlon ninrá ag apun-on kag imo palasyo, ag kag mga bayáy it imo mga opisyales ag it tanáng Ehiptohanon. Wayâ pang gadór nakakakità it tuyár kalí kag imo mga maguyang ag mga lolohón, tunà tong sinra'y natawo rilíng dutà hastáng ngasing.” Pagkabisaya kalí ni Móises, gingtalikuran nidá si Paraón ag humalín.

⁷ Nagsilíng ngasing kag mga opisyales ni Paraón sa idá, “Halandong Hari, hastáng sa-unó kitá aguluhón it kalíng tawo? Ma-ado pa siguro, sugti yangéy kalíng mga tawo sa inra kagustuhan, agór makadayaw sinrá sa GINO-O nak inra Diós. Indí pa бага nimo mabaton nak yúmokey kag mga Ehiptohanon sa kahirapan.” ⁸ Ngani, gingpabalik ni Paraón sa Móises ag Aaron, ag silíng nidá, “Halá, pagtóy kamó ag magdayaw sa GINO-O nak inro Diós. Ugaling gusto anay nakong ma-ayamán kung sasin-o kag mga mapinanaw.”

⁹ Sabát ni Móises, “Tanán kami; tunà sa pinakabatà hanggáng sa pinakamaguyang, ka-ibahan kag amò mga anák nak kayake ag kabade. Rayá patí namò kag amò mga karnero, kambing ag baka, dahil mahiwat kami it marakóng Pista para sa GINO-O.”

¹⁰ Napasilíng si Paraón, “Abá, ingsuswerte kamó no! Así, masugót akó nak— patí kag inro mga anák ag asawa ay magnunót! Ayam nakò nak inggwa kamó it gingpaplanong maya-in! ¹¹ Indí ako'g'sugót! Kamóng mga kayake yang. Kamó yang kag dayaw sa GINO-O, tutál imáw kinâ kag inro ingpapakahagar.” Ag sinrá ay tinabog NAK MAGHALINsa atubangan ni Paraón.

¹² Pagkahalín na Móises, nagsugò kag GINO-O sa idá, “Itudlò nimo kináng imo damót sa bug-os nak dutà it Ehipto agór maragsà kag pagkaruramong apan-apán dilí. Ag inra a-upton kag tanáng tanóm nak naturá it bagyo it yelo.”

¹³ Gingtudlò matu-or ni Móises kag ida bakuló sa bug-os nak dutà it Ehipto. Ag nagpahuyóp kag GINO-O it makusog nak hangin halín sa Subatan, ag kalí ay wayâ gitungon-tungon, tunà tong aga hanggáng gab-í ag hanggáng aga ray liwát. Pagka-aga, rayáy it hangin kag maramong apan-apán. ¹⁴ Nag-uyób kalí sa bug-os nak dutà it Ehipto; abáng ramò talaga kalí. Pinakagrabe kalí sa mga dating silot it apan-apán ag waya-éy it makakapareho dilí: ¹⁵ Tinabunan it kalíng mga apan-apán kag bug-os nak dutà hastáng kalí ay rumuyóm. Pinang-upót ninrá kag tanáng tanóm nak wayâ nasirà it katóng yelo, ka-umir kag tanang bunga nak nabilín sa mga punò. Waya-éy nak

gadór it abér usáng pisík it hilaunon nak makikità sa bug-os nak dutà it Ehipto; ugóy nak gadór.

¹⁶ Pagkatabò it kalí, gingparali-ralí it patawag ni Paraón sa Móises ag Aaron, ag nagsilíng, “Nagkasalâ akó laban sa GINO-O nak imo Diós ag laban sa inro. ¹⁷ Patawara ninró akó liwát, ag pangamuyò sa GINO-O nak inro Diós nak bay-on kalíng makamamatáy nak pesti sa akò.

¹⁸ Pagkahalín na Móises sa atubangan ni Paraón ay nagpangamuyò sidá sa GINO-O. ¹⁹ Gingpalihis it GINO-O kag hangin agór makusog kag hangin halín sa Sugbuhan, ag kalí kag nagrayá sa mga apan-apán papagto sa Puyáng Ragat. Wayá't naturâ abér usáng apan-apán sa bug-os nak dutà it Ehipto. ²⁰ Pero pinatugás gihapon it GINO-O kag tagipusu-on ni Paraón, ag wayâ ray nidá gisugti nak magpanaw kag mga Israelinhon.

Kag Silot Tong Nagruyóm sa Ehipto

²¹ Masunór nagsugò ray kag GINO-O kang Móises, “Tudlu-án kináng imo damót sa langit agór maruyóm dilí sa Ehipto— usáng klasi it ruyóm nak talagáng mababatyagán.” ²² Kadâ tinudlò matu-or ni Móises kag ida damót sa langit, ag rumuyóm talagá sa Ehipto sa suyór it tatlong adlaw. ²³ Indí ninrá makitá kag usa'g-usá, ag wayá't nakaliwás sa inra bayáy sa sakop it katóng tatlong adlaw. Pero rahâ sa lugár kung hari-ín gi-i-istár kag mga Israelinhon ay mahadag.

²⁴ Pagkatabò it kalí, pinatawag ni Paraón si Móises ag nagsilíng, “Halá pagtóy kamó, dayawa kag inro GINO-O; patí kag inro mga asawa ag mga anak ay nuntan, ugaling bilinán kag inro mga karnero, kambing, ag baka.”

²⁵ Pero nagrasón si Móises, “Haring Paraón, indí kató puyde, dapat nak sugtan nimo kamí nak inunót ra kag amò mga hadop, agór inggwa kamí it a-ihawon ag asunugon bilang inughalár kang Yahweh nak amò Diós. ²⁶ Kinahangyan nak ray-on namò kag tanáng amò mga hadop agór rutó ay puyding pili-on kag mga inughalár sa GINO-O nak amò Diós; abér usáng bayukag ay wayá't ibilin. Dahil wayâ pa namò na-a-ayamí kung hari-ín sa inrá kag amatyon hastáng wayâ pa kamí nakaka-abót rutó.”

²⁷ Pero pinatugás gihapon it GINO-O kag tagipusu-on ni Paraón ag wayâ nidá gisugti sinrá nak magpanaw. ²⁸ Bag-o nagsilíng si Paraón kang Móises, “Layas sa akò atubangan! Tanra-é kalí, waya-éy

AKO'Tnako gustong makità kag imo hitsura! Pag nakità pa nakò ikáw liwát mamamatáy ka!”

²⁹ Sabát ni Móises, “Areglado! Indi-éy akó magpakità sa imo.”

Gingpasador ni Móises kag Pagmatáy sa mga Panganay

11 ¹ It kató kag ingsilíng kag GINO-O kang Móises ay, “Usá yangéy nak silot kag Akò iparaya kang Paraón ag sa mga Ehiptohanon. Pagkatapos it kalí, asúgtaney kamó nidá nak maghalín dilí; bukò yang kinâ, halos idá pa kamó atabugon agór makahalinéy. ² Sugu-a kag mga Israelinhon— kayake ag kabade— nak magpanghagar sa inra mga kayungot it mga alahas nak pilak ag buyawan.” ³ Ag gingbu-ót it GINO-O nak magta-ó it pabór kag mga Ehiptohanon sa mga Israelinhon. Ag sa kamatu-uran, patí si Móises ay gingtahor it mga opisyales it Ehipto, ag it tanáng sinakupan ni Paraón rutó.

⁴ Kadâ, bag-o maghalín si Móises sa atubangan ni Paraón ay nagsilíng anay sidá, “Haring Paraón, silíng it GINO-O, ‘Iság sa tungang gab-í Akó ay malibot sa bug-os nak Ehipto. ⁵ Kag tanáng panganay nak kayake ninróng mga Ehiptohanon ay mamamatáy, tunà sa panganay nak anák ni Paraón nak asa trono, papagto sa panganay nak anák it pinaka-ulipon nak kabade nak asa gilingan— ag abér kag mga unang anák it intro mga kahadupan. ⁶ Wayát marurungóg sa bug-os nak Ehipto kundí kag makusog nak panambitan— wayâ pang gadór it tuyár nak panambitan nak narungóg sa Ehipto tunà tong una pa, ag waya-éy it marurungóg pa nak tuyár kalí. ⁷ Pero sa mga Israelinhon, wayáng gadór it marurungóg nak abér batók it irò sa tawo o hadop man.’ Parayan dilí ma-a-ayamán ninró nak yabot kag pagtratár it GINO-O sa mga Israelinhon ag sa mga Ehiptohanon. ⁸ Tanáng imo mga opisyales ay mapayungot ag mayuhór sa akò atubangan sa pagsilíng, ‘Halá pagtáy kamó; kamó ag tanáng gustong magnunót sa inró!’ Ag imáw kató kag oras nak akó’y mapanaw.” Pagkasilíng nidá it kalí, nagháliney sidá nak abáng hangít sa atubangan ni Paraón.

⁹ Imáw pa kalí kag ingsilíng it GINO-O kang Móises it kató, “Indí magpati sa imo si Paraón— agór maramong milagro kag Akò mahihimò sa Ehipto.”

¹⁰ Ag ginghimò na Móises ag Aaron kaling tanang mga milagro sa atubangan ni Paraón. Pero sa yudò it kinâ, wayâ nidá gisugti kag

mga Israelinhon nak maghalín sa ida dutà dahil pinatugás it GINO-O kag ida tagipusu-on.

Kag Gingtuna-an it Pista it Pagluwás sa Mga Israelinhon sa Ehipto

12¹ Nagsilíng kag GINO-O kana Móises ag Aaron rutó sa Ehipto,
² “Kalíng buyan kag magigíng unang buyan it inro tu-ig.
³ Silingga kag tanáng Israelinhon nak imáw kalí kag inra dapat ahimu-on sa pítsa dyis it kalíng buyan. Bawat tatay ay maba-óy it usáng toretíng karnero para sa ida pamilya— ag usá sa usáng panimayáy. ⁴ Pero kung kag usáng pamilya ay apila yang, nak indî maka-ubos it usáng torete nak karnero, puydi sinráng magpisan sa inra kayungot, nak ápila ra, agór husto yang para sa inra kag usáng torete; akarkuluhon kung pa-unó't ramò kag makaka-on it kada usáng tawo. ⁵ Kag inro piniling torete ay dapat wayá't diperensya— usáng kayake nak naka-abót sa usáng tu-ig. Kung wayá't karnero ay kambíng yangéy. ⁶ Abukuton kalí ninró hanggáng sa ika-katorse it kalíng buyan. Ag sa pagsugbò it adlaw it katóng pítsa, rungan-rungán kalíng a-ihawon ninróng tanán nak Israelinhon. ⁷ Pagkayo-yò ninró, masayor kamó it rugò. Ag magba-óy it husto yang para ipahir sa syapar ag sa magkanyudong hamba it hagrán it bayáy, kung hari-ín kamó maka-on. ⁸ Bag-o, sa gab-íng kató, inro kinâ a-asayón ag isuyâ sa pagka-on it tinapay nak wayá't libadora nak pangpa-alsa^o— ka-ibahan kag sawsawan nak mga mapa-ít nak usbór it panamdà. ⁹ Indî kalí ninró gika-unon it hiláw o ya-uda, kundî inasáy^p— ka-umir kag sikí, uyo, ag mga kasudlan. ¹⁰ Ubuson kalí it ka-on, ag ayâ giturâ para sa aga; pero kung inggwa't maturâ ay inro kalí asunugon. ¹¹ Bag-o kamó magka-on, dapat ay preparadoy kamó: nakahákgosey, nakasóksokoy it sandalyas, ag húdotey kag inro bakulò. Kag inro pagka-on ay paspasan. Kag tawag it kalí ay Pista it Pagluwás it GINO-O sa Ida katawuhan sa Ehipto.^q

¹² “Sa gab-íng kalí, alibuton Nakò kag bug-os nak bansà it Ehipto, ag amatyon Nakò kag tanáng panganay nak kayaking anák— maging

^o12:8 Dahil sa sugò it Diós dilí, huléy na-ayamí it mga Israelinhon nak kag libadora ay simbolo it kaya-inan kadâ bawal nak iyakót sa tinapay para rilíng pista.

^p12:9 It kató batásaney it mga nagdadayaw sa mga dios-diosan kag pagka-on it hiláw ag yina-uda nak karne kadâ ingbag-o kalí it GINO-O para sa mga nagdadayaw sa idá.

^q12:11 Basaha kag tungór sa Pista it Pagkaluwás sa Ehipto sa footnote para sa Éxodo 12:43.

tawo ag hadop— ag aparusáhan Nakò kag tanáng gingkikilayang diós it mga Ehiptohanon. Akó yang kag GINO-O. ¹³ Kináng rugô, nak intro ipahir sa syapar ag sa mga hamba it intro hagrán ay magigíng tanrà. Pag makità Nakò kinâ ay Akò kamó aligaran; wayá't mamamatáy sa inrong naka-istár raháng bayáy parayan dilíng silot, sa oras nak parusahan Nakò kag mga Ehiptohanon.”

Kag Gingtuna-an kag Pista it Tinapay nak Wayá't Pangpa-alsa

¹⁴ Padayon pa nak nagbisaya kag GINO-O, “Imáw kalí kag adlaw nak intro aromromón; kalíng Pista^f ay intro ahiwaton tu-ig-tu-ig bilang pagromrom sa ginghimò it GINO-O sa intro, hanggáng sa intro pa magigíng inapo. ¹⁵ Tuyár kalí kag intro pagromrom:— sa suyór it pitóng adlaw ay maka-on kamó it tinapay nak wayá't libadorang pangpa-alsa. Sa unang adlaw, bay-a kag tanáng pangpa-alsa sa tinapay sa intro bayáy, dahil abér si-o kag magka-on it inggwa't kalí, tunà sa unang adlaw hastáng sa ika-pitó ay dapat i-itsapuyra sa mga Israelinhon. ¹⁶ Kag una ag pangpitóng adlaw ay intro agahinón agór magtipon ag magdayaw sa Akò. Sa suyór it ruháng adlaw nak kató, dapat wayá't abér sin-o nak magtrabaho, puyra yang sa pag-intyendi it intro pagka-on— imáw yang kató kag intro puydeng himu-ón.

¹⁷ “Intro ahimu-on kalíng unang adlaw it Pista it Tinapay nak Wayá't Pangpa-alsa bilang pamatu-or, nak sa adlaw nak kalí ay Akò ingrayá kag intro tanáng angkan paliwás sa Ehipto. Tu-ig-tu-ig Ahiwaton ninró kalí hanggáng sa intro pa magigíng inanak. ¹⁸ Kada tu-ig, sa unang buyan, tunà sa gab-í it pitsa katorse hanggáng sa gab-í it pitsa beynte uno, kag tinapay nak intro aka-unon ay katóng wayá't pangpa-alsa. ¹⁹ Sa sakop it pitóng adlaw ay dapat wayá't makikitang pangpa-alsa sa tinapay sa suyór it intro bayáy. Gingsisilíng Nakò sa intro nak sin-o man kag magka-on it di pangpa-alsa ay dapat i-itsapuyra sa lahì it Israelinhon— sidá man ay sampot yang o tunay nak Israelinhon. ²⁰ Bawal nak kamó ay magka-on it tinapay nak di pangpa-alsa; abér hari-ín kamó gi-i-istár, dapat tinapay yang nak wayá't pangpa-alsa.”

²¹ Pagkabisaya it GINO-O kang Móises, tinawag ni Móises kag mga Kamaguyangan it mga Israelinhon, ag nagsilíng, “Mga Tatay, pagtoy ag pili kamó it toreteng karnero para sa intro pamilya. Ag kalí ay intro ihawon bilang kordero it Diós, agór ahiwaton kag Pista it Pagkaluwás

^f12:14 Naromromán kag mga Israelinhon it katóng sinrá ay nagrali-ralí paliwás it Ehipto ag obligado nak ka-unon kag tinapay nak wayá't pangpa-alsa.

sa inró. ²² Pagka-ihaw ninró kalí, sayura kag rugô. Magba-óy kamó it pilang ma-intik nak sangá it isopo,^s ag itum-oy kinâ sa rugô, bag-o pahiran ninró kag syapar ag magkanyudong hamba it inro hagrán. Pagkahimò ninró it kalí, wayá't maliwás sa inro hanggáng sa aga. ²³ Iság sa gab-í, malibot kag GINO-O sa bug-os nak Ehipto agór matyon kag mga panganay nak kayaking anak it mga Ehiptohanon. Pag nakità Nidá kag rugô nak nakapahir sa syapar ag mga hamba it inro hagrán, aligaran Nidá kag inro bayáy. Indí Nida gitugtan kag anghél nak manugmatay nak magsuyór rahâ pramas matyon kamó.

²⁴ “Tumana ninró kalíng inro dapat ahimu-on hastáng sa inro pagbalhin it mga lahi. ²⁵ Pag rahagtoy kamó sa dutà nak gingpromisa it GINO-O nak ita-ó sa inro, dapat nak inro kalí hiwaton tu-ig-tu-ig. ²⁶ Ag pag pinangutana kamó it inro mga anak kung asing inro kalí ginghihiwat, ²⁷ masilíng kamó nak, ‘Ginghihiwat natò kalíng pagmatáy it karnero bilang inughalár sa GINO-O agór romromón tong gingligaran Nidá kag mga bayáy it atò mga ginikanan sa Ehipto. Kadâ kag mga Ehiptohanon ay Ida gingpamatáy, ag gingluwás kitá .’ ” Pagkarungóg kalí it mga Israelinhon, nagyinuhor sinrá ag nagdinayaw. ²⁸ Gingtuman it mga Israelinhon kag tanáng gingsugò it GINO-O parayan kana Móises ag Aaron.

Kag Pagkamatáy it mga Panganay nak Kayaking mga Anak it mga Ehiptohanon

²⁹ Pagkatungang gab-í, matu-or naglibot kag GINO-O sa Ehipto, ag gingpamatáy kag tanáng panganay nak kayaking anak it mga Ehiptohanon, magtunà sa panganay ni Paraón nak asa trono papagto sa panganay it ida mga priso nak asa bartulina, patí tanáng unang anak it inra kahadupan. ³⁰ Tong gab-íng kató na-utoy kag pagkatuyog na Paraón ag tanáng ida mga opisyales, patí tanáng Ehiptohanon. Matu-or nak marurungóg sa bug-os nak Ehipto kag makusog nak panambitan, dahil wayá't abér usáng bayáy nak wayá't minatáy.

Kag Paghalín it mga Israelinhon sa Ehipto

³¹ Tong gab-í rang kató, pinatawag ni Paraón sa Móises ag Aaron ag nagsilíng, “Halá, háliney kamó, ngasing nak ra-an! Kamóng tanáng mga Israelinhon pagtóy, ag magdayaw kamó sa inro GINO-O tuyár sa inro ginghahagar! ³² Halá, ray-a kag inro tanáng mga kahadupan

---

^s12:22 Kalíng isopo ay usáng klase it tanóm nak ginggagamit nak pangyanggas sa ugár.

tuyár ra sa inro ginghahagar ag pumagtoy kamó! Pangamuyu-an ra ninró akó nak akó'y kaluy-an nida!”

³³ Pati kag tanáng Ehiptohanon ay nagbubulig sa pagpalayas sa mga Israelinhon paliwás sa inra lugár sa pagsilíng, “Halín kamó sabaling kamíng tanán ay mamamatáy pa!” ³⁴ Kadâ gingba-óy it mga Israelinhon ag gingbutáng sa planggana kag inra minasang arina nak wayâ pa't libadorang pangpa-alsa. Ag kalí ay inra pinuros it yamít pramas mapas-an bag-o maghalín. ³⁵ Ag bag-o makahalín ra, gingtuman it mga Israelinhon kag gingbisaya sa inra ni Móises ag nagpanghágar sinrá sa mga Ehiptohanon it mga alahas nak humán sa pilak ag buyawan, patí mga barò. ³⁶ Gingbu-ót matu-or it GINO-O nak magíng ma-atag kag mga Ehiptohanon sa inra, ag gingta-ó kag inra ginghagar. Parayan dilí, inra gingpang-ubahan kag mga Ehiptohanon.

³⁷ Ngasing kag mga Israelinhon ay naghalín sa lugár it Gosen nak ingtatawag rang Rameses papagto sa Sucot— mga sa-ís syentos mil nak mga kayake kag nagpanaw halín rutó, puyra pa sa mga kabade ag mga anák. ³⁸ Bukò yang kató kag inra karamò dahil inggwa't ibang mga bukò Israelinhon nak nagnunót sa inra, patí kag inra maramong kahadupan— grupo-grupo it mga karnero, kambing ag baka. ³⁹ Pagpahuway ninrá, gingyutò ninrá kag inra minasang arina nak wayá't pangpa-alsa. Gingrayá ninrá kalí halín sa Ehipto tong sinrá ay tinabog rutó, kadâ waya-éy sinrá it oras nak maghikot it inra bayon.

⁴⁰ Kag habà it pag-istár it mga Israelinhon rutó sa Ehipto ay ap-át nak gatós ag treyntang tu-ig (430 tu-ig). ⁴¹ Sa katapusán it katóng pang-ap-át nak gatós ag treyntang tu-ig, imáw nak gadór kató kag adlaw tong kag tanáng katawuhan it GINO-O ay nagliniwas nak grupo-grupo halín sa dutà it Ehipto. ⁴² Sa suyór it katóng gab-í nak kató, gingbantayán nak gadór sinrá it GINO-O hastáng makahalín sinráng tanán sa bansà it Ehipto. Imáw kalí kag gab-í nak aromromón it mga Israelinhon parayan sa pagramyag, bilang pagtahor sa Idá. Tu-ig-tu-ig kalí ahiwaton hastáng sa inra ka-anak-anakan.

Kag Kasugu-án Nahanungór sa Kung Sin-o kag Puyding Magyakót sa Pista it Pagkaluwás it mga Israelinhon sa Ehipto

⁴³ Nagsilíng kag GINO-O kana Móises ag Aaron, “Kalí kag mga kasugu-án nahanungór sa Pista it Pagkaluwás it mga Israelinhon sa Ehipto:—^t

“Kag mga tawong bukò Israelinhon ay indî puydi magka-on.

⁴⁴ Ugaling kung inggwa kamó it mga nabakáy nak ulipon sa inro panimayáy ay puydi sinráng magka-on, basta sinrá ay gingtúli-ey.

⁴⁵ Pero kag mga sampot sa inro ag mga suhuyán nak trabahador ay indî puyding magka-on.

⁴⁶ “Ag kinahangyan nak sa suyór yang it bayáy dapat ninróng ka-unon kalíng karnero; ayâ girayá it abér ma-isót sa liwás. Ag nahanungór sa mga suká it kalí, dapat indî ninró gibali-on. ⁴⁷ Kag Tanáng Israelinhon ay dapat maghiwat it kalíng Pista.

⁴⁸ “Kung inggwa't tawong bukò Israelinhon nak nagsaydo rahâ sa inró, ag gustong magyakót sa Pista it Pagkaluwás ninró sa Ehipto ay puyde sinrá, basta tanáng kayake sa inra pamilya ay gingtulì. Dahil kung inra kalí sunrón, pay sinrá'y mga Israelínhoney ra. Pero indî nak gadór puyde magka-on kag mga wayâ gipatulì. ⁴⁹ Tanán ay na-umir it kalíng kasugu-án— sidá man ay tunay nak Israelinhon o sampot yang rahâ agór mag-istár sa inro lugár.”

⁵⁰ Gingsunór matu-or it tanáng mga Israelinhon kag tanáng gingsugò it GINO-O kana Móises ag Aaron. ⁵¹ Ag tong adlaw nak katò gingliwás it GINO-O kag mga Israelinhon sa dutà it Ehipto nak grupo-grupo.

Kag Paggahín sa mga Panganay Para sa GINO-O

13 ¹ Nagsilíng pa kag GINO-O kang Móises, ² “Gahina para sa Akò kag inro tanáng panganay nak anák nak kayake; kag

---

^t12:43 Basaha sa Glosaryo tungór sa Pista it Pagkaluwás sa Ehipto. Kalíng Pista kag pagtunà it pagromrom tong gingliwás kag mga Israelinhon it Diós sa pagka-ulipon sa Ehipto ag gingrayá sinrá sa Cana-an nak imáw kag gingpromisang dutà sa inra ninunò nak si Abrahám. Hastang ngasing padayon nak gingruromrom kalí it mga Hudeyo nak tong una ay ingtatawag rang Israelinhon, pero ngasing waya-éy sinrá gimamatáy ag gihahalar it karnero. Kalí kag kapistahan nak atò gingruromrom ngasing kada Maháy nak Adlaw, kag pagluwás ni Hesus sa atò parayan sa ida kamatayon bilang Kordero it Diós, ag kag pagkabanhaw nidá agór ray-on ra kitá sa langit.

tanáng panganay it mga Israelinhon ay para sa Akò, magíng tawo o hadop man.”

Kag Pista it Tinapay nak Wayá't Pangpa-alsa

³ Nagsilíng ray si Móises sa mga Israelinhon, “Akò mga kasimanwa, romromá ninró kalíng adlaw, nak imáw kalí kag adlaw nak kamó ay gingliwás it GINO-O sa Ehipto. Kamó ay ida ra ginglibre sa pagka-ulipon rutó parayan sa Ida rakóng gahóm. Indí kamó magka-on it tinapay nak inggwa't libadorang pangpa-alsa. ⁴ Ngasing nak adlaw, sa buyan it Abib, mahalín kamó rilí sa Ehipto. ⁵ Aray-on kamó it GINO-O sa dutà nak gingpromisa Nidá sa inro mga ginikanan nak mapapasa-inró— sa dutà it mga Cana-anhon, Hetanhon, Amornon, Hebinhon, ag Jebusnon— katóng dutà nak buganá kag pagka-on nak pay nagbabahâ kag gatas ag rugós. Pag-abót ninró rutó, hiwaton ninró kalíng pista tu-ig-tu-ig sa pitsang kalí: ⁶ Sa suyór it pitóng adlaw maka-on kamó it tinapay nak wayá't pangpa-alsa, ag sa ika-pitóng adlaw mahiwat kamó it pista para sa GINO-O. ⁷ Tinapay nak wayá't pangpa-alsa kag inro aka-unon sa sakop it katóng pitóng adlaw; dapat wayá't pangpa-alsa o tinapay nak di pangpa-alsa nak makikità sa inro mga nasasakupan. ⁸ Sa adlaw nak kató, inro i-umà sa inro mga anak nak, ‘Ginghihiwat natò kalí dahil sa ginghimò it GINO-O sa amò tong kamí ay Ida gingliwás sa Ehipto.’ ⁹ Kalíng paghiwat nak kalí ay nupáy tanrà sa inro mga damót ag sa inro mga yupa,^u agór indí ninró malimtan nak perming bisayahon kag kasugu-án it GINO-O. Dahil parayan sa Ida rakóng gahóm Ida kamí gingliwás sa Ehipto. ¹⁰ Kalíng paghiwat ay inro ahimu-on tu-ig-tu-ig sa tamang adlaw.

Kag mga Panganay

¹¹ “Kag GINO-O kag marayá sa inro sa dutà it mga Cana-anhon, tuyár sa Ida gingpromisa sa inro ag sa inro mga ginikanan, nak ita-ó sa inro. ¹² Pag-abót ninró rutó, inro ihalár sa GINO-O kag inro tanáng panganay nak kayake. Pati tanáng unang anak it inro mga hadop ay para sa idá. ¹³ Ugaling tanáng unang anak it inro asno nak inughalár sa ida ay puyding tubuson it karnero. Pero kung wayâ ninró gustong

---

^u13:9,16 Dahil sa ingsilíng it GINO-O dilí, kag mga Israelinhon nak matutom ay inggwa't inghihimò. Naghihigót sinra sa damót ag yupa it mga ma-intik nak butangan nak inggwa't unór. Kag unór it kalí ay pilang kasugu-án ni Móises bilang paromrom sa inra sa ingbisaya it GINO-O sa inra mga ginikanan.

tubuson, inro abali-on kag li-og it kalí. Tanáng inro panganay nak anák nak kayake ay dapat ninróng tubusón.^v

¹⁴ “Sa hulí ag pag mapangutana kag inro mga anák it, ‘Ni-o kag gustong bisayahon it kalí?’ inro asabton sinrá nak, ‘Atò kalí ginghihiwat dahil parayan sa rakóng gahóm it GINO-O, Ida kitá gingsalbar sa Ehipto, halín sa pagka-ulipon. ¹⁵ It katóng nagmatugás si Paraón sa pagsugót nak makaliwás kitá sa Ehipto, gingmatáy it GINO-O kag tanáng panganay nak kayake rutó— magíng tawo o hadop. Kadâ ngani, gingmamatáy natò bilang inughalár sa Ida kag tanáng unang anák nak kayake it atò mga hadop, pero gingtutubós natò kag atò mga panganay nak anák nak kayake.”^w ¹⁶ Kalíng paghiwat nak kalí ay nupáy tanrà sa inro mga damót ag mga yupa agór indî natò malimtan nak gingliwás kitá sa Ehipto it GINO-O parayan sa Ida rakóng gahóm.”

Kag Haligi nak Rampog ag Haligi nak Kayado

¹⁷ Ngasing, tong gingsugtan ni Paraón kag mga Israelinhon nak maghalín sa Ehipto, wayâ sinrá giparayana it Diós sa lugár it mga Pilistinhon, abér kalí kag pinakamayungot nak rayan. Dahil silíng it Diós, “Baka masapóy ninrá kag gera ag magbaydo kag inra isip ag magbalík sa Ehipto.” ¹⁸ Kadâ, gingparayan sinrá it Diós sa rayan sa disyerto hanggáng nakasampot sa Puyáng Ragat. Nagpanaw kag mga Israelinhon halín sa Ehipto nak hanrà sa gera.

¹⁹ Ag pagsalida na Móises halín sa Ehipto, rinayá ra ninrá kag mga suká it inra ninunò nak si José. Dahil ida it kató gingpasumpà sa mga Israelinhon nak, “Kag Diós nak gadór kag maru-aw ag matabang sa inro. Kadâ paghalín ninró rilí sa Ehipto, ray-á kag akò mga suká halín dilí.”^x

²⁰ Paghalín it mga Israelinhon sa Sucot ay nagbaktas sinrá hanggáng naka-abót sa Etam pasuyuron it disyerto, kung hari-ín sinrá ay nagpahuway. ²¹ Gingbabantayán sinrá it GINO-O. Sa adlaw, nag-u-una sidá sa inra parayan sa haligi nak rampog agór tudlu-án sinrá it rayan; ag sa gab-í, parayan sa haligi nak kayado agór mag-iwag sa inra. Kalí ay pramas makakapadayon sinrá sa

^v13:13 Basaha kag Mga Bilang 3:11-13,39-51.

^w13:15 Sa panahon nak kalí gingtubós ninrá kag inra panganay nak anák nak kayake parayan sa pagmatáy it karnero bilang inughalár.

^x13:19 Basaha kag Hénesis 50:24-25.

pagpanaw, gab-í man o adlaw. ²² Kag haligi nak rampog sa adlaw, ag kag haligi nak kayado sa gab-í ay wayâ gibubuyág sa inra unahán.

Kag Pagtabók sa Puyáng Ragat

14 ¹ Ngasing nagsilíng kag GINO-O kang Móises, ² “Silingga kag mga Israelinhon nak magbalík halín sa Etam pasuyuron sa disyerto ag magkampo sa atubangan it Pihahirót, sa tungâ it Migdol ag it ragat,^y sa atubangan ra it Ba-al-zepón. Rutó kamó mapatukor it inro mga tolda mayado-yadó sa ragat. ³ Ma-i-isip ni Paraón nak, ‘Siguradong katóng mga Israelinhon ay nagkaya-ag-ya-ag dahil wayâ sinrá’t makitang ayusután sa disyerto.’ ⁴ Akò apatugasón kag tagipusu-on ni Paraón ag kamó’y ida ayagurón. Pero apirdihón Nakò sidá ag ida tanang mga sundalo, ag apurihon Akò it tanáng tawo abér hari-íng lupalop. Ma-a-ayamán nak gadór it mga Ehiptohanon nak Akó kag GINO-O.” Ngani, gingtuman matu-or kalí it mga Israelinhon.

⁵ It kag naka-abót sa hari it Ehipto nak imáw si Paraón, kag mga Israelinhon ay nakaháliney, kag ida isip patí kag isip it ida mga opisyaes ay nagbag-o. Silíng ninrá, “Ni-o kalíng atò ginghimò? Asing atò gingsugtan kag mga Israelinhon nak maghalín? Si-o pa ngasing kag matrabaho para sa atò?” ⁶ Ngani, hinanrà ni Paraón kag ida karwahe nak panggera ag rinayá kag ida mga sundalo. ⁷ Kag ida rinayá ay an-óm nak gatós nak ma-adong mga karwahe nak panggera, patí kag tanáng klase it karwahe nak panggera, nak di sakáy nak mga sundalo. ⁸ Pinatugás ray it GINO-O kag tagipusu-on ni Paraón, nak hari it Ehipto, kadâ ida yinagór kag mga Israelinhon habang sinrá ay nagsasalida nak inggwa’t ka-isog sa inra huna-hunà. ⁹ Kag mga Ehiptohanon— tanáng mga sundalo ni Paraón, tanáng mga karwahe nak panggera, tanáng sundalo nak nakasakáy sa kabayo, ag tanáng sundalo nak nagbabaktas— ay nagyagór sa mga Israelinhon. Na-antaw ninrá kag mga Israelinhon nak nakakampo sa tungór it baybay, mayungot sa Pihahirót sa atubangan it Ba-al-zepón.

¹⁰ Habang nagpapayúngotey sa Paraón, nakità it mga Israelinhon kag matulin nak pagmartsa it ida mga sundalo. Ag sinrá ay napakahadlok, ag nag-ayaba sa GINO-O. ¹¹ Ag nagsilíng sinrá kang Móises, “Kumo wayâ it kamposanto sa Ehipto kadâ imo kamí rinayá rilíng disyerto pramas mamatáy? Asing t’yár kag imo ginghimò sa amò? Asing gingba-óy pa kamí nimó sa Ehipto? ¹² Bukó’y kag amò

^y14:2 Sa Hebrohanon kalí ay “Ragat it Mata-as nak Hilamunon” nak katambi it Puyáng Ragat.”

silíng sa imo tong rutó pa kamí sa Ehipto ay, ‘Pabad-e yang kamí nak magpa-ulipon sa mga Ehiptohanon? Ayâ kamí gikalibgi!’ Mas ma-ado pa nak magpa-ulipon kamí sa inra kisa mamatáy rilíng disyerto.”

¹³ Nagsabát si Móises sa mga tawo, “Ayâ kamó gikahadlok! Pakusuga kag inro bu-ót, ag inro makikità kung pa-unó kamó isalbar it GINO-O. Ngasingéy kinâ nidá ahimu-on. Kináng mga Ehiptohanon nak inro nakikità ngasing ay indi-éy nak gadór ninró sinrá makikità liwát. ¹⁴ Kag GINO-O it malaban para sa inro, wayâ kamó it mahihimò.”

¹⁵ Ag nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Asing imo Akó ging-a-ayaba? Silingga kag imo mga haling Israelinhon nak magpadayon sa pagpanaw. ¹⁶ Tas-an kináng imo hudót nak bakuló ag itudlò sa ragat. Ag kalí ay matutungâ agór kamóng mga Israelinhon ay mapanaw sa ugá nak dutà patabók sa ragat. ¹⁷⁻¹⁸ Apatugasón pa Nakò kag tagipusu-on it mga Ehiptohanon agór inra kamó ayagurón. Apurihon Akó it tanán pag napirdi Nakò sinrá parayan sa matatabô kang Paraón, sa ida tanáng mga sundalo, patí sa ida mga karwahe ag mga sundalo nak nakasakáy sa kabayo. Parayan dilí Ma-a-ayamán nak gadór it mga Ehiptohanon nak Akó kag GINO-O.”

¹⁹ Ngasing kag anghél it Diós nak nagpapanguna sa mga Israelinhon ay nagpahulí sa inra, ag kag haligi nak rampog ay nagsaydo ra sa hulí ag nagruyog sa inra likór. ²⁰ Kalíng rampog ay nagpatungâ sa inra ag sa mga Ehiptohanon. Ngani sa bug-os nak gab-í, maruyóm sa parti it mga Ehiptohanon ag mahadag sa parti it mga Israelinhon, ag dahil rilí wayâ nakapayungot kag mga Ehiptohanon sa inra.

²¹ Masunór gingtudlò matu-or ni Móises kag ida damót sa ragat. Sa bug-os nak gab-í, gingpahuyóp it GINO-O kag makusog nak hangin halín sa Subatan, ag natungâ kag tubì. Kadâ nagka-inggwa't ugang rayanan sa tungâ it ragat. ²² Ngani, kag mga Israelinhon ay nagpanaw patabók sa ugang dutà rahâ sa tungâ it ragat. Kag tubì ay pay naging padér sa inra bandang walá ag tu-ó.

²³ Pagka-aga yinagór ray sinrá it mga Ehiptohanon. Ka-ibahan sa pagyagór kag tanáng mga sundalo ni Paraón— tanáng nakapangabayo and tanáng nakakarwahe. ²⁴ Halín sa haliging kayado ag rampog ingmumuyatan it GINO-O kag tanáng natatabô, ag it katóng mayúngotey magpanghudag-hudag, intraso nidá sa pagbiyahe kag mga Ehiptohanon. ²⁵ Kag mga gulóng it inra mga karwahe ay naputik kadâ nahirapan sinrá magsalida. Ngani silíng

yangéy ninrá, “Balík yangéy kitá ! Dahil kag GINO-O it naglalaban sa atò para sa inrá.”

²⁶ Pagkatabók na Móises, nagsilíng kag GINO-O sa ida, “Tudlu-án ray rahâ kag imo damót sa ragat, agór kag tubì ay mabalik ag ma-abutan kag mga Ehiptohanon— patí kag inra mga karwahe, ag kag mga nakapangabayo.” ²⁷ Kadâ gingtudlò matu-or ni Móises kag ida damót sa ragat, ag pagsubát it adlaw kag tubì ay nagbalik matu-or sa ida dating suyóg. Nagtinguha kag mga Ehiptohanon nak makatakas, ugaling gupling pinabalík it GINO-O kag tubì kadâ tanán sinrá ay nagkayunor. ²⁸ Nagtabò katóng tubì, ag natabunan kag mga nakasakáy sa karwahe, ag kag mga nakapangabayo— tanáng mga sundalo ni Paraón nak nagsinunor sa mga Israelinhon hanggáng sa tungâ it ragat. Wayâng gadór it abér usá nak nabuhì pa sa inra.

²⁹ Pero kag mga Israelinhon ay nagtabók sa ugang dutà sa tungâ it ragat— naging padér ninrá sa walá ag tu-ó kag tubì. ³⁰ Tong adlaw nak kató, gingsalbar it GINO-O kag mga Israelinhon halín sa mga damót it mga Ehiptohanon. Ag nakità it mga Israelinhon kag abáng ramong minatáy nak Ehiptohanon nak rinagsà sa piliw. ³¹ Pagkakità it mga Israelinhon sa rakóng gahóm it GINO-O laban sa mga Ehiptohanon, sinrá ay nagka-inggwa't kahadlok sa Ida ag nagtu-o sinrá sa Ida patí kang Móises nak ida sugu-ón.

Kag Kanta na Móises

15 ¹ Pagkatabók ninrá sa ragat, nagkinanta si Móises ag kag mga Israelinhon sa GINO-O it tuyár kalí:

“Kamí ay makanta sa GINO-O,

dahil katitingayá kag Ida pagra-óg;

Kag mga kabayo ag mga sundalong nakapangabayo nak amò ka-away

ay Ida yang tinapyak sa ragat.

² Makagagahom kag GINO-O nak amò ingkakanta,

Sidá kag amò Manluluwas;

Sidá kag amò Diós, amò Sidá adayawon,

Sidáng Diós it amò tatay, amò Sidá ita-ás.

³ Kag GINO-O ay sundalo nak wayá't kapantáy;

GINO-O kag Ida pangayan.

⁴ “Kag mga karwahe ni Paraón ag kag ida mga sundalo,

Ida yang tinapyak sa ragat;

Gingyunor ra Nidá sa Puyang Ragat

- kag mga piling punong sundalo ni Paraón.
- ⁵ Kag marayom nak tubì it nagtabon sa inra;
nagrugyang sinrá nak nupáy bató.
- ⁶ “Kag Imo tu-óng damót, amò GINO-O, ay makagagahom;
ingwagit kag amò mga ka-away parayan sa Imo rakóng gahóm.
- ⁷ Ikáw nak Halandong Hari, it nagpirdi sa Imo mga kalaban;
nagrayab-rayab kag Imo kahangit,
nak imáw kag pay nagsunog sa inra tuyár sa mga uhot.
- ⁸ Pay Imo yang inghingaban, ag natungâ kag tubì,
kag suyóg ay nagpa-ibabaw nak pay tuyár sa padér;
kag marayom nak tubì ay pay nagtugás hanggáng sa
katugkaran.
- ⁹ “Kag mga ka-away ay naghinambóg,
‘Ayagurón namò sinrá, amò sinrá ma-a-abutan,
ag amò aparti-partihón kag inra mga manggár sa amò mga
ka-ibahan,
hastáng sinrá ay magka-ubahan.
Amò ahukason kag amò talibóng, ag amò sinrá apangmatyon.’
- ¹⁰ Pero sa usáng hudóp yang Nimo, natabunan sinrá it ragat;
Nayugrang sinrá nak pay tinggâ sa marayom nak tubì.
- ¹¹ “Si-o sa inra mga diós kag kapantay sa Imo, amò GINO-O?
Si-o kag kapantay sa Imo— makagagahom ag bala-an?
Si-o kag makakatuyar sa Imo nak gingkakahadlukán
dahil sa Imo ginghihimong mga katitingayáng milagro?
- ¹² Pay Imo yang ginghunat kag Imo tu-óng damót,
ag sinrá ay gingyubóng sa irayom it ragat.
- ¹³ “Dahil sa Imo wayâ gibabag-ong pagpalanggà,
nag-u-una Ikáw sa amò, nak Imo mga tinubós,
sa Imo sinakupang bala-an.
- ¹⁴ Kalí ay mababantog sa ibáng mga nasyón,
ag sinrá ay mapanguyog;
Mababatyagan it mga Pilistinhon kag kahadlok
tuyár sa kabading nagpapasyapò.
- ¹⁵ Kag mga Pinunò it Edom ay magkakahadlok;
kag mga nagpapanguyo sa Moab ay mapinanguyog;
ag kag tanáng mga taga Cana-an ay pay matutunaw sa
kahadlok.
- ¹⁶ Kahadlok ag pagkalibóg kag maharì sa inra.
Parayan sa rakóng gahóm it Imo damót,

sinrá'y pay mga bató nak wayâ kahiwas,
 Hanggáng kamíng Imo mga tawuhan, amò GINO-O, ay
 nakarayan,

Kamíng Imo mga tinubós, sa inra ay nakalampas.

¹⁷ Aray-on Nimo kamí ag ibutáng sa Imo gingpromisang dutà,
 sa lugár nak Imo pinili, amò GINO-O, agór magíng Imo istaran,
 sa Templo, amò GINO-O, nak gingtinrog it Imo damót.

¹⁸ Kag GINO-O it maharì hanggáng sa wayá't katapusan.”

Kag Kanta ni Miriam

¹⁹⁻²⁰ Ngasing kag manghór nak rayaga ni Aaron nak kag ngayan
 ay si Miriam ay usáng propetesa. Ag pagkatabók ninrá sa ragat,
 naromromán nidá nak tong gingyayagór kag mga Israelinhon it
 mga kabayo ni Paraón, kanunot kag mga nakasakáy sa karwahe ag
 ibang mga sundalo ay pinabalík it GINO-O kag tubì ag natabunan sa
 Paraón. Pero kag mga Israelinhon ay nagpanaw patabók sa ugang
 dutà sa tungâ it ragat. Kadâ nagba-óy sidá it tamborin, ag nagsunór
 ra sa ida kag tanáng mga kabade nak gamit ra kag tamborin ay
 nagsasadaw habang nagkakanta sidá sa inra. ²¹ Tuyár kalí kag kanta
 ni Miriam:

“Magkanta it pagdayaw sa GINO-O, dahil Sidá ay nagra-og;
 Kag mga kabayo ag kag mga sundalong nakapangabayo it atò
 ka-away
 ay Ida yang tinapyak sa ragat.”

Kag Mapa-it nak Tubi sa Tuburan

²² Pagkatapos gingpahanrà ni Móises kag mga Israelinhon sa
 pagpadayon, ag naggínaney sinrá halín sa Puyáng Ragat papagto
 sa Disyerto it Sur. Nagpanaw sinrá sa sakop it tatlong adlaw, ag
 wayâ sinrá't nakitang tubì. ²³ Tong bandang hulí, naka-abot sinrá sa
 tuburán it Mara, ugaling indì ninrá ma-inom kag tubì rutó dahil kalí
 ay mapa-ít. Kadâ kalíng tuburán ay gingtawag nak Mara.^z ²⁴ Ngani
 nagnginuyob kag mga tawo laban kang Móises, ag silíng ninrá, “Ni-o
 ngasing kag atò a-inumón?”

²⁵ Dahil rilí, sidá ay nag-ayaba sa GINO-O. Ag gingtudlò sa ida it
 GINO-O kag usáng sangá rahâ. Ingba-óy nidá kinâ ag ida gingpilák
 sa tubì, ag naba-óy kag pa-it it kináng tubì.

---

^z15:23 Kag gustong bisayahon it “Mara” ay “Mapa-it.”

Rutó, gingpurbahan sinrá it GINO-O ag ingtaw-an it kasugu-án. ²⁶ Silíng nidá sa inra, “Kung kamó yang ay magpanimati it ma-ado sa gingsisilíng Nakò sa inró— Akó nak imáw kag GINO-O nak inro Diós— kung tumanon ninró kag ma-ado sa Akò pagmuyat, ag kung sunrón ninró kag Akò mga kasugu-án, indî Nakò giparaya sa inro kag mga sakít tuyár sa Akò gingparaya sa mga Ehiptohanon. Akó kag GINO-O nak inro manugbuyong.”

²⁷ Kag masunór nak lugár nak inra ingsampután ay Elim, kung hari-ín ay inggwa't doseng tuburán ag sitentang punò nak pay nidóg. Rutó sinrá gikampo sa palibot it mga tuburán.

Kag Pagka-on nak Manna ag kag mga Pugò

16 ¹ Kag pagkampo it tanáng Israelinhon sa Elim ay wayâ narugay kundî nagpadayon ray sinrá. Sa pitsa kinse it ika-ruháng buyan tunà tong sinrá ay naghálín sa Ehipto, naka-abót sinrá sa Disyerto it Sin nak asa tungâ it Baguntor it Sináy ag Elim. ² Habang sinrá ay nagpapadayon it pagpanaw sa disyerto ay nagnginginyob sinra kang Móises ag kang Aaron. ³ Kag inra silíng ay, “Ma-ado pa kung gingmatáy yangéy kamí it GINO-O it katóng rutó pa kamí sa Ehipto! Rutó ay nakaka-atubang kamí sa kinantong nak suyâ ag nakakaka-on kamí hangga't gusto namò.^a Pero rilí sa disyerto nak inro gingray-an sa amò, inro ra kamí tanán amasyon sa gutom.”

⁴ Kadâ nganì nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Akò kamó apa-uyanán it pagka-on halín sa langit.^b Silingga kag mga tawo nak adlaw-adlaw maliwás sinrá ag maponpon it tamà yang nak inra pagka-on sa adlaw nak kató. Rilí apurbahán Nakò sinrá, ag ma-a-ayamán kung talagáng inra asunron kag Akò gingsusugò sa inra o indî. ⁵ Ugaling sa pang-an-óm nak adlaw, maponpon sinrá ag ayutu-on nak husto para sa inra kunsumo sa ruháng adlaw.”

⁶ Kadâ gingsilinggan na Móises ag Aaron kag mga Israelinhon, “Mga kasimanwa, iság sa gab-í, ma-a-ayaman ninró nak kag GINO-O it naghaw-as sa inro sa Ehipto. ⁷ Ag insulíp sa aga, makikità ninró kag Ida kahimaya-an, dahil narunggan Nidá kag inro pagnguyob laban sa Idá. Sin-o rang gadór kamí nak inro ingngunguyuban?” ⁸ Ag sugrong pa ni Móises, “Ngasing nak hapon, ataw-an kamó it GINO-O it karne, ag sa aga, tinapay ray hanggáng gusto ninró. Dahil narunggan Nidá

^a16:3 Imbis nak kan-on ag suyâ ay tinapay ag suyâ kag inra pagka-on.

^b16:4 Kalíng “pagka-on halín sa langit” sa Hebrohanon ay “tinapay halín sa langit.”

kag inro mga nguyob laban sa Idá. Si-o rang gadór kamí nak inro gingbabasoy? Bukò kamó sa amò nagnunguyob kundî sa Idá.”

⁹Nagsilíng si Móises kang Aaron, “Manóng, silingga kag tanáng Israelinhon nak, ‘Magpayungot kamó sa GINO-O, dahil Ida narunggan kag inro mga nguyob.’ ”

¹⁰Ag habang nagbibisaya si Aaron sa inra, nagmuyat sinrá sa disyerto ag gingpakità it GINO-O kag Ida kahimaya-an hinâ sa rampog.

¹¹Silíng it GINO-O kang Móises, ¹²“Narunggan Nakò kag mga pagnguyob it mga Israelinhon. Silingga sinrá nak sa hapon, karne kag inra aka-unon, ag sa aga, mabubusog sinrá it tinapay. Ag inra ma-a-ayamán nak Akó kag GINO-O nak inro Diós.’ ”

¹³Pag hapon-hapon, matu-or abáng ramong pugò kag nagtugpà sa inra kampo, nak pay halos indi-éy makità kag ragâ. Ag pagka-aga, maramoy nak tun-og kag nakapalibot sa inra kampo. ¹⁴Pagkawagit it tun-og, makikità sa ragâ kag pay binlor nak bahayón. ¹⁵Pagkakità kalí it mga Israelinhon, nagpangutana sinrá sa usa'g-usá, “Ni-o kalí?” Dahil wayâ ninrá na-a-ayamí kung ni-o kató.

Ag silíng ni Móises sa inra, “Kalí kag pagka-on^c nak gingta-ó sa inro it GINO-O agór inro aka-unon. ¹⁶Ag imáw kalí kag tugon it GINO-O, ‘Kadâ usá sa inro ay magponpon it tama yang para sa inro kunsumo sa usáng adlaw— tungâ sa gantang kada usáng tawo nak asa inro tolda.’ ”

¹⁷Imáw matu-or kag hinimo it mga Israelinhon. Kag ibá ay nagponpon it maramò ag kag ibá ay ma-isót yang, ¹⁸ugaling it kag inra kalí taksón, katóng nagponpon it maramò ay wayá't subrá, ag katóng nagponpon it ma-isót yang ay wayá't kuyang. Kadâ pay kag inra gihapon naponpon ay tamà yang.

¹⁹Ag nagsilíng pa si Móises, “Ayâ kamó gi-aman it para sa aga.”

²⁰Ugaling kag ibá sa inra ay wayâ gisunór kang Móises. Nag-aman gihapon sinrá it para sa aga. Pero pagka-aga, kalí ay inapihis ag nagbahò. Ngani, nahangit si Móises sa inrá.

²¹Tunâ it kató, kada aga, nagpuponpon yangéy sinrá it tamà yang para sa inra kunsumo. Ag pag init it adlaw, kalí ay natutunaw.

²²Pero sa pang-an-óm nak adlaw, nagponpon sinrá it doble— usáng gantang para sa usáng tawo. Pagkakità kalí it mga namumunò it mga Israelinhon, nagpagto ag nag-umà sinrá kang Móises. ²³Ag nagsabát sidá sa inra, “Pabad-e yang sinrá, dahil imáw kalí kag sugò

^c16:15 Kalíng “pagka-on” sa Hebrohanon ay “tinapay.”

it GINO-O, ‘Insulíp ay Adlaw it Inogpahuwáy ag mapahuway kitá , dahil kalí kag sagradong adlaw para sa Idá. Kayduháy kag inro gustong kayduhón, ag yaga-áy kag inro gustong yaga-ón. Puyding magturâ kamó it para insulíp.’ ”

²⁴ Kadâ tuyár sa gingsugò sa inra ni Móises gingturâ ninrá kag para sa masunór nak adlaw. Ag kalí ay wayâ gi-apihisa ag wayâ gibahò.

²⁵ Pagka-aga silíng ni Móises, “Ka-una ninró kalí ngasing nak adlaw, dahil kalí ay Adlaw it Inogpahuwáy nak ginahín para sa GINO-O.

Ag usa pa, wayâ kamó it makikitâ nak tuyár it kalí ngasing sa liwás.

²⁶ An-om nak adlaw kamóng maponpon, pero sa pángpitong adlaw— nak Adlaw it Inogpahuwáy— wayâ kamó’t makikitâ.”

²⁷ Pero sa yudô it kinâ, tong pángpitong adlaw, inggwa gihapon it mga nagliwás agór magponpon, ugaling wayâ sinrá’t nakita.

²⁸ Dahil rilí, silíng it GINO-O kang Móises, “Hanggang sa-unó kamó masuwáy sa Akò mga sugò ag mga tugon? ²⁹ Tanra-í ninro, Akó kag GINO-O kag nagta-ó sa inró it Adlaw it Inugpahuwáy; kadâ nganì, sa pang-an-óm nak adlaw Akò kamó gingtataw-an it pagka-on para sa ruháng adlaw. Sa pángpitong adlaw, wayá’t maliwás sa ida tolda.”

³⁰ Nganì kag mga tawo ay nagpahuway sa pángpitong adlaw.

³¹ Manna^d kag gingtatawag it mga Israelinhon sa pagka-on nak inra napuponpon. Kalí ay tuyár sa binlor nak bahayón, ag kag lasa it kalí ay pay tinapay nak gingpatam-is it rugós. ³² Ag nagsugò pa sa inra si Móises, “Kalí kag tugon it GINO-O, ‘Ba-óy kamó it usáng susudlan nak masuyór it tungâ sa gantang, ag pun-on ninró it manna. Hipiron ninró kalí, agór makikitâ it inro mga magigíng inapó kag pagka-on nak gingta-ó Nakò sa inro sa disyerto, tong Akò kamó ginhaw-as sa Ehipto.’ ”

³³ Nganì silíng ray ni Móises kang Aaron, “Ba-óy it usáng kuyon ag pun-on kalí it manna. Bag-o ibutáng kalí sa atubangan it GINO-O para tagu-on, agór makikitâ it atò mga magigíng inapo.”

³⁴ Kumporme sa sugò it GINO-O kang Móises, ingbutáng ni Aaron kalíng manna sa atubangan it Bala-an nak Kabán agór tagu-on.

³⁵ Manna kag gingka-on it mga Israelinhon sa suyór it kwarentang tu-ig, hastáng naka-abót sinrá sa lugár it Cana-an kung hari-ín sinrá gipangabuhí.

---

^d16:31 Sa Hebrohanon kag gustong bisayahon it “manna” ay “ni-o kinâ?.”

³⁶ (Kag inra butangan nak ingtatakusán it manna ay omer^e nak kag unór ay kuyang nak tungâ sa gantang.)

Kag Tubì nak halín sa Bató

17 ¹ Halín sa kabagunturán it Sin, kag tanáng Israelinhon ay nagpadayon sa inra pagpanaw. Nagsaydo-saydo sinrá kumporme sa sugò ni GINO-O, hanggáng naka-abot sa Repidím kung hari-ín sinrá nagkampo. Pero wayá't tubì rutó nak puyding inumon kag mga tawo. ² Kadâ kag mga tawo ay nahangit ray kang Móises ag nagsilíng, “Taw-e kamí it tubì nak inumon.”

Nagsabát si Móises, “Asing inro akó gingbabasoy? Asing inro talaga gingpurbahan kag GINO-O?”

³ Ugaling pwerting úhawey kag mga Israelinhon rutó, kadâ sige gihapon kag inra pagnguyob laban kang Móises, “Asing imo pa kamí gingliwás sa Ehipto, kung imo yang ra kamí amatyón ag kag amò mga anak, patí kag amò mga kahadupan, sa uhaw?”

⁴ Ngani, nagpangamuyò ray si Móises sa GINO-O, “Ni-o kag akò ahimu-on rilíng mga tawo? Kuyang yangéy ay inra akó matyon parayan sa pagbunggò.”

⁵ Nagsabát kag GINO-O kang Móises, “Mag-una ka sa mga tawo, ag nuntán kag pilang inro kamaguyangan. Ray-a kag imo bakuló nak imo dating gingsikwil sa Subâ it Nilo, ag magpanaw. ⁶ Ahuyaton ka Nakò rutó sa marakóng bató sa Horeb. Pag-abót nimo rutó, lampusé katóng bató,^f ag maliwás kag tubì rutó pramas kag mga tawo ay makaka-inóm.” Hinimo kalí ni Móises sa atubangan it mga Kamaguyangan it mga Israelinhon. ⁷ Kalíng lugár ay gingtawag nidá nak “Masa”^g ag “Meriba”^h Kalí ay dahil sa pagbasoy it mga Israelinhon kang Móises, ag sa inra pagpurba sa GINO-O tong sinrá ay nagsilíng, “Ka-ibahan бага natò kag GINO-O o bukô?”

Kag Pagkapirdi sa mga Amaleknon it mga Israelinhon

⁸ Tong hagto pa kag mga Israelinhon sa Repidím, gingyusob sinrá it usáng lahi nak kag tawag ay Amaleknon. ⁹ It katò inggwa si Móises

^e16:36 Kag ingsilíng dilí ag sa 16:16,22 sa Hebrohanon kag usáng omer (kuyang nak tungâ sa gantang = mga 1 kilo) ay ika-sampuyong parti it usáng ephah (kuyang nak limáng gantang = mga 10 kilo).

^f17:6 Basaha kag Mga Bilang 20:8.

^g17:7a Kag gustong bisayahon it “Masa” ay “Pagpurba.”

^h17:7b Kag gustong bisayahon it “Meriba” ay “Pagbasoy.”

it usáng saligán nak kag ngayan ay Josué.¹ Ag ngasing nagsugò si Móises rilí, “Josué, magpili ka it pilang mga kayake ag ikáw kag magpamunò sa paglaban sa mga Amaleknon. Insulíp sa inro paglaban, akò ay matinrog sa ibabaw it kináng bukir nak hudót kag bakulò it Diós sa akò mga damót.”

¹⁰ Sinunór ni Josue kag sugò ni Móises sa ida nak maglaban sa mga Amaleknon. Ag sa Móises, Aaron ag usá pang saligán nak si Hur^j ay nagtukár sa ibabaw it bukir. ¹¹ Sa inra paglaban, habang kag mga damót ni Móises ay nakata-ás, nagrara-óg kag mga Israelinhon, pero pag nakababà ay nagrara-óg kag mga Amaleknon. ¹² Tong pinilay kag mga damót ni Móises, nagba-óy sa Aaron ag Hur it bató, pramas ingkurán ni Móises. Ag tina-ás na Aaron ag Hur kag ida mga damót— si Hur ay sa usá ag si Aaron ay sa usá. Kadâ kag mga damót ni Móises ay padayon nak nakata-ás hastáng sa pagsugbo it adlaw.

¹³ Ngani, napirdi na Josué kag mga sundalo it mga Amaleknon.

¹⁴ Pagkatapos nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Suyatán kalíng natabò agór indî ninró malimutan. Ag pa-ayamán kalí kang Josué dahil awagiton nak gadór Nakò kag mga Amaleknon sa ibabaw it kalibutan.”

¹⁵ Kadâ nagsug-on-sug-on si Móises it mga bató bilang altár sa GINO-O, nak ida tinawag nak “Kag GINO-O kag Akò Bandera it Pagra-óg.”^k ¹⁶ Silíng nidá sa mga tawo, “Tas-án kag bandera it GINO-O! Kag GINO-O kag padayon nak malaban sa mga Amaleknon hastáng sa pa-abutong balhín it inra mga lahi.”

Kag Pagbisita ni Jetro kang Móises

18¹ Ngasing, si Jetro nak parì it Mídián nak imáw kag panugangan ni Móises, ay nakarungóg it tanáng ginghimò it Diós para kana Móises, patí sa ida katawuhan nak Israelinhon. Narunggan ra nidá kung pa-unó gingliwás it GINO-O kag mga Israelinhon sa Ehipto.

² It katò gingpapa-ulì anay ni Móises kag ida asawa nak si Zipora ka-ibahan it ida ruháng anák nak kayake, kadâ si Jetro kag nagrepara sa inrá. ³ Kag panganay nak anák ni Móises ay gingpangayanan nak Gersom dahil kag ida gingsilíng ay, “Akò ay bukò taga rilí;” ⁴ ag kag

ⁱ17:9 Kag gustong bisayahon it “Josué” ay “Kag GINO-O ay Manluluwás.”

^j17:10 Si Hur ay halín sa lahi ni Juda ag kag ida tatay ay si Caleb.

^k17:15 Kag simbolo it pagra-óg nak ingta-ó sa inra it GINO-O ay kag pagta-ás it bakulò nak hudót ni Móises.

ngayan it ida pangruháng anák ay si Eliezér, dahil silíng nidá, “Kag Diós it akò Tatay ay imáw it nagtabang sa akò; gingsalbar akó Nidá sa planong pagmatáy sa akò ni Paraón.”

⁵Kadâ ngasing gingnunót ni Jetro nak panugangan ni Móises, kag ida anák nak si Zipora ag kag ida ruháng apó, sa mabatóng kabukiran sa punò it baguntor it Diós, kung hari-ín gikakampo sa Móises. ⁶Gingpa-abót ni Jetro kang Móises nak, “Ma-abót kag imo panugangan, ka-ibahan kag imo asawa ag ruháng anák.”

⁷Pagkasador kalí ni Móises, gingsapoy-sapóy nidá sinrá ag nag-amín anay bag-ó gingharu-án kag ida panugangan. Pagkapangamustahan ninrá nagsinúyorey sinrá sa tolda ni Móises.

⁸Masunór ging-úma-ey ni Móises sa ida panugangan kag tanáng hinimo it GINO-O kang Paraón ag sa mga Ehiptohanon, alang-alang sa mga Israelinhon. Inumà ra nidá kag tanáng hirap nak inra narayanan sa inra pagpanaw, ag kung pa-unó gingtabangan sinrá it GINO-O.

⁹Nasadyahan si Jetro nak narunggan kag tungór sa tanáng ka-aduhan nak ginghimò it GINO-O sa mga Israelinhon sa pagsalbar Nidá sa inra halín sa mga Ehiptohanon.

¹⁰Silíng ni Jetro, “Dayawon kag GINO-O nak nagsalbar sa imo ag sa tanáng Israelinhon halín sa mga Ehiptohanon ag kang Paraón. Dayawon Sidá nak ginsalbar Nida kamó halín sa pagka-ulipon it mga Ehiptohanon. ¹¹Ngasing áyamey nakò nak kag GINO-O ay yabáw pa sa tanáng ibáng mga diós, dahil sa ida ginghimò sa mga Ehiptohanon, tong ging-ihíg ninrá kamóng Ida mga katawuhan.”

¹²Masunór nagba-óy si Jetro it usáng hadop nak ing-ihaw ag ingsunog bilang inughalár sa Diós, patí kag ibá pang mga inughalár. Ag nagsu-or si Aaron ka-ibahan it tanáng mga Kamaguyangan it mga Israelinhon, pramas magka-on it tinapay ka-ibahan kag panugangan ni Móises, sa atubangan it Diós.

Kag Pagpilì sa mga Manughusgár

¹³Pagka-aga, nag-ingkor si Móises bilang manughusgár sa mga tawo. Nakapalibot sa ida kag mga tawo tunà sa aga hastáng gab-í.

¹⁴Pagkakità ni Jetro it tanáng ginghihimò ni Móises para sa mga tawo, nagsilíng sidá, “Ni-o kalíng imo ginghihimò para sa mga tawo? Asing á-usa yang ikáw nak naghuhusgár para sa tanán, habang nakapalibot kag mga tawo sa imo tunà sa aga hastáng maggab-í?”

¹⁵ Nagsabát si Móises sa ida panugangan, “Pa-unó nganing nagpapayungot sinrá sa akò agór ayamón kag kabubut-on it Diós?

¹⁶ Pag inggwa't ruháng indî magka-intyendihan, nagpapayungot sinrá sa akò, ag akò gingsisilíng sa inra kung si-o kag di salâ. Usa pa, akò gingpapahadag sa inra kag mga sugò ag kabubut-on it Diós.”

¹⁷ Silíng it ida panugangan, “Kalíng imo ginghihimò ay bukò tamà.

¹⁸ Imo gingpapahirapan kag imo sarilí, patí kalíng mga tawo. Abáng bug-at kalí para sa imo, ag indî nimo kalí kaya it usá yang. ¹⁹ Runggi kalíng akò ilaygay sa imo, ag kabáy pang buligan ka it Diós! Ma-ado kung ikáw kag matinrog sa atubangan it Diós para sa mga tawo, ag ikáw kag marayá it inra mga problema sa Idá. ²⁰ Ikáw ra kag matudlò sa inra it mga sugò ag kabubut-on it Diós, patí ra kag pagpasador sa inra kung pa-unó magpangabuhí it tadlong ag magtuman kung ni-o kag tama. ²¹ Pero sa tanáng katawuhan magpilì ka it mga kayaking inggwa't kakayahán, inggwa't kahadlok sa Diós, mga kayaking masasaligan ag indî masuhuyan. Imáw sinrá kag imo ibutáng nak mapamunò sa mga tawo— usáng mapamunò para sa linibo, usá para sa ginató, usá para sa singkwenta, ag usá para sa sampuyò yang. ²² Sinrá kag perming ma-areglo sa mga kaso it ida sinakupan, pero sugu-on sinrá nak ray-on katóng mga kasong mabug-at sa imo. Pabad-e sinráng aregluhón katóng mga kasong maga-án pramas maghagan-hagan kag imo gingrarayá, dahil mabubuligan ka ninrá. ²³ Pag tuyár kalí kag imo ahimu-on, ag imáw kag sugò it Diós sa imo, indî ka masyarong mahirapan, ag kag mga tawo ay mapa-uli nak hanuyos kag isip.”

²⁴ Gingrunggan ni Móises kalíng laygay it ida panugangan ag ida kalí sinunor tanán. ²⁵ Nagpilì matu-or sidá it mga kayaking inggwa't kakayahán halín sa tanáng Israelinhon, ag binutáng nidá nak mga manug-areglo sa problema it mga tawo— usáng mapamunò sa linibo, usá sa ginató, usá sa singkwenta, ag usá sa sampuyò. ²⁶ Sinrá kag perming manug-areglo sa problema it mga tawo. Kag mga mabug-at nak kaso yang kag inra gingrarayá kang Móises, pero kag mga maga-án ay sinrá kag nag-a-areglo.

²⁷ Pagkatapos ginghatór ni Móises kag ida panugangan sa rayan papa-uli sa ida sariling banwa.

Kag mga Israelinhon sa Baguntor it Sináy

19¹⁻² Pagkatapos, naghalín kag mga Israelinhon sa Repidím ag eksaktong tatlong buyan tunà tong naghalín sinrá sa Ehipto,

ay naka-abot sinrá sa mabatóng kabukiran it Sináy. Rutó sinrá gikampo sa atubangan it Baguntor it Sináy.

³Masunór nagtukár si Móises rutóng baguntor agór magpakigkità sa Diós. Ag tinawag sidá it GINO-O halín sa tumbò it baguntor nak nagsilíng, “Imáw kalí kag imo ibisaya sa mga inának ni Jacób, nak mga Israelinhon. Silinggan sa inrá, ⁴‘Nakità nak gadór ninro kag Akò ginghimò sa mga Ehiptohanon ag kung pa-unó gingkaluy-an Nakò kamó ag gingrayá rilí, tuyár sa pagripa it usáng agilá sa ida isíw.¹ ⁵Ngasing, kung asunron yang ninró Akó ag indí gisuwayón kag Akò ahimu-ong kasugtanan sa inró, kamó ay Akò magigíng palanggang pinilí halín sa tanáng katawuhan. Matu-or nak kag tanáng nasyón sa kalibutan ay Akò, ⁶pero kamóng tanán ay ahimu-on Nakòng lahi it mga parí nak maserbisyo sa Akò. Ag kamó ra kag nasyón nak Akò agahinón agór tumanon kag Akò kabubut-on.”^m Imáw kalí kag imo ibisaya sa mga Israelinhon.”

⁷Nganì, nagbalík si Móises ag tinipon nidá kag tanáng Kamaguyangan it mga Israelinhon, ag ing-uma-an sinrá it tanáng gingsugò it GINO-O sa idá. ⁸Pagkarungóg kalí it mga tawo, nagka-usá sinrá, “Tanáng gingbisaya it GINO-O ay amò atumanon.” Kadá nagbalík si Móises sa GINO-O rayá kag sabát it mga tawo.

⁹Nagsilíng kag GINO-O sa idá, “Mapakigkità ray Akó sa imo hinâ sa maramoy nak rampóg, agór marunggan it mga tawo nak nagbibisaya Akó sa imo, kadá perming mapati sinrá sa imo.” Bag-o inumà ni Móises sa GINO-O kag sabát it mga tawo.

¹⁰Masunór nagsilíng si GINO-O kang Móises, “Pagto-é kag mga tawo, ag silinggon nak humanon nak limpyo kag inra sarilí ngasing nak adlaw ag insulíp, agór sa masunór nak adlaw ay hanra-éy nak magdayaw sa Akò. Ag kinahangyan ra nak bunakan ninrá kag inra mga yamít. ¹¹Pag-abót it pangtatlong adlaw, dapat nak hanra-éy sinráng tanán, dahil sa adlaw nak kató, Akó nak imáw kag GINO-O ay mababa sa Baguntor it Sináy sa atubangan it tanáng mga tawo. ¹²Kinahangyán nak butangan it giryunan sa palibot it baguntor, ag uma-an sinrá nak, ‘Mag-andam kamó nak indí magyaktaw sa giryunan dahil bawal nak magdamà sa baguntor. Kung magyaktaw kamó, dapat nak kamó ay matyón. ¹³Kag tawo nak mayaktaw rahá

¹19:4 Kag usáng guyang nak agilá ay perming nagbabantay sa ida isíw pag nagtutuhón pa yang kalí it yupár, ag hanrà sidá nak magpasakáy pramas indí magtugpà sa mga bató kag ida isíw.

^m19:6 Basaha kag Isáias 61:6 ag 1 Pedro 2:5,9.

ay dapat nak bunggu-ón hastáng mamatáy o pana-on, dahil bawal nak saplirón sidá. Tuyár kag ahimu-on— magíng tawo o hadop man. Indi-éy sidá mabuhì.’ Pag inro narunggan kag makusog nak budyóng,¹¹ imáw pa yang kag inro pagpayungot sa punò it baguntor.”

¹⁴ Pagka-os-os ni Móises sa baguntor pabwila sa mga tawo, gingsugò nidá nak himu-ong limpyo kag inra sarili agór magdayaw sa Diós, ag gingpabunakan ra kag inra mga yamít. ¹⁵ Bag-o silíng nidá sa mga tawo, “Ihanrà ninró kag inro sarilí para sa usa pang adlaw. Wayâ anay it ma-ubáy sa inro mga asawa.”

¹⁶ Pagka-aga sa paglipas it ruháng adlaw, nagpangrayugrog ag nagpakapangilát hinâ sa maramoy nak rampóg nak nagtabon sa baguntor, ag narunggan ra ninrá kag abáng kusog nak budyóng. Tanáng tawo nak asa kampo ay nagpinanguyog. ¹⁷ Ag gingpamunu-an ni Móises kag tanáng tawo paliwás sa kampo agór magpakigkità sa Diós. Pag-abót ninrá sa punò it baguntor nagtininrog sinrá. ¹⁸ Kag Baguntor it Sináy ay nalibón it asó, dahil kag GINO-O ay nagbabà rutó ag nagpakitâ parayan sa kayado. Nagpa-ibabaw kag karuramoy nak asó nak pay naghahalín sa marakóng pugón, ag naglinog it kakusog-kusog kag baguntor, ¹⁹ habang kag budyóng ay nagpakakusog pa. Masunór nagbisaya si Móises, ag gingsabát sidá it Diós parayan sa pangrayugrog.

²⁰ Nagbabà kag GINO-O halín sa tumbò it Baguntor it Sináy, ag inayaba si Móises nak magtukár rutó, kadâ nagtukár sidá.

²¹ Pag-abót nidá rutó, nagsilíng sa ida kag GINO-O, “Os-os rutó, ag pa-andamán kag mga tawo nak indî magpilit nak maglampas sa giriyanan dahil yang sa gustong makitâ ninrá Akó, sabaling maramò kag mamamatáy. ²² Abér ra kag mga parì nak mapayungot sa Akò ay kinahangyan nak himu-ong limpyo kag inra sarilí, dahil kung indî, aparusahan Nakò sinrá.”

²³ Nagsabát si Móises sa GINO-O, “Indî makatukár kag mga tawo rilí sa Baguntor it Sináy kumo Ikáw mismo kag nagpa-andam sa amò nak, ‘Butangán it giriyanan sa palibot it baguntor ag gahinón kalí nak bala-an.’ ”

²⁴ Nagsilíng kag GINO-O, “Os-os ag ray-on si Aaron patukár rilí. Pero pa-andamé kag mga parì ag kag mga tawo nak indî dapat magpilit nak maglampas sa giriyanan dahil yang sa gustong makitâ ninrá Akó, sabaling aparusáhan Nakò sinrá.”

---

¹¹19:13 Kag inggagamit it mga Israelinhon nak budyóng ay mahabang sungay it turong karnero, nak nagkukulikóy.

²⁵ Ngani nag-os-os matu-or si Móises pabwilita sa mga tawo ag inuma-an sinrá.

Kag Sampuyong Kasugu-án

- 20** ¹ Kalí kag tanán nak gingbisaya it Diós:
- ² “Akó kag GINO-O nak inro Diós, nak imáw kag naghaw-as sa inro sa Ehipto, kung hari-ín kamó ay ging-ulipon.
- ³ “Bawal sa inro nak magka-inggwa't ibang diós puyra sa Akò.
- ⁴ “Bawal sa inro nak maghumán para sa inro sarilí it mga ribulto, nak kahitsura it abér ni-ong butáng rahâ sa langit, rahâ sa kalibutan, o rahâ sa katubi-an. ⁵ Bawal sa inro nak magyuhór ag magdayaw sa inra; dahil Akó kag GINO-O nak inro Diós ay wayâ gustong inggwa pa kamó it ibang diós puyra sa Akò. Aparusahan Nakò kag mahahangit sa Akò ag naghihimò it tuyár kalí, hastáng sa ika-tatlo ag sa ika-ap-át nak ka-anak-anakan. ⁶ Pero sa tawong nagpapalanggà sa Akò ag nagsusunór it Akò mga kasugu-án, ay ipakità Nakò sa ida kag Akò rakóng pagpalanggà hastáng sa linibong magigíng mga ka-anak-anakan.
- ⁷ “Bawal nak sambitón sa wayá't puyós kag Akò pangayan, nak GINO-O nak imáw kag inro Diós; dahil aparusahan Nakò kag sin-o mang maggamit it Akò pangayan sa wayá't puyós nak butáng.
- ⁸ “Ayâ ninró gilimte nak gahinón kag Adlaw it Inugpahuwáy para sa Akò. ⁹ Sa suyór it an-óm nak adlaw puyde kamó nak magtrabaho; ¹⁰ pero sa pangpitóng adlaw gahinón kalí para sa Akò, nak imáw kag GINO-O nak inro Diós, dahil imáw kalí kag Adlaw it Inugpahuwáy. Bawal magtrabaho sa adlaw nak kinâ, ikáw ag kag imo mga anák nak kayake ag kabade, kag imo mga sugu-ón nak kayake ag kabade, kag imo mga kahadupan, patí kag mga nagdadayon sa inro. ¹¹ Kalí ay dahil sa suyór it an-óm nak adlaw Akó, nak imáw kag GINO-O, kag naghumán it langit ag dutà, it ragat, ag it tanáng rahâ sa inrá. Pero sa pangpitóng adlaw nagpahuway Akó, kadâ gingpakama-ado Nakò kag Adlaw it Inugpahuway ag ginggahín kalí para sa bala-an nak layunin.
- ¹² “Tahura kag imo tatay ag nanay, agór mapangabuhì ikáw it mayawig sa dutà nak ita-ó Nakò sa imo, Akó kag GINO-O nak imáw kag imo Diós.

13 “Bawal kag magpangmatáy.

14 “Bawal kag magpangawatan.

15 “Bawal kag magpanakaw.

16 “Bawal kag magtestigo it binakák laban sa imo isigkatawo.

17 “Bawal kag maghingabót sa bayáy it imo isigkatawo. Bawal ra maghingabót sa asawa it imo isigkatawo, o sa ida mga sugu-ón nak kayake o kabade, o sa ida baka ag asno, o sa abér ni-ong butáng it imo isigkatawo.”

Kag Nahanungór sa Kahadlok it mga Israelinhon

18 Tong marunggan it mga tawo kag pangrayugrog ag budyóng, ag tong makità ninrá kag pangilát ag pay nag-a-asó kag baguntor, nagpinanguyog sinrá dahil sa kahadlok habang nagtitininrog sa mayado-yadô. 19 Ag nagsilíng kag mga tawo kang Móises, “Ikáw yangéy kag magbisaya sa amò, ag mapanimati kami, bukò kag Diós it magbisaya sa amo, sabaling mamamatáy kami.”

20 Nagsabát si Móises sa mga tawo, “Ayâ kamó gikahadlok, gingpupurbahán yang kamó it Diós. Ginghimò kalí it Diós agór magkaka-inggwa kamó it kahadlok sa Ida pramas indí kamó magkasalâ.”

21 Ngani, nagpabilin kag mga tawo sa mayado-yadô habang si Móises ay nagpayungot ray sa ma-itóm nak rampóg kung hari-ín kag Diós.

Kag mga Kasugu-án nak Nahanangór sa mga Ribulto ag Altár

22 Masunór, nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Imáw kalí kag imo isilíng sa mga Israelinhon: ‘Nakità mismo ninró nak nagbisaya Akò halín sa langit. 23 Gingbabawal sa intro nak maghimò it mga dios-diosan, nak humán sa pilak o buyawan, nak intro adayawon tuyár sa intro pagdayaw sa Akò.

24 “ ‘Kag intro dapat ahimu-on ay magtumpok it ragâ bilang altár para sa Akò. Rilí kamó mahalár it intro mga ingmatáy nak mga karnero, kambing ag baka, nak asunugon para sa pagpatawar it intro mga salâ, ag imáw ra para sa pagpasag-ulì ninró sa Diós. Abér ri-íng lugár nak Akò itudlò sa inró, rutó ninró Akò adayawon, ag apakama-aduhon Nakò kamó. 25 Ag kung magsug-on-sug-on kamó it bató bilang altár para sa Akò, ayâ ninró gikurtihe. Kung himu-on ninro kinâ, kag altár ay indí dapat nak gamiton para sa pagdayaw sa

Akò. ²⁶Indî kamó maghumán it mata-as nak altár nak kinahangyán pangsaka-on pramas indî kamó masil-ipán.’ ”

Kag mga Kasugu-án Nahanungór sa mga Ulipon

21 ¹Imáw kalí kag ibáng mga kasugu-án nak gingsilíng it GINO-O kang Móises para sa mga Israelinhon:

²“Kung kag usáng tawo ay magbakáy it ulipon nak Israelinhon nak ingtatawag rang Hebrohanon, kalí ay maserbisyo sa ida sa sakop it an-óm nak tu-ig. Pero pag-abót it pangpitóng tu-ig, makakahalín sidá nak wayá’t pangtubós. ³Kung sidá ay binakáy nak wayá’t asawa, mahalín sidang wayá’t asawa ra. Kung sidá ay binakay nak di asaway, mahalín sidáng ka-ibahan kag ida asawa. ⁴Kung sa ida pagka-ulipon, sidá ay gingtaw-an it asawa it ida amo ag sinrá ay nagka-inggwa’t mga anák, kag ida asawa ag mga anák ay para sa ida amo. Sidá yang nak usá kag makakahalín.

⁵“Ugaling kung waya-éy sidá’t gustong maghalín dahil palangga nidá kag ida amo, ida asawa ag ida mga anák, ⁶dapat nak ray-on sidá it ida amo sa mga husgado. Masunór, inunót sidá sa pwertahan o sa hamba it ida bayáy ag atusukon it ida amo kag ida talinga. Kadâ sidá ay maserbisyo sa ida amo habang sidá ay buhî.

⁷“Kung kag anák nak kabade ay binaligyà it ida tatay bilang ulipon, indi-éy kalí makahalín tuyár sa mga ulipon nak kayake.

⁸Pero kung sidá ay ging-asawa it ida amo ag waya-éy it gusto sa ida kag ida amo, indi-éy sidá magbalík sa pagka-ulipon, kundî dapat nak ida kalí ipatubós. Wayá’t karapatan kag ida amo nak ibaligyà sidá sa ibang lahì, dahil bukò matarong kalíng ida ginghimò rilí. ⁹Kung kag kabade ay binakáy bilang asawa, para sa anák it amo, dapat nak ita-ó sa ida kag pribilehiyo it usáng tunay nak anák. ¹⁰Kung kalíng anák nak kayake ay mag-asawa it ibá, kalíng ida unang asawa ay indî dapat pabad-an sa pagka-on, pagyamít, ag iba pang mga bagay nak karapatán bilang asawa. ¹¹Kung kalíng tatlong obligasyon ay indî nidá gituparón, kag kabade ay puyding maghalín nak indi-éy dapat pangtubusón.”

Kag mga Kasugu-án Nahanungór sa Pagpangmatáy ag Pagpanghapros

¹²“Si-o man kag magpanghapros ag magpangmatáy sa ida isigkatawo ay dapat nak mámatay ra. ¹³Ugaling, kung wayâ nida gihungrá o wayâ giplanuhá kalíng pagpangmatáy, pero

gingtugutan it Diós nak kalí ay matabô, kalíng nakamatáy ay puyding magrayagan sa lugár nak itudlò sa inro it Diós.^o ¹⁴ Pero kung kag pagmatáy ay inghungór, abér sa altár pa sidá magrayagan ay arakpon gihapon sidá ag amatyon.

¹⁵ “Si-o man kag maglaban parayan sa kusóg sa ida tatay o nanay ay dapat mamatáy.

¹⁶ “Si-o man kag magba-óy it pilit sa ida isigkatawo ay dapat sidáng rakpón ag matyón, abér ingbalígya-ey nidá kató o hinâ pa sa idá.

¹⁷ “Si-o man kag magsumpà sa ida tatay o nanay ay dapat mamatáy.

¹⁸⁻¹⁹ “Si-o man kag magpangsunok o maggamit it bató sa inra pag-away, indí dapat giparusahan kung kag sinuntok o ginamitan it bató ay wayâ namatáy, kundí na-uli-an. Dapat nak ipakità nak sidá ay na-uli-an parayan sa pagliwás nidá it bayáy nak nakabakuló. Ugaling kung marugay sidá nak naghigrâ, sidá ay dapat nak riparahon it katóng nakasuntok o nakabunggò, ag abadaran pa kag atraso sa panahón nak wayâ kalí nakatrabaho.

²⁰ “Kung binakoy it amo kag ida ulipong kayake o kabade, ag kalí ay namatáy sa nak ra-an, ay dapat nak parusahan sidá. ²¹ Ugaling kung kag ulipon ay wayâ namatáy, kundí pagkalípas it usá o ruháng adlaw sidá ay na-uli-an, kalíng amo ay indí giparusahan, dahil ida propriyedad katóng ulipon.

²² “Kung nag-away kag ruháng kayake ag sinrá ay nakabanggà it sabak, ag kalíng sabak ay na-agasan pero wayâ namatáy, dapat nak katóng kayake nak nakabanggà sa ida ay apabadaron, kumporme sa ahagaron sa ida it asawa it katóng kabade, ag kumporme sa pyansa it husgado. ²³ Pero kung namatáy sida, dapat nak parusahan katóng nakabanggà sa idá. Kag kabadarán ay kabuhì sa kabuhì, ²⁴ matá sa matá, ngisi sa ngisi, damót sa damót, sikí sa sikí, ²⁵ pasò sa pasò, ugár sa ugár, ag yabhag sa yabhag.

²⁶ “Kung hinapros it amo kag ida ulipon nak kayake o kabade ag kalí ay nabulag, kalíng ulipon ay dapat nak pahilwayón, bilang kabadarán sa ida matá. ²⁷ Imáw ra kung kag ida ulipon ay nabingawan, dapat nak ida kalí pahilwayón, bilang kabadarán sa ida ngisi.

---

^o21:13 Basaha kag Mga Bilang 35:6,11-15 Deuteronomio 4:41-43 ag Josué 20:7-9.

Kag mga Kasugu-án Nahanungór sa Salabtanon it Tag-iya

²⁸ “Kung kag baka ay nagpanungki it tawo nak kayake o kabade, ag kalí ay namatáy, dapat nak kag baka ay abunggu-ón hastáng mamatáy, ag abér kag ida karne ay indí gika-unon. Pero kag tag-iya ay waya-éy it salabtanon. ²⁹ Ugaling kung kalíng baka ay dating nagpapanungki-ey, ag abér kag tag-iya ay na-abisúhaney pero wayâ gihapon sa ida bu-ót nak ikulóng, ag kalí ay nakamatáy ray it kayake o kabade, kag tag-iya ay dapat nak mamatáy ra pagkatapos it matáy sa baka. ³⁰ Ugaling, kung sidá ay pabadaron yangéy para rutóng kabuhì, puyde nidang tubusón kag ida kabuhì kumporme sa halagang asukton sa ida, ag indi-éy sidá gimasyon. ³¹ Kung anák nak kayake o kabade kag namatáy it baka, pareho rang sunranon kag dapat abasihan. ³² Kung ulipon nak kayake o kabade kag namatáy it baka, kag tag-iya it baka ay dapat nak magbadar rutóng amo it namatáy it treyntang bilog nak pilak, ag kag baka ay dapat nak bunggu-ón hastáng mamatáy.

^{33–34} “Kung inggwa't tawong nagba-óy it takyób sa buhò o bal-ong, o nagkotkot it buhò o bal-ong ag wayâ kalí nidá gitabuni, tapos inggwa't nahuyog rutó nak baka o asno, kag nahuyog nak hadop ay dapat nak badaran it tag-iya it bal-ong. Ag katóng nahuyog nak hadop ay idáy.

³⁵ “Kung kag baka ay nakapanungki it baka it ibá ag kalí ay namatáy, dapat nak ibaligyà ninrá kag buhíng baka ag inra apartihón kag binta. Ag maparti ra sinrá sa karne it katóng bakang namatáy. ³⁶ Ugaling kung kalíng baka ay dating nagpapanungki, ag wayâ gihapon gikulungá it tag-iya, sida ay dapat nak magbadar it baka sa tag-iya it namatayán. Ag kalíng namatáy nak hadop ay idáy.”

Kag mga Kasugu-án Nahanungór sa mga Butáng nak Asa Imo Podér

22^{1–4} “Kung kag usáng tawo ay nagpanakaw it baka o karnero, agór ihawon o ibaligyà, dapat nak ida kalí abadaran it limá para sa usáng baka, ag ap-át para sa usáng karnero. Kag mananakáw ay kinahangyang magbadar. Kung wayâ sidá it ibadar, dapat nak imáw sidá it ibaligyà ag kag binta ay imáw it ibadar, indí man, sidá kag ibadar. Kung kag tinakaw nak hadop ay makità sa ida nak buhí pa, baka man, asno o karnero, dapat nak doble kag ida ibadar.

“Kung kag mananakáw ay na-abutan sa gab-í nak nagsuyór sa usáng bayáy, ag sidá ay pinukóy ag namatáy, wayá't salabtón kag nakamatáy sa ida; pero kung kag pagkamatáy ay natabô sa adlaw, inggwa't salabtón kag nakamatáy sa idá.

⁵“Kung kag usáng tawo ay nagpapasabsab it ida kahadupan sa bukir o sa ubasán, ag kalíng ida hadop ay nakabuhì ag nakasabsab sa umá it ibáng tawo, dapat nak magbadar sidá para rutóng nasirà it ida hadop. Kag ida ibadar ay katóng pinakama-ado sa ida panubás halín sa ida umá o sa ubasán.

⁶“Kung inggwa't nagpanugâ it mga likót sa palibot it ida mga tanóm, ag sa ida pagpanugâ ay nakasunog dahil nagkamang kag kayado, ag dahil dilí ay nasunog kag mga talapok o mga tanóm nak a-aníhoney, patí kag bug-ós nak pananóm, kag nagpanugâ ay dapat nak magbadar it kapirdihan it katóng nasunugan.

⁷“Kung inggwa't tawo nak nagpatagò it kwarta o ni-o mang mga kagamitán sa ida kayungot, ag kalí ay natakaw sa inra bayáy, apabadaron it doble katóng narakóp nak nagpanakaw. ⁸Ugaling, kung wayâ narakóp kag nagpanakaw, kag ingbilinan ay apasumpa-ón sa atubangan it Diós, pramas pamatu-uran kung talagáng sidá o bukò sidá kag nag-atribér it katóng pinatagò it ida kayungot.

⁹“Nahanungór sa mga butáng nak ging-a-agawán— tuyár sa baka, asno, karnero, mga yamít, o ni-o mang butáng nak nawagit: Kung inggwa't ruháng tawo nak nagsisilíng, “Akò kalí,” dapat aray-on ninráng ruhá kalíng inra kaso sa atubangan it Diós. Si-o man sa inra kag ahusgarán nak nakasalâ ay dapat magbadar it doble sa ida kayungot.

¹⁰“Kung inggwa't tawo nak nagpa-alagà sa ida kayungot it asno, baka, karnero, o ibá pang mga hadop, ag kalí ay namatáy, indí man ay napi-ang o ingtakaw nak wayá't nakakità sa natabô, ¹¹kag inra kaso ay dapat ray-on sa atubangan it GINO-O, pramas pasumpa-ón kag nag-a-alagà nak wayâ matu-or sidá gi-atribér sa hadop it ida kayungot. Kung matu-or kalí, kinahangyan nak mapapati nidá kag tag-iya it kalíng hadop agór wayâ sidá it salabtón. ¹²Pero kung tinakaw kag ida alagang hadop, dapat kató nidang badaran sa tag-iya. ¹³Kung kalí ay sinibà it ilahas, dapat nidang ipakità kag naturâ, bilang ebidensya, agór wayâ sidá it abadaran sa tag-iya.

¹⁴“Kung kag usáng tawo ay nagpanghuyam it hadop sa ida kayungot ag kalí ay napi-ang o namatáy nak wayâ nakità it tag-iya, dapat nak badaran kalí it naghuyam. ¹⁵Pero kung rahagto kag

tag-iyá, indi-éy kinahangyan nak kalí ay badaran it naghuyam. Pero kung kag hadop ay gingpiplitihan, katóng plite kag kabadarán para sa natabô sa hadop.

Kag mga Kasugu-án Nahanungór sa Tamang Pamatasan

¹⁶ “Kung kag usáng rayaga, nak wayâ pa’t nagpapangasawá, ay narayhan ag inubayán it usáng binatà, dapat nak sidá ay apakasyán it katóng kayake, ag para kalí ay ida ataw-an it ni-o man kag ahagaron sa ida it mga maguyang it katóng kabade. ¹⁷ Pero kung kag tatay it katóng rayaga ay indî magsugót nak ipakasáy, dapat nak ita-o gihapon it katóng kayake sa tatay it kabade kag halagang ahagaron nidá, bilang danyos.

¹⁸ “Kag mga amulitán ay indî dapat pasugtan nak magpangabuhí, kundí dapat nak mamatáy.

¹⁹ “Si-o man kag mag-ubáy sa hadop ay dapat nak mamatáy.

²⁰ “Si-o man kag maghalar sa ibang diós ay dapat nak mamatáy, dahil sa GINO-O yang dapat maghalár.

²¹ “Indî ninró gipintasán o gi-ihigón kag mga tawong sampot yang. Romromá ninró nak kamó ra ay mga sampot yang sa Ehipto.

²² “Indî ninró gi-ihigón kag mga kabading balo o mga ilo. ²³ Kung sinrá ay inro a-ihigón ag mag-ayaba sinrá sa Akò, siguradong Akò sinrá arunggón. ²⁴ Dahil rilí, kag Ako kahangit ay iparanas sa inro ag amatyon kamó Nakò parayan sa gera. Kadâ, kag inro mga asawa ay mababalo ra, ag kag inro ra mga anák ay ma-i-ilo sa tatay.

²⁵ “Kung nag-u-utang sa inro kag inro kasimanwa nak pobre, indî ninró sinrá gipatubu-an tuyár sa ginghihimò it mga nagpapatubo it sobra. ²⁶ Kung inggwa sa inro mga kayungot it nagprinda it ida alimongmong, inro kalí dapat i-uli bag-o magsugbo kag adlaw, ²⁷ dahil imáw yang kató kag ida pangyamíg. Ag ni-o kag ida itamóng pag sida ay magkatuyog? Ag pag sidá ay mag-ayaba sa Akò, Akò sidá arunggon dahil Akó ay maluluy-on.”

²⁸ “Indî ninró gipasipalahan kag Diós, o sumpa-ón kag Punò ninró.

²⁹ “Ayâ ninró gilimti nak maghalar halín sa inro mga tubás nak uyás ag ubasán.

“Halaran ninró sa Diós kag tanáng inro panganay nak anák nak kayake. ³⁰ Imáw ra kag inro mga baka ag karnero. Indî anay ninró gi-utayón sa nanay hastáng sa pangpitóng adlaw. Sa pangwayóng adlaw inróy kalí ita-ó sa Diós.

³¹ “Inro gahinón kag inro sarilí para sa bala-an nak layunin it Diós. Ngani, indí kamó magka-on it karne nak sinibà it ilahas; pabad-e yang ninró kináng ka-unon it mga irò.”

Kag mga Kasugu-án Nahanungór sa Matarong nak Pamatasan

23 ¹Padayon kaling ibang mga kasugu-án nak gingsilíng it GINO-O kang Móises para sa mga Israelinhon:

“Indí kamó magpanirà it inro isigkatawo. Indí kamó magbinakák sa pagtestigo para yang apinan kag usáng tawong imáw it di sala.

²“Indí kamó magparaya-raya sa karamu-an sa paghimò it maya-in. Pag magtestigo kamó, indí ra magparaya-raya sa karamu-an agór mabalì kag hustisya. ³Pero indí ra ninro gi-apinan kag mga pobre sa inra kaso, dahil sa inro kalu-oy yang sa inra kumo sinrá ay pobre.

⁴“Kung imo nakità kag baka o asno it abér imo ka-away nak nakabuhì, ray-a kalí sa ida ag i-uli. ⁵Kung imo nakità kag asno it tawong hangít sa imo, nak nayupog dahil sa bug-at it ida rayá, ayâ yang gipalipase, buligi ninró kag tag-iya nak bangunon kalí.

⁶“Ayâ ninró gi-isnaki it hustisya kag mga pobre sa inra kaso. ⁷Ayâ kamó gipang-akusár kung bukò klaro, ag indí ninró gihusgarán it kamatayon kag mga wayá't sala, dahil aparusahan it Diós kag mahimò it kinâ.

⁸“Indí kamó magbaton it lagay, dahil kag lagay ay imáw it nagbubulag abér sa mga tawong tadlóng, ag nagpapabaliktár sa mga matarong.

⁹“Indí ninró gi-ihigón kag mga sampot yang; narayánaney ninró kag kahimtangan it usáng sampot dahil dati kamóng sampot sa lugár it Ehipto.

Kag mga Kasugu-án Nahanungór sa Kada Pangpitóng Tu-ig ag Kada Pangpitóng Adlaw

¹⁰Silíng it Diós, “Sa sakop it an-óm nak tu-ig atamnan ninró kag inro dutà ag ma-ani kamó. ¹¹Pero pag-abót it pangpitóng tu-ig, inro kalí apahuwayan it tanóm ag indí ra ninró gi-anihon kag ni-o mang ulì nak tubo rutó. Kató ay para sa inro mga kasimanwang mahirap. Ag kag matuturá ay inro yangéy ipahinungor sa mga ilahas. Imáw ra kag inro ahimu-on sa inro mga ubasán ag mga nagpapamungang olibo.

¹²“An-om nak adlaw kamóng matrabaho, pero sa pangpitó, indí kamó magtrabaho; agór kag inro mga baka ag asno ay makapahuway

ra, patí kag inro mga ulipon nak natawo sa inro panimayáy, ag kag mga sampot ay makapahuway ra.

¹³ “Magrahan sa pagsunór sa tanáng Akò gingbisaya sa inró. Ag ayâ kamó gipangamuyò sa ibang mga diós o taw-an it balór sa inro pagbisaya.”

Kag mga Kasugu-án Nahanungór sa Tatlong Pista

¹⁴ Nagsugò kag Diós, “Tatlong beses sa usáng tu-ig ninró aromromón Akó sa pista.

¹⁵ “Una, hanra-an ninro kag Pista it Tinapay nak Wayá't Pangpa-alsa; kumporme sa Akò sugò sa inro: Sa suyór it pitóng adlaw, puyde kamóng magka-on it tinapay, pero katong wayá't libadorang pangpa-alsa. Kalí ay inro ahimu-on sa gingterminong adlaw sa unang buyan it Abib, dahil imáw kató kag buyan it inro paghalín sa Ehipto.

“Wayá't ma-atubang sa Akò nak wayá't rayang ihalár.

¹⁶ “Pangruhá, hanra-án ninró kag Pista it Pag-ani,^p bawat mag-ani kamó it unang bunga it inro tanóm.

“Pangtatlo, hanra-an ninró kag Pista it Pagpo-pò bawat tapos it tu-ig, pag tigpo-pò it ubas ag mga bunga it inro mga prutas.

¹⁷ “Tatlong beses sa usáng tu-ig, kag inro tanáng kayake ay dapat mag-atubang sa Akò, nak imáw kag GINO-O nak Diós.

¹⁸ “Indî ninró gi-ibhan it tinapay nak inggwa't pangpa-alsa kag rugô ag hadop nak inro ihalár para sa Akò.

“Ag kag tabâ ay indî ra ninró giturâ hastáng sa aga.

¹⁹ “Ray-on ninró kag pinakama-adong unang produkto it inro dutà sa bayáy Nakò, nak imáw kag GINO-O nak inro Diós.

“Indî kamó magyutò it anák nak kambing nak wayâ pa na-u-utáy sa gatas it guyang.”^q

Kag mga Promisa ag mga Pa-andam Nahanungór sa Pagpanaw it mga Israelinhon

²⁰ Silíng pa it GINO-O kang Móises, “Maparayá Akó it anghél nak imáw it ma-u-una sa inró. Sidá kag mabantay sa inro sa pagpanaw, ag marayá sa inro sa lugár nak Akò hinanrà. ²¹ Inro sidá apatihan ag sunron kag tanáng ida isilíng sa inro. Indî ninró sidá gikuntrahón

^p23:16 Tong hulí kalíng Pista ay nagíng “Pentecostes.”

^q23:19 Siguro kalí ay usáng pamahi-in it kató nak gingpapatihan it mga nagdadayaw sa mga dios-diosan.

dahil indî kamó nidá gipatawaron kumo, ingtaw-an Nakò sidá it kahigayunan nak ray-on kag Akò pangayan.

²² “Kung talagang inro asunron kag ida isilíng, ag tumanon kag Akò itugon sa inró, kag inro ka-away ay magigíng ka-away ra Nakò ag Akó kag malaban sa mga kalaban ninró.

²³ “Apamunu-an kamó it Akò anghél ag aray-on papagto sa dutà it mga Amornon, mga Hetanhon, mga Pereznon, mga Cana-anhon, mga Hebinhon, ag mga Jebusnon. Ag Akò sinrá apangwagiton. ²⁴ Indî kamó magyuhór o magdayaw sa inra mga diós, o patuyaran kag inra mga ginghihimò. Dapat ninróng sira-on kag inra mga dios-diosan, ag pusa-ón kag inra mga ribultong bató. ²⁵ Kag inro yang adayawon ay Akó, nak imáw kag GINO-O nak inro Diós; ag kamó ra ay Akò abendisyunán it pagka-on ag tubì. Akò ra iyadô kag sakít sa inro. ²⁶ Ag wayâ it ma-a-agasan o ba-óg sa inro lahi. Imáw ra, apahaba-on Nakò kag inro kabuhì.

²⁷ “Bag-o kamó maka-abót sa usáng lugár Akò iparaya kag rakóng kahadlok^r sa mga nasyón nak inro a-abután, ag Ako alituhón kag inro mga ka-away kadâ indî ninra ma-ayamán kag inra ahimu-on, ag mapangyasihag sinrá payadô sa inro. ²⁸ Bag-o kamó maka-abót rutó iparánasey Nakò kag rakóng kahadlok sa mga Hebinhon, mga Cana-anhon, ag mga Hetanhon nak inro mararayanan. ²⁹ Indî Nakò sinrá sa nak ra-an gitabugon sa suyór it usáng tu-ig yang, sabaling kag dutà ay mapabad-an ag rumamò kag mga ilahas rutó. ³⁰ Inot-inot kag Akò pagtabog sa inra, hastáng magramò kag inro mga anák nak sinray kag magíng tag-iyá.

³¹ “Apa-abutón Nakò kag inro mga giryunan tunà sa Puyang Ragat sa bandang Habagatán, papagto sa Ragat it mga Pilistinhon^s sa bandang Sugbuhan, ag halín sa disyerto sa bandang Subatan, papagto sa marakóng Subâ it Yuprates sa bandang Amihan. Akò ipapirdi sa inro kag mga nag-i-istár rutó ngasing ag inro sinrá apangtabugon habang pasuyuron kamó rutó. ³² Indî kamó maghimò it kasugtanan sa inra ag sa inra mga diós. ³³ Indî ninró sinrá gipasugtan nak magpangabuhì nak ka-ibahan ninró rutó, sabaling marayá pa kamó sa pagpakasalâ laban sa Akò, dahil kag pagdayaw sa inra mga diós ay siguradong magigíng dahilán it inro pagkasirâ.”

^r23:27 Kag bisayang Hebrohanon dilí ay bukô ma-athag, kadâ kag inggamit it ibáng mga Bibliya ay “putdukan” o “alimbubudog.”

^s23:31 Kalí kag “Ragat it Mediteranyo” nak sa Englis ay “Mediterranean Sea.”

Kag Pagpamatu-or it Kasugtanan

24¹ Bag-o nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Tukar ray liwát dilí sa baguntor sa Akò, nak imáw kag GINO-O. Nuntan sa Aaron, ag ida ruháng anák nak sa Nadab ag Abihu, patí kag sitentang mga Punò it mga Israelinhon. Pag diléy kamó, rahâ yang sa mayado-yadó sinrá magdayaw sa Akò.² Ikáw yang Móises, kag puyde nak magpayungot sa Akò, nak imáw kag GINO-O, pero katóng ibá ay indí puyding magpayungot. Ag kag nabilín nak mga Israelinhon ay indí ra puyding magtukár rilí sa Akò ka-ibahan ninro.”

³ Pag-os-os ni Móises inumà nidá sa mga tawo kag tanáng gingsilíng ag gingsugò it GINO-O sa idá. Nagka-usá sinrá sa pagsabát, “Tanáng gingsilíng it GINO-O ay atumanon namò.”⁴ Bag-o gingsuyat ni Móises kag tanáng ingbisaya it GINO-O.

Pagka-aga, temprano pa sidang nagbatì, ag nagpagto sa punò it baguntor pramas maghumán it altár. Nagpatinrog ra sidá it doseng haliging bató bilang tanrà it doseng lahi it mga inának ni Israél nak ingtatawag rang Jacób.⁵ Pagkatapos, sinugò nidá kag ibáng mga binatà nak magrayá sa altár it mga a-ihawon nak hadop nak asunugon ag mga tureting turo nak amasyon ra bilang inughalár para sa pagpasag-uli ninra sa GINO-O.⁶ Bina-óy ni Móises kag katungang rugô ag binutáng sa mga mayukóng, ag kag katungâ ay gingwisík sa altár.⁷ Masunór, bina-óy nidá kag Libro it Kasugtanan ag binasa it makusog sa mga tawo. Pagkabasa nidá, nagka-usá sinrá sa pagsabát, “Tanáng gingsilíng it GINO-O ay amò asunron ag amò atumanon.”

⁸ Pagkatapos, gingba-óy ni Móises kag mga mayukóng nak inggwa't rugô ag winisikán kag mga tawo, sa pagsilíng, “Kalíng rugô kag pamatu-or it Kasugtanan it GINO-O sa inró, kumporme sa mga bisayang intro narunggan.”

⁹ Pagkatapos it kalí, nagtukár matu-or sa Móises ag Aaron, sa Nadab ag Abihu, patí kag sitentang Punò it mga Israelinhon.¹⁰ Ruto, nakità ninrá kag Diós it mga Israelinhon. Kag ida gingtutongtongan ay pay magandáng alahas nak kag kulay ay asúl, ag mahadag nak tuyár sa langit.¹¹ Pero wayá't maya-ing natabô sa mga Punò it mga Israelinhon miskan nakità ninrá kag Diós. Ag rutó sinrá gika-on ag gi-inóm.

Kag Pagtukár Liwát ni Móises sa Baguntor it Sináy

¹²Nagsugò ray kag GINO-O kang Móises, “Tukár papalí sa Akò sa tumbò it baguntor ag magrugay anay ikáw rilí. Ag Akò ita-ó sa imo kag ruháng mayapar nak bató, kung hari-ín ingsuyat Nakò kag mga tugon ag mga kasugu-án, agór imo itudlò sa mga tawo.”

¹³Nganì, nagginan ray si Móises ka-ibahan kag ida sugu-ón nak si Josue, kadâ nagpadayon it pagtukár sa Móises sa Baguntor it Diós nak ingtatawag rang Baguntor it Sináy. ¹⁴Bag-o sidá guminan nagtugon sidá sa mga Punò nak, “Huyata ninró kag amò pagbalík rilí. Ka-ibahan ninró nak mabibilín rilí sa Aaron ag Hur, kadâ si-o man sa inró kag magka-inggwa't problema ay sa inra kamó magpayungot.”

¹⁵Nganì nagtukár pa sa Móises sa baguntor ag kalí ay natabunan it rampog. ¹⁶Ag kag kahimaya-an it GINO-O ay naglibon sa Baguntor it Sináy. Sa suyór it an-óm nak adlaw kag baguntor ay natabunan it rampog, ag sa pangpitóng adlaw si Móises ay ging-ayaba it GINO-O halín sa rampog. ¹⁷Sa pagmuyat it mga Israelinhon habang sinra ay sa ubós kag kahimaya-an it GINO-O ay nupáy nagrarayab-rayab nak kayado sa ibabaw it baguntor. ¹⁸Ag habang nagtukár si Móises, nagsuyór sida sa maramoy nak rampog, ag rutó sidá nagtinér sa suyór it kwarantang adlaw ag kwarantang gab-í.

Kag mga Inughalár para sa Toldang Dayawan

(Éxodo 35:4-9)

25 ¹Nagsilíng ray kag GINO-O kang Móises, ²“Silingga kag mga Israelinhon nak maghalar sinrá sa Akò. Ikáw kag mabaton para sa Akò it mga halar nak gingtata-ó it bawat tawo nak hugót sa inra tagipusu-on. ³Imáw kalí kag imo abatunon halín sa inrá:

“buyawan, pilak, ag bronce;

⁴“mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá, patí mga magandang klase it putíng bunáng nak lino;^t

“mga bayukag it kambing;

⁵“mga anit it turong karnero nak ingtina it puyá, ag mga pinong anit it katóng isrà nak na-ambit sa yumba-yumbâ;^u

^t25:4 Kalíng “lino” kag putíng bunáng halín sa usáng mata-as nak hilaunon nak nagtutubo rutó sa habig it Subâ it Nilo sa Ehipto. Kag tela nak lino ay magandáng muyatan ag indí mabasâ nak ra-an pag inaga-os.

^u25:5 Kalíng “isrà nak na-ambit sa yumba-yumbâ” ay “dugong” nak ingtatawag rang “sea cow.”

“tabla nak akasya.

⁶“Iana it olibo para sa mga iwág;

mga mabangyong buyóng para sa inughaplas nak lana nak ginggagamit it mga parì ag para sa mabangyong insenso;

⁷“mga alahas nak tuyár sa marmol, patí iba pang mga mamahayong bató, nak itakór sa ingesusoksok it Pinakamata-as nak Parì, katóng pangibabaw nak barò nak ingtatawag nak epod,^v patí sa pangsukyob sa rughan.^w

⁸“Masunór pahimu-i Akó sa inra it dayawan, ag Akó ay ma-istár sa tungâ ninra. ⁹Kumporme sa Akò ipakità sa imo tungór sa hitsura it Toldang Dayawan, patí tanáng kagamitan rahâ, imáw dapat kag inro ahimu-on.”

Kag Bala-an nak Kabán nak Butangan it mga Tanrà it Kasugtanan

(Éxodo 37:1-9)

¹⁰“Ngasing, nahanungór sa mga kagamitán nak kinahangyan para sa Toldang Dayawan:

“Maghimò kamó it kabán nak akasya: kag habà ay an-óm nak rangaw (3.75 piyé), kag yapar ay ap-át nak rangaw (2.25 piyé), imáw ra kag ta-as. ¹¹Inro kalí apahuptan it purong buyawan, sa suyór ag sa liwás, bag-o kalí ribitihan it buyawan palibot sa yubà. ¹²Inro kalí ahimu-an it ap-át nak ragkong talinga nak buyawan, ag itakór sa ida ap-át nak sikí— tigruhá sa magkanyudong habig. ¹³Masunór, maghimò ra kamó it pangbadaw nak akasya ag pahuptan ra kalí it buyawan. ¹⁴Kalíng pangbadaw ay inro isoksok sa mga talinga sa magkanyudong habig it kabán agór kalí ay puyding badawan. ¹⁵Kalíng pangbadaw ay rutó yang sa mga talinga; indî ninró kalí gitangkason. ¹⁶Pagkatapos, imo ibutáng raháng kabán kag ruháng mayapar nak bató, kung hari-ín isuyat kag mga Kasugu-án nak Akò ita-ó sa imo, bilang tanrà it Akò Kasugtanan sa inro.

¹⁷“Masunór mahimò kamó it takyób nak purong buyawan para sa Bala-an nak Kabán. Kaling takyób ay imaw it maging ingkuran nak ingtatawag nak Inkuran it Kalu-oy, kung hari-ín mapapasa-inro kag kapatawarán sa inro mga salâ. Kag habà it kalí ay an-óm nak

^v25:7a Kalíng yamít nak “epod” ay humán sa maramong kulay. Basaha kag Éxodo 28:6-14

^w25:7b Kalíng yamít “pangsukyob sa rughan” ay imáw kag gingtaturán it doseng alahas bilang símbulo it doseng lahi it mga anák ni Israél. Basaha kag Éxodo 28:15-28.

rangaw (3.75 piyé) ag kag yapar ay ap-át nak rangaw (2.25 piyé).¹⁸ Kag bawat ugbós it kalí ay inro ahimu-an it ruháng ingtatawag nak Kerubín nak buyawan—¹⁹ tig-usáng Kerubín sa bawat ugbós. Inro kalí apurmahon sa takyób agór kag ruháng Kerubín ag kag takyób ay usa yang.²⁰ Ahimu-on ninróng magka-atubang kag ruháng Kerubín nak nagmumuyat pa-ubós sa takyób it kabán, nak parehong nakabukâ kag mga pak-pak nak gingsisinrungán kag takyób.²¹ Pag kalí ay natapos, butangan sa ibabaw it Bala-an nak Kabán, kung hari-ín ibutang kag ruháng mayapar nak bató nak nasusuyatan it Kasugu-án nak Akò ita-ó sa imo.²² Rutó sa takyób nak imáw kag Ingkuran it Kalu-oy mapakigkità Akó sa imo sa tungâ it ruháng Kerubín nak asa ibabaw it Bala-an nak Kabán, kung hari-ín nakabutáng kag Kasugu-án nak Tanrà it Kasugtanan. Rutó ra Nakò ita-ó sa imo kag tanáng kasugu-án Nakò para sa mga Israelinhon.”

Kag Lamesa Para sa Tinapay nak Hinalar sa Atubangan it Diós

(*Éxodo 37:10-16*)

²³ Nagpadayon pa kag GINO-O sa pagbisaya, “Maghimò ra kamó it lamesa nak akasya: kag habà ay limáng rangaw (3 piyé), kag yapar ay ruhá ag tungáng rangaw (1.5 piyé), ag kag ta-as ay ap-át nak rangaw (2.25 piyé).²⁴ Inro kalí apahuptan it purong buyawan ag ribitihan it buyawan sa palibot.²⁵ Inro kalí ahimu-an it sanipa pa-ibabaw nak tungâ sa rangaw kag yapar (3.75 purgada),^x bag-o pahuptan ra kalí ag ribitihan it buyawan sa palibot.²⁶ Inro kalí ahimu-an it ap-át nak ragkong talinga nak buyawan ag itakór sa ap-át nak pusor sa ibabaw it sikí.²⁷ Rutó ninró itakór kalíng mga talinga sa mayungot it sanipa pramas sokokán it pangbadaw it mga tawo.²⁸ Maghimò kamó it kalíng pangbadaw nak akasya, ag inro ra kalí pahuptan it buyawan. Kalí kag agamiton sa pagbadaw it lamesa.²⁹ Masunór maghimò ra kamó it mga mayukóng ag pinggan, patí mga pitsíl ag tasa para sa paghalár it inumon. Ahimu-on ninró kalí

---

^x25:25-27 Bukô mahadag kung ni-o kag hitsura it kalíng pangpatibay. Kumporme sa gingsisilíng it mga ma-ayam sa Hebrohanon, puyde nak kalíng pangpatibay ay palibot sa ibabaw it lamesa o palibot sa tungâ it mga sikí. Puyde ra nak kalíng pangpatibay sa palibot sa ibabaw it lamesa ay mayapar o mata-as (3.75 purgada o 8 cm it yapar o ta-as).

sa purong buyawan. ³⁰ Sa ibabaw it lamesa kung hari-ín permi kag Akò Presensya, ibutáng ninró kag hinalar nak Tinapay.^y

Kag Kandilério

(Éxodo 37:17-24)

³¹ “Masunór nak inro ahimu-on ay kag kandilério nak purong buyawan. Asaysayón ninró kalí it bilóg: kag punò, yawas, ag mga sangá, patí kag mga butangan it iwág sa tungâ it pay buskár nak buyak nak inggwa't pilang alimudóng^z sa palibot. ³² Ahimu-an ninró kalí it an-óm nak sangá, tig-tatlo sa magkanyudo; ³³ kada usá sa an-óm nak mga sangá ay magka-inggwa't tatlong korteng buskár nak buyak nak inggwa't pilang alimudóng sa palibot bilang pangpaganda.^a ³⁴ Kag yawas it kalíng kandilério ay magka-inggwa't ap-át nak korteng buskár nak buyak nak inggwa't pilang alimudóng sa palibot bilang pangpaganda. ³⁵ Abutangan ra ninró it usáng buskár nak buyak sa irayom it kada bukó it pares nak sangá. ³⁶ Kag mga buskár nak buyak, alimudóng ag sangá ay ahimu-on ninróng unáy sa yawas ag punò. Bilóg kalí nak sinaysay sa purong buyawan.

³⁷ “Bag-o, maghimò kamó it pitóng iwág para sa kandilério, agór mahadag kag atubangan. ³⁸ Pagkatapos, maghimò kamó it mga gamit nak panglimpyo ag pangsayor halín sa purong buyawan. ³⁹ Kag buyawan nak inro agamiton sa pagsaysay it kandilério ag kag mga gamit ay treyntay kwatrong kilo. ⁴⁰ Sunra it ma-ado kag Akò pinakità sa imo sa baguntor tungór sa hitsura it kalíng kagamitán.”

Kag Toldang Dayawan

(Éxodo 36:8-38)

26 ¹ Nagpadayon pa kag GINO-O sa pagbisaya kang Móises, “Nahanungór ray sa Toldang Dayawan: Maghimò kamó it tolda nak halín sa sampuyong rolyo it mapinong tela nak hinaboy sa bunáng nak putíng lino,^b ag mga bunáng ra nak kulay asúl, ubi ag puyá. Kalí ay aburdahán it hitsura it mga Kerubín nak inggwá't pakpak it mga ma-ayo magburda. ² Tanáng rolyo ay pare-pareho

^y25:30 Kalíng hinalar nak Tinapay ay mga parì yang kag puyde nak magka-on. Sa pagka-on ninrá it kalí ay ingpapakitá kag pagpakigusá ninrá sa Diós.

^z25:31 Kalí ay bisayang Bantoanon o Asì para sa “buyak nak wayâ pa nabuskár.”

^a25:33 Kag ngayan it kalíng buyak ay almendro.

^b26:1 Kag Toldang Dayawan ay inggwa't ap-át nak pangtabon ag kalíng hinaboy nak lino ay imáw kag primero.

it sukat: kag habà ay katorseng yarda (14 yarda), ag kag yapar ay ruháng yarda (2 yarda). ³ Atambihón anay kag limáng rolyo tunà sa ibabaw pa-ubós; imáw ra katóng limá. ⁴ Kag kada habig it kalíng ruháng natambey ay inro ahimu-an it mga talinga nak halín sa retasong asúl. ⁵ Sa kada usá, singkwentang talinga kag inro itahî, agór magpares kalíng mga talinga. ⁶ Bag-o, maghimò kamó it singkwentang kaw-it nak buyawan. Imáw kalí kag inro agamiton pramas kalíng ruhá ay matabò, agór kag Toldang Dayawan ay magigíng usá.

⁷ “Masunór, maghimò kamó it onseng rolyong tela nak humán sa bayukag it kambing.^c Imáw kalí kag pangibabaw it katóng unang yamít nak lino sa tolda. ⁸ Tanáng rolyo ay pare-pareho kag sukat: kag habà ay kinseng yarda (15 yarda), ag kag yapar ay ruháng yarda (2 yarda). ⁹ Atambihón anay kag limáng rolyo, ag imáw ra kag an-óm, tunà sa ibabaw pa-ubós. Pilu-á kalíng pang-an-óm nak tinambi nak rolyo, ag imáw it ibutáng sa atubangan it Dayawan. ¹⁰ Sa kada usá ay inro atahi-án sa habig it kalíng natambey nak rolyo, it singkwentang talinga.

¹¹ “Bag-o maghimò kamó it singkwentang kaw-it nak bronse. Imáw kalí kag inro agamiton pramas kalíng ruhá ay magtabò, agór kag Toldang Dayawan ay magigíng usá. ¹² Kag katungà it sobrang yamít ay apaloyloyon yang sa likór it tolda. ¹³ Kalíng pangibabaw sa tolda nak humán sa bayukag it kambing ay mas mayapar it tungâ sa yarda (.5 yarda) sa magkanyudong habig kisa sa rakô it Dayawan, pramas kag loyloy it kalí ay makatabon it husto. ¹⁴ Pagkatapos, maghimò kamó it inugtakyób sa Dayawan halín sa anit it turong karnero nak tininà it puyá.^d Ag kag hulí ay himu-on ninró kag pangibabaw sa tanán nak humán sa pinong anit it isrâ, na-ambit sa yumba-yumbâ.^e

¹⁵ “Ngasing, maghimò kamó it mga porma nak akasya para sa ringring it tolda. ¹⁶ Kada usáng porma: kag ta-as ay kinseng piyé (15 piyé) ag kag yapar ay ruháng piyé ag tatlong purgada (2.25 piyé). ¹⁷ Kada usáng porma ay abutangan ninró it tigruháng sikí. Tanáng porma ay tuyár kalí kag inro paghimò. ¹⁸ Pag maghimò kamó it

^c26:7 Kag Toldang Dayawan ay inggwa't ap-át nak pangtabon ag kaling humán sa bayukag it kambing ay imaw kag pangruhá.

^d26:14a Kag Toldang Dayawan ay inggwa't ap-át nak pangtabon ag kaling humán sa anit it turong karnero ay imaw kag pangtatlo.

^e26:14b Kag Toldang Dayawan ay inggwa't ap-át nak pangtabon ag kaling humán sa anit it isra ay imaw kag pang-ap-át.

kalíng mga porma, dapat ay beynte kag para sa ringring sa bandang Habagatán. ¹⁹Saysay ra kamó it kwarentang tongtongan nak humán sa pilak: ruháng tongtongan para sa kada usáng porma— tig-usá sa kada sikí. ²⁰Para sa ringring sa bandang Amihan ay himu-on ra ninró kag beynteng porma. ²¹Imáw ra kag inra kwarentang tongtongang pilak— ruháng tongtongan sa irayom it ruháng sikí it kada porma. ²²Sa parting likór it tolda, bandang Sugbuhan ay ahimu-on ninró kag an-óm nak porma, ²³patí ruháng porma para sa mga ruháng rugo. ²⁴Kalíng tigruháng porma nak pangrugo ay atabu-on halín sa ubós hanggáng sa ibabaw, ag ipisan it soksok kag ruháng sikí sa usáng tongtongan yang. ²⁵Nganì wayó tanán kag porma para sa likór, ag kag inra mga tongtongang pilak ay disisa-ís tanán— ruhá sa kada porma.

²⁶“Maghimò ra kamó it mga panggakot nak mga mahabang akasya— limá para sa mga porma sa kada habig it tolda, ²⁷ag limá ra para sa likór it tolda sa bandang Sugbuhan. ²⁸Kag sa tungâ nak panggakot, para sa kada habig ag likór ay dapat kag habà ay halín sa usáng ugbós hastáng sa usáng ugbós. ²⁹Pahuptan ninró kalíng tanáng porma ag panggakot it buyawan, ag ahimu-an ninró it mga ragkong talinga nak buyawan pramas soksokán it mga panggakot.

³⁰“Imo itukor kag Toldang Dayawan kumporme sa plano nak pinakità Nakò sa imo tong ikáw ay asa baguntor.

³¹“Masunór magpahimò ka sa mga ma-ayo maghaboy it kurtinang halín sa magandang klasing bunáng nak putíng lino, ag mga bunáng ra nak kulay asúl, ubi ag puyá. Kalí ay aburdahán it hitsura it mga Kerubín nak inggwát pakpak it mga ma-ayo magburda. ³²Kalí ay imo itakór parayan sa mga buyawang kaw-it sa ap-át nak haliging akasya. Kalíng mga haligi ay napahuptan it buyawan, nak nakatóngtong sa ap-át nak tongtongang pilak. ³³Pagkatakór ninró it kurtina parayan sa mga pangkaw-it ay isuyór ninró kag Bala-an nak Kabán, kung hari-ín nakabutáng kag Kasugu-án nak Tanrà it Kasugtanan. Kalíng kurtina kag mabuyág sa intro halín sa Sagradong Lugár papagto sa Pinakasagradong Lugár kung hari-ín kag Bala-an nak Kabán. ³⁴Butangán ra sa Bala-an nak Kabán nak asa Pinakasagradong Lugár, kag takyób nak imáw kag Ingkuran it Kalu-oy. ³⁵Imo ray ibutang kag lamesa sa liwás it kurtina sa bandang Amihan it tolda, ag kag kandilério sa habig, bandang Habagatán.

³⁶“Bilang sará sa pwertahan it Toldang Dayawan, kalí ay pahimu-e it kurtina sa mga ma-ayo maghaboy, halín sa magandang klasing

bunáng nak putíng lino, ag mga bunáng ra nak kulay asúl, ubi, ag puyá. ³⁷ Saysay it mga buyawang kaw-it pramas itakór kalíng kurtina sa limáng haliging akasya nak pinahuptan it buyawan. Saysay ra it limáng bronse para tongtongan it haligi.”

Kag Altár nak Sunugán it Inughalár nak Hadop para sa Diós

(Éxodo 38:1-7)

27 ¹ Nagpadayon pa kag GINO-O sa pagbisaya kang Móises, “Maghimò kamó it altár nak akasya. Kinahangyan nak kwadrado kalí: kag habà ag yapar ay ruhá ag tungang yarda (2.5 x 2.5 yarda), ag kag ta-as ay usá ag tungang yarda (1.5 yarda). ² Kag ap-át nak pusor it kalí ay ahimu-an ninró it matagar, nak pay sungay kag korte, ag unáy sa altár. Bag-o pahuptan kalí it bronse, patí kag suyór. ³ Pagkatapos, ahimu-an ra ninró kag altár it mga gamit nak bronse— mga butangan it abó, mga pala, mga mayukóng, mga marakóng tinidór, ag mga butangan it baga. ⁴ Ahimu-an ra ninró it parilyang humán sa bronse, nak kag hitsura ay pay lambat. Maghimò ra it ap-át nak ragkong talingang bronse para sa ap-át nak pusor. ⁵ Inro isuyór kalíng parilya sa suyór it altár agór kalí ay nakabutáng sa ida pinakatongtongan sa tungâ. ⁶ Masunór, maghimò pa kamó it ruháng pangbadaw nak akasya nak napahuptan ra it bronse. ⁷ Kalíng pangbadaw ay isoksok rutóng mga talinga pramas sa magkanyudong habig ay puyding badawan. ⁸ Kadâ kag altár nak inro ahimu-on ay dapat nak halín sa tabla ag wayá't sayóg, kumporme sa hitsura nak Akò pinakità sa imo sa baguntor.

Kag Raya-ag it Toldang Dayawan

(Éxodo 38:9-20)

⁹ “Kag tolda ay ahimu-an ninró it raya-ag, nak palibot it kuráy it mga rolyo it mapinong putíng tela nak lino. Sa bandang Habagatán ay singkwentang yarda kag habà (50 yarda). ¹⁰ Kalíng mga rolyo it tela nak lino ay itakór ninró sa beynteng haligi, nak nakatinrog sa beynteng tongtongang bronse. Kag mga pangkaw-it it kalí ag kag mga ragkong singsing ay saysayón ninró sa pilak. ¹¹ Imáw ra kag kuráy sa bandang Amihan— ay singkwentang yarda kag habà (50 yarda), kag mga rolyo it tela ay nakatakór sa beynteng haligi nak nakatinrog sa tongtongang bronse, ag kag mga pangkaw-it ag mga ragkong singsing ay sinaysay sa pilak.

¹² “Sa bandang Sugbuhan, beynte singkong yarda (25 yarda) kag yapar it raya-ag, ag kag mga rolyo it tela ay nakatakór sa sampuyong haliging nakatinrog sa ida tongtongan. ¹³ Sa bandang Subatan, kung hari-ín kag rayan pasuyór, kag yapar it raya-ag ay beynte singkong yarda ra (25 yarda). ¹⁴ Sa usáng habig it kalí ay ahimu-an it mga rolyo it tela nak lino nak kag habà ay pitóng yarda ag tungâ (7.5 yarda), ag itakór sa tatlong haligi sa ida tongtongan. ¹⁵ Imáw ra sa usáng habig— pitóng yarda ag tungâ (7.5 yarda) kag habà it mga rolyo it tela, nak nakatakór sa tatlong haligi sa ida tongtongan.

¹⁶ “Para sa rayan pasuyór, kag habà it kurtinang sará nak mapinong yamít ay sampuyong yarda (10 yarda). Kalí ay ipahaboy sa mga ma-ayo maghaboy halín sa bunáng nak putíng lino, ag mga bunáng ra nak kulay asúl, ubi ag puyá. Bag-o kalí ay isab-it sa ap-át nak haligi nak nakatinrog sa ida tongtongan. ¹⁷ Tanáng haligi sa palibot it raya-ag ay dapat nak kag inra pangkaw-it ag ragkong singsing ay pilak, ag kag inra tongtongan ay bronse. ¹⁸ Kag habà it raya-ag ay dapat nak singkwentang yarda (50 yarda) ag kag buka ay beynte singkong yarda (25 yarda). Ag ruhá ag tungáng yarda kag ta-as (2.5 yarda) it mapinong yamít nak kuráy, nak nakatakór sa mga haliging nakatinrog sa tongtongang bronse. ¹⁹ Tanáng kagamitan para sa pagserbisyo sa Toldang Dayawan, abér ri-ín agamiton, patí tanáng palpal para sa Toldang Dayawan ag para sa pagtukor it kuráy sa palibot it raya-ag ay dapat nak humán sa bronse.

Kag Pagripa sa Kandilério

(Levitico 24:1-3)

²⁰ “Imo asugu-on kag mga Israelinhon nak magrayá it matin-aw nak lana, halín sa pinugang olibo, para sa mga iwág sa Kandilério, pramas kalí ay padayon nak naghahadag. ²¹ Si Aaron ag kag ida mga kayaking anák, imáw kag maripara it kalíng mga iwag sa Kandilério, sa liwás it Pinakasagradong Lugár it Toldang Dayawan, kung hari-ín kag Bala-an nak Kabán nak nasudlan it Tanrà it Kasugtanan. Siguraduhon ninrá nak indî kalí mapayong sa Akò atubangan, tunà sa gab-í hanggáng sa aga. Kalí ay atumanon it mga Israelinhon hastáng sa pa-abutong balhín it inro lahi.”

Kag mga Gingsusoksok it mga Pari

28 ¹ Nagpadayon pa kag GINO-O sa pagbisaya kang Móises, “Patawagán si Aaron nak imo maguyáng, patí kag ida mga

anák nak kayaking sa Nadab, Abihu, Eleazár ag Itamár. Imo sinrá agahinón halín sa mga Israelinhon pramas sinrá ay magserbisyo sa Akò bilang mga parì. ²Imo apahabuyan kag imo Manong Aaron it mga sagradong barò pramas kag ida sarili ay maging dungganon ag talahurón. ³Sugu-a kag tanáng mga gingtaw-an Nakò it ma-adong abilidad sa paghaboy, nak habuyon kag mga barò ni Aaron, agór ma-ihalar sidá sa pagserbisyo sa Akò bilang parì. ⁴Kalí kag mga barò nak inra ahimu-on: usáng pangsukyob sa rughán, usáng epod,^f usáng pangirayom sa epod, usáng sutana nak hinabuyan it pakwadradó, usáng turban, ag usáng hagkos. Apahabuyan nimo it kalíng mga sagradong barò si Aaron nak imo Manong, ag kag ida mga kayaking anák, pramas magserbisyo sa Akò bilang parì. ⁵Pagamitan sa manughabóy kag mga bunáng nak buyawan ag kulay asúl, ubi ag puyá, patí mapinong putíng lino.

Kag Epod nak imáw kag Pangibabaw nak Barò Para sa Pinakamata-as nak Parì

⁶“Pahimu-án kag epod nak wayá't butkon, halín sa mapinong bunáng nak putíng lino, ag sa mga bunáng ra nak buyawan ag kulay asúl, ubi ag puyá, sa mga ma-ayo maghaboy. ⁷Kalí ay dapat nak inggwa it ruháng mayapar nak terante, pramas imáw kalí kag masugrong sa likór ag sa atubangan. ⁸Kag paha, nak unáy kag pagkahabóy sa epod, ay halín ra sa bunáng nak buyawan ag kulay asúl, ubi ag puyá, patí mapinong putíng lino.

⁹“Maba-óy ikáw it ruhang alahas nak tuyár sa marmol, ag itiltil rutó kag mga ngayan it mga anák nak kayake ni Jacób nak ingtatawag rang Israél, ¹⁰tunà sa panganay hastáng sa putó— an-óm sa usáng bató ag an-óm ra sa usá. ¹¹Itiltil rutó kalíng mga ngayan it mga anák ni Israél tuyár sa pagtiltil it ma-ayong manugsaysay it alahas. Bag-o imo itakór kalíng ruháng alahas sa ida butangang buyawan nak ingpalibutan it mapinong pinisi-pisí nak buyawan. ¹²Pagkatapos, imo itakór kalíng ruháng batóng alahas sa ida butangan sa ruháng terante it epod, bilang karomroman para sa mga anák ni Israel. Sa tuyár nak parayan, pag ma-atubang si Aaron sa Akò nak GINO-O, aray-on nidá sa ida ruhang abaga kag mga ngayan it mga anák ni Israél agór sinrá ay maruromromán Nakò. ¹³Mahimò pa ikáw it ruha pang alahas nak pinisi-pisí, ¹⁴ag ruháng kadina

---

^f28:4 Kag “epod” ay pangibabaw nak barò. Basaha kag Éxodo 25:7.

nak yinubir, halín sa purong buyawan. Ag kalí ay itakór sa ruháng alahas.

Kag Pangsukyob sa Rughan Para sa Pinakamata-as nak Pari

(Éxodo 39:8-21)

¹⁵ “Masunór pahimu-án ra kag pangsukyob sa rughan para sa paghusgár, sa mga ma-ayo maghaboy. Kag paghimò it kalí ay tuyár sa epod nak hinaboy sa mga bunáng nak buyawan ag kulay asúl, ubi ag puyá, patí sa mapinong bunáng nak putíng lino. ¹⁶ Kinahangyan nak napilò kalí agór magíng kwadrado— usáng rangaw kag habà (8 purgada), imáw ra kag yapar. ¹⁷ Imo kalí atakran it ap-át nak lihera it magandang alahas, nak nakabutáng sa inra buyawan nak butangan. Sa unang lihera ay kag mga kulay ay puyá, ruyaw ag pus-awón nak berde; ¹⁸ sa pangruháng lihera ay kag mga kulay ay tuyár sa pispis nak tangkalí, asúl nak tuyár sa langit, ag putí; ¹⁹ sa pangtatlong lihera kag mga kulay ay pus-awón nak kulay-ubi, tuyár sa brawn nak marmol, ag kulay-ubi; ²⁰ ag sa pang-ap-át nak lihera ay kag mga kulay ay tuyár sa buyak it kayabasa, tuyár sa itóm nak marmol, ag berde. Kalíng tanán ay ibutáng sa ida butangang buyawan nak ingpalibutan it mapinong pinisi-pisî nak buyawan. ²¹ Tanan-tanán ay doseng magandang alahas. Sa bawat usá ay nakatiltit tuyár sa pagtiltil it ma-ayong manugsaysay it alahas, kag kada ngayan it doseng anák ni Israél nak ingtatawag rang Jacób, nak Punò it inra lahi.

²² “Masunór magpasaysay ka it ruháng kadina nak yinubir, halín sa purong buyawan, para sa pangsukyob sa rughan. ²³ Bag-o pasaysayán ra kag ruháng maragkong talinga nak buyawan, ag itakór sa ruháng pusor sa ibabaw. ²⁴ Rilí itakór kag ruháng kadina nak buyawan. ²⁵ Ag kag ruháng ugbós it ruháng kadinang buyawan ay imo itakór sa atubangan it ruháng butangan it alahas sa terante it epod, pramas magsugrong. ²⁶ Masunór ray, magpasaysay ka it ruháng maragkong talinga nak buyawan, ag itakór sa ruháng pusor sa ubós it pangsukyob sa rughan, sa irayom. ²⁷ Bag-o pasaysayán kag ruháng maragkong talinga nak buyawan para sa kilir it epod, kung hari-ín nagsugrong kag paha. ²⁸ Kag ruháng talinga it pangsukyob sa rughan ay agamitan it higót nak asúl bilang pagsugrong sa ruháng talinga sa paha it epod, pramas indí magbitin-bitin kag pangsukyob sa rughan.

²⁹ “Kada masuyór ni Aaron sa Sagradong Lugár sa Toldang Dayawan, mararayá nidá sa ida tagipusu-on kag mga ngayan it

doseng anak ni Israél, nak nakasuyat sa pangsukeyob sa rughan, nak imáw kag tanrà it paghusgár. Parayan dilí padayon nak maruromromán Nakò sinrá. ³⁰Ibutáng ra nimo sa suyór it napilóng yamít it pangsukeyob nak pay bursa sa rughan kag ruháng kagamitán sa paghusgár nak ingtatawag nak Urim ag Tumim,⁸ agór kalí ay asa tagipusu-on ni Aaron pagsuyór nidá nak mag-atubang sa Akò nak GINO-O. Parayan dilí, kada ma-atubang sida sa Akò, rayá nidá sa ida tagipusu-on kag mga kagamitan sa paghusgar para sa mga Israelinhon.

Kag Ibá pang mga Gingsusoksok it mga Pari

(Éxodo 39:22-31)

³¹“Ag imo ahimu-on kag pangirayom nak barò nak yabáw sa epod, nak puro asúl. ³²Butangi kalí it buhò para sa uyo, ag aribitihan kag palibot pramas indí kalí magisì. ³³Kag gadar it kalí ay ahimu-an nimo it mga granadang halín sa mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá. Ahimu-an ra nimo it mga ma-intik nak bagtíng nak buyawan pramas ipatungâ sa granada. ³⁴Kalíng bagtíng nak buyawan ag granada ay bay-ot-bay-ót palibot sa gadar it kalíng pangirayom sa epod. ³⁵Kalí ay dapat isoksok ni Aaron pag nagsiserbisyo sidá bilang Pinakamata-as nak Pari, agór marurungan kag bagtíng sa liwás, kada masuyór ag maliwás sidá sa pag-atubang nidá sa Akò nak GINO-O sa Sagradong Lugar it Tolda nak Dayawan. Sa tuyár nak parayan indí sidá mamatáy.

³⁶“Pasaysayán kag usáng alahas nak purong buyawan, ag ititil dilí kag ‘Ginahíng Bala-an Para sa GINO-O’. ³⁷Higtan kalí sa atubangan it turban it pisì nak asúl. ³⁸Isoksok kalí ni Aaron sa ida yupa, ag sidá kag marayá it ni-o mang kasal-anan it mga Israelinhon sa inra paghalar it ni-o mang bagay sa Akò nak GINO-O. Kalí ay perming asa yupa ni Aaron agór abatonon Nakò sinrá.

³⁹“Apahamanán nimo si Aaron it sutana nak hinabuyan it pakwadradó, ag turban nak humán sa mapinong putíng lino, sa ma-ayo maghaboy. Ag pahimu-e ra it panghagkos nak di burda.

⁴⁰“Para sa mga anak nak kayake ni Aaron, imo sinrá apahabuyan it mga sutana, hagkos ag bugkos sa uyo, pramas sinrá ay magíng dungganon ag talahurón. ⁴¹Pagkapasoksok nimó kalí sa imo

---

⁸28:30 Kalíng Urim ag Tumim ay inggagamit yang it Pinakamata-as nak Pari, pramas masaduran kag sabát it Diós sa inra mga pangutana.

maguyáng nak si Aaron ag sa ida mga anák, abu-bu-án nimo sinrá it lana bilang paggahín sa pagserbisyo sa Akò bilang mga parì.

⁴² “Ag imo ra sinrá apahabuyan it mahabang karsunsilyo, tunà sa hawak hanggáng sa ibabaw it tuhor, halín sa tela nak mapinong putíng lino. Isoksok kalí na Aaron agór indí sinrá masil-ipán. ⁴³ Dapat kalí isoksok na Aaron kada masuyór sinrá sa Tolda nak Dayawan kung hari-ín nagpapakigkità Akó sa inrâ, ag kada masu-or sinrá sa altár agór magserbisyo sa Sagradong Lugár, pramas indí sinrá magkasalâ ag mamatáy.

“Imáw kalí kag padayon nak atumanon ni Aaron ag it ida mga ka-apo-apohan.”

Kag Paggahín kana Aaron Bilang mga Parì

(Levitico 8:1-36)

29 ¹ Nagpadayon pa kag GINO-O sa pagbisaya kang Móises, “Tuyár kalí kag imo ahimu-on sa paggahín kana Aaron ag sa ida mga kayaking anák, bilang mga parì nak maserbisyo sa Akò: Magba-óy ka it usáng toretíng turo ag ruháng kayaking karnero nak wayá't diperensya. ² Magba-óy ra ikáw it mga tinapay nak waya't libadorang pangpaalsa, patí mga bibingka nak wayá't libadorang pangpa-alsa nak inggwa't hinalong mantikà, ag mga biskwit nak wayá't libadoring pangpa-alsa nak pinahiran it mantikà. Tanán kalí ay kinahangyan nak halín sa pinakama-adong arinang trigo. ³ Butangán kalí sa usáng nigo ag ihalar sa Akò, ka-ibahan it toretíng turo ag ruháng kayaking karnero. ⁴ Aray-on nimo sa Aaron ag ida mga anák sa atubangan Nakò sa pwertahan it Toldang Dayawan kung hari-ín mapakigkità Akó sa inró, ag rutó kaligusan. ⁵ Isoksok nimo kang Aaron kag sutana, kag pangirayom sa epod, kag epod, ag kag pangsukyob sa rughán, bag-o ihugót kag paha it epod nak maganda kag pagkahaboy. ⁶ Iputong nimo kang Aaron kag turban sa ida uyo, ag ihigót rutó kag buyawan nak alahas bilang kuruna nak sinuyatan it ‘Ginahíng Bala-an Para sa GINO-O’. ⁷ Pagkatapos, imo abu-bu-án sidá sa uyo it lana nak inggagamit para sa paggahín sa ida nak magserbisyo sa Akò. ⁸ Masunór ay kag ida mga anák. Imo sinrá asoksokán it sutana, ⁹ hagkusán ag bugkusán kag uyo. Sinrá it inra mga magigíng inanak ay magigíng parì hastáng sa katapusan. Tuyár kinâ kag imo ahimu-on nak pag-ordinár kang Aaron ag sa ida mga anák.

¹⁰ “Ray-á kag toreting turo sa atubangan it Toldang Dayawan kung hari-ín nagpapakigkità Akó sa inró. Ag silingga si Aaron ag kag ida mga anák nak ibabaw kag inra mga damót sa uyo it kalí.

¹¹ Sa tuyár nak kamutangan, imo ayo-yo-ón kag torete sa atubangan Nakò nak GINO-O sa pwertahan it Toldang Dayawan. ¹² Sayura kag rugô it kalí, ag parayan sa imo tudlò, imo apahiran anay kag mga matagar it altár. Kag mataturáng rugô ay imo ibubô sa punò it altár. ¹³ Pagkatapos, imo abay-on kag tabâ nak nagtatapon sa mga kasudlan— kag atáy ag kag ruháng bató ka-ibahan kag tabâ— bag-o sunugon sa altár bilang halár. ¹⁴ Pero kag anit, unór, ag mga kasudlan ka-ibahan kag kina-on ay asunugon sa liwás it kampo, dahil kalí ay halar para sa kasal-anan.

¹⁵ “Masunór, bay-a kag usá sa ruháng karnero ag ibabaw sa uyo it kalí kag mga damót na Aaron ag ida mga anák. ¹⁶ Imo ayo-yo-ón kalí, sayura kag rugô, ag iwisík sa mga habig it altár. ¹⁷ Pagkatapos imo adiskarnehón kag karnero, hugasi kag ida mga kasudlan ag kag mga sikí, bag-o ipisan sa uyo ag sa iba pang parti. ¹⁸ Sa tuyár nak parayan, imo kalí a-ubuson it sunog sa altár. Usá kalíng sinunog nak halar nak mabangyo sa atubangan Nakò nak GINO-O. Kalí ay halar sa Akò parayan sa kayado.

¹⁹ “Bay-a ray kag usáng karnero, ag kag mga damót na Aaron ag ida mga anák ay ibabaw sa uyo it kalí. ²⁰ Yo-yo-á kalí ag sayuron kag rugô. Pahiri it rugô kag ugbós it mga tu-óng talinga na Aaron ag ida mga anák. Imáw ra kag inra tu-óng aminrakóy it damót ag sikí. Ag kag rugóng mataturâ ay imo iwisík sa mga habig it altár. ²¹ Bag-o ma-ubos kalí, ba-óy it ma-isót nak rugô halín rahâ, ag ma-isót nak lana nak inggagamit para sa paggahín sa tawo nak maserbisyo sa Ako, ag iwisík kalí nimo kana Aaron ag sa ida mga barò, patí sa ida mga anák ag sa inra mga barò. Sa tuyár nak parayan sidá ag kag ida mga anák, patí kag inra mga barò ay magagahín para sa Akò nak GINO-O.

²² “Bay-a kag tabâ it kalíng karnero, nak imáw kag tabâ ikog, kag tabâ nak nakapuros sa mga kasudlan, kag atáy ag ruháng bató ka-ibahan kag tabâ, ag kag tu-óng pigí. Kalí ay karnero sa pag-ordinár bilang pagkapari. ²³ Ag ba-óy it usáng tinapay, usáng bibingka nak inggwa't hinalong mantikà, ag usáng biskwít halín sa nigo nak inggwa't mga tinapay nak wayá't pangpa-alsa, nak hinalar sa Akò nak GINO-O. ²⁴ Ag imo abutangan kag mga damót na Aaron ag ida mga anák kalíng mga tinapay, ka-ibahan kag mga parti it

karnero, bag-o ihalar kalí parayan sa pagkawáy it inra mga damót sa Akò nak GINO-O. ²⁵ Masunór imo kalí abay-on sa inra mga damót ag sunugon sa altár, ka-ibahan kag sinunog nak halar, nak mabangyo sa atubangan Nakòng GINO-O. Kalí ay halar sa Akò parayan sa kayado.^h

²⁶ “Masunór ba-óy it bandang rughan it karnero nak inggamit sa pag-ordinár kang Aaron. Ikawáy kalí sa atubangan Nakòng GINO-O bilang paghalar. Imáw kalí kag inro parti.

²⁷ “Gahiná kag ruháng parti halín sa karnero nak inggamit sa pag-ordinár kana Aaron ag ida mga anak; kag bandang rughan nak ginkawáy ag kag pigí nak ginggahín. ²⁸ Tunà ngasing, kalíng ruháng parti nak halín sa hadop nak inughalár it mga Israelinhon para sa pagpasag-uli, ay mapapagto kana Aaron ag ida mga anák bilang ta-ó it mga tawo.

²⁹ “Pagkamatáy ni Aaron, kag sagrado nidang mga barò ay asubli-ón it ida mga inanak agór katóng masunór nak magiging Pinakamata-as nak Parì ay imáw it magsoksok pag sida ay bu-bu-án it lana nak inggagamit para sa pag-ordinár sa ida, tuyár tong ginghimò sa ida tatay. ³⁰ Pitong adlaw kalíng isoksok it sin-o mang mapanubli kang Aaron bilang Pinakamata-as nak Parì nak masuyór sa Toldang Dayawan agór magserbisyo sa Sagradong Lugár.

³¹ “Bay-á kag mga parti it karnerong inggamit sa pag-ordinár ag ya-udahon kalí sa lugár nak inggagamit para sa tuyár nak sagradong trabaho sa sakop it raya-ag it Toldang Dayawan. ³² Paka-unan kalí kana Aaron ag ida mga anák, patí kag mga tinapay nak asa nigo, sa pwertahan it Toldang Dayawan. ³³ Inra aka-unon kalíng mga hinalar, para sa katubusan, tong sinrá ay ginggahín ag ging-ordinár. Pero kag bukò mga parì ay indî puyding magka-on it kalí, dahil kalí ay sagrado. ³⁴ Kung inggwa't naturâ pagka-aga— sa karne o tinapay nak inggagamit sa pag-ordinár— dapat kalí nak sunugon. Indî kalí gika-unon dahil kalí ay sagrado.

³⁵ “Sunra tanán kalíng Akò mga gingsugò sa imo parti sa pag-ordinár kana Aaron ag ida mga anák. Kalí ay imo ahimu-on sa sakop it pitóng adlaw. ³⁶ Adlaw-adlaw mamatáy ikáw it inughalár sa Akò nak GINO-O it usáng turong baka para sa katubusan it salá.

---

^h29:22-25 Kalíng mga napilì nak parti it karnero ay imáw it pinakamalasang parti it hinalar nak hadop, nak puyding ka-unon it mga parì yang. Ingpasugtan ra sinrá it Diós nak ka-unon kag mga hinalar nak tinapay. Pero sa inra pag-ordinár, inghahalar ninrá kalíng inra malasang pagka-on sa Diós parayan sa pagkawáy it inra damót bag-o sunugon, imbis nak ka-unon.

Ag himu-on nimong limpyo kag altár parayan sa kalíng inughalár nak hadop, bag-o bub-an it lana bilang paghanrà para sa Akò.

³⁷ Ahimu-on nimo kalí sa sakop it pitong adlaw. Ag pagkatapos, kag altár ay abilangon nak matu-or nak bala-an, ag abér ni-o mang ibutáng dilí ay magigíng bala-an ra.

³⁸ “Ngasing kag inro dapat perming ahimu-on adlaw-adláv ay ihalár sa altár kag ruháng tureting karnero nak kag guyang ay usáng tu-ig; ³⁹ usá sa aga, ag usá ra sa pagsugbo. ⁴⁰ Ka-ibahan it kalíng inughalár sa aga ay ihalar ra kag usáng gantang nak pinakama-adong arina nak minasa sa usáng litrong mantikà di olibo, ag ibuhos ra kag usáng litrong ayak bilang inughalár. ⁴¹ Ag ka-ibahan it kalíng inughalár sa hapon ay ihalar ra kag parehong arina, mantikà ag ayak. Mabangyo kalí sa atubangan Nakòng GINO-O. Kalí ay halar sa Akò parayan sa kayado.

⁴² “Kalíng paghalar nak kalí ay inro ahimu-on myentrás kamó ay buhî, hastáng sa inro mga inanak. Inro kalí ahimu-on sa pwertahan it Toldang Dayawan sa Akò atubangan, kung hari-ín mapakigkità Akó ag mabisaya sa imo. ⁴³ Rutó ra Akó mapakigkità sa mga Israelinhon, ag kag lugár nak kató ay magagahín parayan sa Akò kahimaya-an. ⁴⁴ Akò agahinón katóng Toldang Dayawan, patí kag altár, ag imáv ra sa si Aaron ag kag ida mga anak para magserbisyo sa Akò bilang parì. ⁴⁵ Akó ay ma-istár sa tungâ it mga Israelinhon ag Akó kag inra magigíng Diós. ⁴⁶ Inra ma-a-ayamán nak Akó kag GINO-O nak inra Diós, nak naghaw-as sa inra halín sa Ehipto, agór Akó ay ma-istár sa inra tungâ. Matu-or nak Akó kag GINO-O nak inra Diós.”

Kag Altár nak Sunugán it Insenso

(Éxodo 37:25-28)

30 ¹ Nagpadayon pa kag GINO-O sa pagbisaya kang Móises, “Maghimò kamó it altár nak akasya nak sunugán it insenso. ² Kinahangyan nak kwadrado kalí: kag habà ag yapar ay ruhá ag tungang rangaw (1.5 piye) ag kag ta-as ay limang rangaw (3 piye). Himu-an ra ninró kag ap-át nak pusor it matagar, nak pay sungay kag korte, ag unay sa altár. ³ Bag-o pahuptan kalí it purong buyawan, kag ibabaw, palibot ag kag mga matagar. Ag ribitihan ra it buyawan kag ibabaw sa palibot. ⁴ Inro kalí ahimu-an it ruháng marakóng talinga nak buyawan, ag itakór sa ida magkanyudong

habig sa irayom it ribite,ⁱ pramas soksoacán it pangbadaw it mga tawo. ⁵Maghimò kamó it kalíng pangbadaw nak akasya, ag inro ra kalí pahuptan it buyawan. ⁶Pagkatapos it humán kalí, imo kalí ibutáng sa liwás it kurtina nak naglilipór sa Bala-an nak Kabán, nak gingtakyubán it Ingkuran it Kalu-oy, kung hari-ín nasusuyór kag Tanrà it Kasugtanan.^j Ag hinâ Akó mapakigkità sa inró.

⁷“Kada aga, pag magripa si Aaron sa mga iwág, masunog sidá it mabangyong insenso rilíng altár. ⁸Imáw ra sa pagsugbo, pag sugâ nidá it mga iwág, masunog ray sidá it insenso sa atubangan Nakòng GINO-O. Adlaw-adlaw tuyár kalí kag inro ahimu-on hastáng sa inro ka-apu-apuhan. ⁹Ayâ kamó gisunog dilí it ibáng insenso, ag ayâ ra kamó gihalar rilí it ni-o mang sinunog nak hadop, pagka-on o inumon. ¹⁰Usáng beses sa usáng tu-ig ahimu-on ni Aaron kag paglimpyo sa kasal-anan sa mga matagar sa kada pusor it kalíng altár. Ahimu-ong limpyo kalí kada tu-ig, parayan sa rugô it hadop nak ihalar para sa katubusan it kasal-anan. Inro kalí ahimu-on hastáng sa inro ka-apu-apuhan. Kalíng altár ay pinakabala-an para sa Akò nak GINO-O.”^k

Kag Pangtubós nak Kwartá Para sa Toldang Dayawan

¹¹Masunór nagsilíng kag GINO-O kang Móises, ¹²“Pag naglista ka it mga Israelinhon agór mabilang, abay-an nimo kag kada usá it kwartang pangtubós para sa inra kabuhì. Ita-ó ninrá kalí para sa Akò, pramas wayá't silot nak ma-abót sa inra myentras imo sinrá gingbibilang. ¹³Kada usá nak marayanan it pagbilang ay dapat magbadar it an-óm nak gramong pilak,^l kumporme sa taksanan nak ginghahagar it Toldang Dayawan. Kalí ay ginghahalar sa Akò nak GINO-O. ¹⁴Kada usá nak narayanan it pagbilang, halín sa beynte anyos pata-ás ay dapat magbadar it tuyár para sa Akò. ¹⁵Pag magbadar kamó sa Akò nak GINO-O bilang pangtubós sa inro kabuhì an-óm nak gramong pilak, kag mga manggaranon ay indí

ⁱ30:4 Bukò mahadag kag bisayang Hebrohanon tungór dilí. Kag gingsilíng sa ibáng kasuyatan ay inggwa't ruháng pares it talinga nak buyawan nak nakatakór sa magkanyudong habig it altar ag kag gingsilíng sa ibá ay inggwa't usáng talinga nak buyawan nak nakatakór sa magkanyudong habig.

^j30:6 Kag Bala-an nak Kabán ay nakabutáng sa Pinakasagradong Lugár it Toldang Dayawan.

^k30:10 Basaha kag Levitico 16

^l30:13 Sa inra kwarta kalí ay katungâ it usáng syekel.

puyding magrugang it kabadarán, ag kag mga pobre ay indí puyding magbuhin. ¹⁶ Batuna kalíng pangtubós nak kwarta halín sa mga Israelinhon, ag gamiton sa pagserbisyo sa Toldang Dayawan, bilang pagromrom it mga Israelinhon sa atubangan Nakò nak GINO-O. Kalí ay pangtubós para sa inro kabuhì.”

Kag Tipunán it Tubì nak Panghugasán

(*Éxodo 37:8*)

¹⁷ Masunór nagsilíng kag GINO-O kang Móises, ¹⁸ “Maghimò ka it usáng tipunán it tubì nak panghugasán, nak pay marakóng planggana nak inggwa't tongtongan. Himu-on kalí halín sa bronse. Imo kalí ibutáng sa tungâ it Toldang Dayawan ag altár nak sunugán it hadop. Dapat kalí ay perming punô it tubì. ¹⁹ Rahâ sa Aaron ag ida mga anák nak kayake ay mahasóg it ihináw sa inra mga damót ag sikí. ²⁰ Bag-o sinrá magsuyór sa Toldang Dayawan, dapat anay sinráng magpanghináw pramas indí sinrá mamatáy. Imáw ra, bag-o sinrá magserbisyo parayan sa pagsunog it inughalár nak hadop sa Akò nak GINO-O rahâ sa altár ay ²¹ dapat ra anay sinrá magpanghináw it mga damót ag sikí, pramas indí sinrá mamatáy. Kalí ay kasugu-án habang panahón para kang Aaron, sa ida mga inanak, ag abér sa ida pa-abutong ka-apu-apan.”

Kag Inughaplas nak Lana nak Agamiton it mga Parì

²² Masunór nagsilíng kag GINO-O kang Móises, ²³ “Magba-óy ka it kalíng mga buyóng ag pabangyo: an-óm nak kilo nak dugà it mira, tatlong kilong talingag, tatlong kilong mata-as nak hilamunong balsamo, ²⁴ ag an-om nak kilong binuyár nak mga buyak it kasiya. Kalíng tanán ay atakson kumporme sa taksanan sa Toldang Dayawan. Pagkatapos ihalò sa ap-át nak litrong lana it olibo. ²⁵ Imo ipahimò kalíng bala-an ag mabangyong lanang panghaplas sa ma-ayong manughimò it pabangyo. Kalí ay magigíng bala-ang panghaplas nak lana. ²⁶ Pagkahumán nimo it kalí, bub-e kag Toldang Dayawan, kag Bala-an nak Kabán it Kasugtanan, ²⁷ kag lamesa ag tanáng kagamitan rahâ, kag kandilério ag tanáng gamit it kinâ, kag altár nak sunugán it insenso, ²⁸ kag altár nak sunugán it hadop nak inughalár sa Akò nak GINO-O ag tanáng gamit it kinâ, ag kag tipunán it tubì rahâ sa ida tongtongan. ²⁹ Parayan dilí kag imo paggahín rahang tanáng nasambit pramas kalí ay magigíng bala-an, ag patí kag tawo o butáng nak masapilir rilí ay magigíng bala-an ra.

³⁰ “Imo ra ahaplasan sa Aaron ag ida mga anák nak kayake, bilang paggahín sa inrá, agór magserbisyo sinrá sa Akò bilang mga pari.
³¹ Imo isilíng sa mga Israelinhon, ‘Imáw kalí kag Bala-ang lana it GINO-O, nak panghaplas sa inro ag sa inro magigíng ka-apu-apuhan.
³² Kalí ay indí ninró gibubò it basta-basta yang sa inro yawas, ag indí ninró gipatuyaran kag paghimò it kalí. Kalí ay matu-or nak bala-an, kadâ dapat magíng bala-an sa inro pagmuyat. ³³ Si-o man kag mapatuyar sa paghimò it kalí, ag si-o man kag basta-bastang maghaplas it kalí sa abér si-ong tawo, ay i-itsapuyra sa ida lahi.’ ”

Kag Insenso para sa Sunugán sa Toldang Dayawan

³⁴ Masunór nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Magba-óy ka it parehong tumpok it kalíng mga buyóng ag pabangyo: dugà it estakte, pangtu-ob nak onika,^m buyóng nak galbano,ⁿ ag purong insenso.
³⁵ Ag imo ipahimò kalí nak mabangyong insenso sa ma-ayong manughimò it pabangyo. Dapat nak ayaktán nidá kalí it asín, pramas kalí ay magíng puro ag bala-an. ³⁶ Badu-á kag ibá ag ibutáng sa atubangan it Bala-an nak Kabán it Kasugtanan kung hari-in Akó ay mapakigkità sa inró, sa suyór it Toldang Dayawan. Gahiná kalí nak bala-an para sa Akò nak GINO-O. ³⁷ Imo isilíng sa mga Israelinhon, ‘Indí ninró gipatuyaran kag paghimò it kalíng bala-an nak insenso para sa inro kagustuhan yang. Dapat nak muyatan ninró nak kalí ay bala-an ag para sa GINO-O yang. ³⁸ Si-o man kag magpatuyar sa paghimò it kalí agór magíng sarilíng pabangyo yang ay i-itsapuyra sa ida lahi.’ ”

Kag mga Ma-ayong Panray nak Marumaya sa Paghumán it Toldang Dayawan

(Éxodo 35:30-35)

31 ¹ Masunór nagsilíng kag GINO-O kang Móises, ² “Ngasing, gingpilì Nakò kag usáng ma-ayong panray nak marumaya sa paghumán it Toldang Dayawan. Sidá ay si Besalel nak anák nak kayake ni Uri, apó ni Hur, halín sa lahi ni Juda. ³ Akò sidá pinun-an it Ispirito it Diós, kadâ ngasing sidá ay inggwa't ka-ayam ag abilidad, patí pagka-intyendi tungór sa tanáng klasi't pagpamanray. ⁴ Ma-ayo

^m30:34a Kalíng “onika” ay usáng klase it kayóg nak binuyár bag-o binadó agór sug-an bilang pangtu-ob.

ⁿ30:34b Kalíng “galbano” ay dugà nak mabahò pero kung hinalo ag sug-an ka-ibahan kag ibáng mga mabangyong buyóng ay mabangyo ra.

sidá magplano it mga magandang butáng halín sa buyawan, pilak ag bronse. ⁵Ma-ayo ra sidá magtabas it mamahayong bató ag magsaysay it mga alahas. Ag inggwa sidá it ka-ayam sa pagkorte it kahoy ag sa tanáng klasing pagpamanray. ⁶Akò ra gingpili kag usáng panray nak makabulig nidá. Sidá ay si Oholiáb nak anák ni Ahisamác, halín sa lahi ni Dan. Ag Akò gingtaw-an ra it ka-ayam kag ibáng mga panray pramas inra matuman kag tanáng Akò gingsugò sa imo: ⁷tungór sa Toldang Dayawan, sa Bala-an nak Kabán it Kasugtanan, nak natakyuban it Ingguran it Kalu-oy— patí sa ibáng kagamitán sa Tolda, ⁸tuyár sa lamesa ag ida mga gamit, sa kandilério nak purong buyawan ag ida mga gamit, sa altár nak sunugán it insenso, ⁹patí sa altár nak sunugán it hadop nak inughalár sa GINO-O, ag tanáng ida mga gamit, ag sa tipunán it tubi rahâ sa ida tongtongan. ¹⁰Na-umir kag mga hinaboy nak mga barò ni Aaron nak Pinakamata-as nak Parì, ag kag mga barò ra it ida mga anák nak kayake sa inra pagserbisyo bilang mga parì. ¹¹Imáw ra kag lana nak panghaplas ag pag-ordinár, ag kag mabangyong insenso para sa Sagradong Lugár. Kumporme sa Akò gingsugò sa imo, sinrá tanán kalí it mahimò.”

Kag Nahanungór sa Adlaw it Inugpahuwáy

¹²Masunór nagsilíng kag GINO-O kang Móises, ¹³“Silingga kag mga Israelinhon: ‘Inro dapat sunron kag Akò Adlaw it Inugpahuwáy. Imáw kalí kag tanrà Nakò sa inró ag abér sa inro ka-apu-apuhan, pramas inro ma-ayamán nak Akó kag GINO-O, nak naggahín sa inro para magíng bala-an. ¹⁴Inro dapat sunron kag Adlaw it Inugpahuwáy, dahil kalí ay sagrado para sa inro. Si-o man kag magsuwáy rilí ay dapat nak mamatay; si-o man kag magtrabaho sa adlaw nak kalí ay dapat nak i-itsapuyra sa ida lahi. ¹⁵Sa sakop it an-óm nak adlaw, matrabaho kamó, pero kag pangpitóng adlaw ay Adlaw it Inugpahuwáy, nak sagrado para sa Akò nak GINO-O. Si-o man kag magtrabaho sa Adlaw it Inugpahuwáy ay dapat nak mamatáy. ¹⁶Kadâ kinahangyán nak kamóng mga Israelinhon ay magsunór sa Adlaw it Inugpahuwáy, hastáng sa inro ka-apu-apuhan bilang wayá’t katapusáng kasugtanan. ¹⁷Bilang GINO-O kalí ay tanrà Nakò sa inrong mga Israelinhon habang panahon; nak sa sakop it an-óm nak adlaw ginghumán Nakò kag langit ag dutà, ag sa pangpitóng adlaw Akó ay nagtungón it trabaho ag nagpahuwáy.’ ”

¹⁸Matapos magbisaya kag GINO-O kang Móises sa Baguntor it Sináy, ida'y gingta-ó kang Móises kag ruháng mayapar nak bató nak nasuyatan it Kasugu-án, bilang tanrà it Kasugtanan. Kalí ay gingsuyat mismo it GINO-O.

Kag Buyawan nak Bakang Rebulto

32 ¹Pagkakità it mga tawo nak narugay si Móises sa baguntor, nagtipon sinrá kang Aaron ag nagsilíng, “Maléy, mahimò kitá atò diós, nak imáw kag mapanguna sa atò. Tungór rutóng Móises nak nagrayá sa atò paliwás sa Ehipto, wayâ natò na-aayamí kung ni-oy kag natabô sa idá.”

²Nagsabát si Aaron sa inra, “Halá! Pangbay-a kag mga panikà nak buyawan sa talinga it intro mga asawa, mga anák nak kayake ag kabade, ag ray-on sa akò.” ³Imáw matu-or kag ginghimò it mga tawo. Pinanghukas ninrá kag inra mga buyawan nak panikà ag rinayá kang Aaron. ⁴Binaton kalí ni Aaron ag tinunaw bag-o binuhos nidá sa usáng hurnuhan nak kag korte ay turong baka nak bata pa. Masunór ginglinas nidá katóng ribultong baka. Pagkakità kalí it mga tawo, silíng ninrá, “Imáw kalí kag atò diós, mga Israelinhon! Imáw kalí kag nagliwás sa atò sa Ehipto.”

⁵Pagkakità kalí ni Aaron, hinimu-an nidá kalí it altár sa atubangan ag nag-anunsiyo, “Insulíp ay Pista para sa GINO-O.”

⁶Pagka-aga ay temprano pa sinrá nagbangon, ag nagsunog sinrá it ingpadagà ag inghalar ninrá kag ibá para sa pagpasag-ulí rahâ sa ribulto. Pagkatapos nagkina-on, nag-inóm, ag malaw-ay kag inra pagkinasadya.

⁷Samantalang rahagto sa baguntor, nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Pilhigéy, dahil kag imo mga tawo nak imo gingrayá halín sa Ehipto ay nagpapakasalâ. ⁸Naya-ag nak ra-an sinrá halín sa rayan nak Akò gingsugò sa inra, ag naghulma sinrá para sa inra sarilí it ribulto nak buyawang turong baka nak bata pa. Rutó sinrá giyuhór ag gipadagà sa pagsilíng, ‘Kalí kag atò diós, mga Israelinhon! Imáw kalí kag nagliwás sa atò sa Ehipto.’”

⁹Nagsilíng pa kag GINO-O kang Móises, “Kilaya Nakò kalíng mga tawo, ag ayam Nakòng tugasan sinrá it mga uyo. ¹⁰Pabad-e Akó! Nahangit nak gadór Akó sa inrá, kadâ Akò sinrá awagiton. Ag pagkatapos sa imo mahalín kag usáng marakóng nasyón.”

¹¹Pero nagpakitlu-oy si Móises sa GINO-O nak ida Diós, “GINO-O, asing abáng rakô kag Imo kahangit rilíng Imo mga tawo, nak Imo

ginghaw-as sa Ehipto parayan sa rakóng gahóm it Imo damót?

¹² Kundî masilíng kag mga Ehiptohanon nak, ‘Maya-in kag plano it Diós sa inráng mga Israelinhon sa pagba-óy sa inrá sa Ehipto. Amatyon yang yakí Nidá sinrá sa kabukiran pramas mawagit sa ibabaw it kalibutan.’ Bad-éy gihangiti sinrá; bag-uha kag Imo plano, ag ayâ gipa-aguman sa inrá kag Imo marakóng kahangit.

¹³ Romromá kag Imo mga ulipon nak sa Abrahám, Isa-ác ag Israél, nak Imo gingpromisahan sa Imo sarilíng pangayan: ‘Akò aparamu-on kag inro mga inának tuyár sa bitu-on sa langit, ag Akò ita-ó sa inró kalíng tanáng dutà nak Akò gingpromisa. Akò ipapanublì kalí sa inro mga inának hastáng sa wayá’t katapusan.’ ” ¹⁴ Ag dahil rilí nagbag-o kag GINO-O it Ida plano ag wayâ matu-or Nidá gipa-aguman kag Ida rakong kahangit sa Ida mga tawo, kumporme sa Ida ingsilíng.

¹⁵ Ngani nagpilhig si Móises halín sa baguntor nak rayá katóng ruháng mayapar nak bató kung hari-ín nakasuyat kag Kasugu-án it Kasugtanan. Katóng ruháng bató ay inggwa’t suyat sa magkanyudo.

¹⁶ Ag katóng ruháng bató ay hinimo mismo it Diós; kag suyat nak gingtiltil rutó ay suyat mismo it Diós.

¹⁷ Tong marunggan ni Josué kag pag-inukaw it mga tawo, nagsilíng sidá kang Móises, “Nong, pay nakakarungóg akó it inaway sa kampo.”

¹⁸ Pero nagsabát si Móises:

“Bukò kalí inukaw it pagra-óg,
Bukò kalí panambitan it kapirdihan,
kundî pagkinanta kag akò narurunggan.”

¹⁹ Tong mayúngotey sinrá sa kampo sa ubós it baguntor, na-antaw ni Móises kag buyawang turong baka nak bata pa ag mga tawong nagsisinadaw. Kadâ pay nagkayarkar kag ida rugô sa kahangit, ag binunggò nidá kag ruháng mayapar nak bató nak ida bitbit kung hari-ín nakasuyat kag Kasugu-án it Diós, ag kalí ay nagkabasag.

²⁰ Bina-óy nidá kag buyawang baka nak inra hinimo ag kalí ay sinunog ag gingtumók. Bag-o ida kalí sinabwag sa tubì ag pina-inóm sa mga Israelinhon.

²¹ Masunór nagsilíng si Móises kang Aaron, “Manóng, ni-o kag ginghimò it kalíng mga tawo sa imo nak asing napasugót ka ninrang pangunahan sa kalíng rakóng kasal-anan?” ”

²² Nagsabát si Aaron, “Móises, bad-ey akó gihangiti, ayam ra nimo nak maralí marayá kalíng mga tawo. ²³ Silíng ninrá sa akò, ‘Himu-e kamí it atò diós, nak imáw kag mapanguna sa atò. Tungór rutóng

Móises nak nagrayá sa atò paliwás sa Ehipto, wayâ natò na-a-ayamí kung ni-oy kag natabò sa idá.’²⁴ Kadâ silíng nakò sa inrá, ‘Si-o mang inggwa’t buyawang alahas ay hukasa ag taw-an sa akò. Ngani gingta-ó ninrá sa akò kag mga buyawan ag akò kató ging-itsa sa kayado, ag kag nagliwás ay imáw kalíng buyawan nak bata pang turong baka!’”

²⁵ Nakità ni Móises nak kag mga tawo ay nagwawalâ sa pagkinasadya ag gingkonsente ra ni Aaron. Kadâ sinrá ay nabutáng sa rakóng kahud-anan sa pagmuyat it inra mga ka-away.²⁶ Dahil rilí nagtinrog sidá sa bungar it kampo, ag nagbisaya it makusog, “Si-o mang tawo kag ampin sa GINO-O ay magpa-alí sa akò.” Ag tanáng mga inának ni Levi ay nagrinagipon sa idá.

²⁷ Bag-o nagsilíng sidá sa ida mga haling inanak ni Levi, “Mga hali nakò, imáw kalí kag silíng it GINO-O, nak Diós it mga Israelinhon, ‘Itakyos it bawat kayake kag ida talibóng. Ag libuton kag bug-os nak kampo, ag pangmatyon ninró abér intro sinrá mga hali, mga amigo, ag mga kayungot.’ ”²⁸ Gingtuman matu-or it mga inanak ni Levi kalíng gingsugò sa inra ni Móises, ag katóng adlaw nak kató mga tres mil nak tawo kag nagkamatay.²⁹ Pagkatapos nagsilíng si Móises sa inrá, “Ngasing nak adlaw, ginggahín kamó sa pagserbisyo sa GINO-O, dahil nagsunór kamó sa Ida abér sa pagpangmatáy sa inro mga anak ag mga hali. Ngani ngasing nak adlaw gingbendisyanon kamó it Diós.”

³⁰ Pagka-aga, nagsilíng si Móises sa mga tawo, “Mga kasimanwa, nakahimò kamó it rakóng kasal-anan. Pero ngasing, akó ay matukár sa GINO-O. Sabaling akò kamó ma-ihagar it kapatawarán sa inro mga salâ.”

³¹ Ngani, nagbalík matu-or si Móises sa GINO-O ag nagsilíng, “Amò GINO-O, abáng rakóng kasal-anan kag nahimò it kalíng akò mga kasimanwa. Naghumán sinrá para sa inra sarilí it ibáng diós nak buyawan.³² Pero ngasing, kung ma-a-ari, patawara kag inra mga kasal-anan— pero kung indí, akó yangéy kag paya-a sa libró kung hari-ín inglistay Nimó kag mga pangayan it Imo mga katawuhan”^o

³³ Ugaling nagsabát kag GINO-O kang Móises, “Indi puyde. Kung si-o kag nagkasalâ laban sa akò, imáw sidá kag apaya-on sa Akò libró.³⁴ Ngasing, pagtóy, ag pangunahan kag mga tawo rutóng lugár nak Akò gingbisaya sa imo. Rahâ kag Akò anghél nak mapanguna sa

---

^o32:32 Nagpati kag mga Israelinhon nak ginglista it GINO-O kag inra mga pangayan bilang Ida mga katawuhan.

inró. Ugaling ma-abót kag tamang adlaw nak Akò sinrá aru-awon ag apatagmon nak gadór it kaparusahán dahil sa inra nahimong kasal-anan.”

³⁵ Ag matu-or nagparayá kag GINO-O it silot sa mga Israelinhon, dahil sa inra ginghimong kasal-anan tong gingpahumán ninrá kang Aaron kag ribulto nak buyawang turong baka nak bata pa.

33 ¹ Pagkatapos, nagsilíng ray kag GINO-O kang Móises, “Halín kamó rilí. Nuntan kag mga tawo nak imo ginggrayá paliwás sa Ehipto, ag magpagto sa lugár nak Akò gingpromisa nak ita-ó kana Abrahám, Isa-ác, ag Jacób, tong nagsilíng Akó sa inrá, ‘Sa inro mga inanak, Akò kalí ita-ó.’ ² Maparayá Akò it anghél nak mapanguna sa inró, nak imáw kag matabóg sa mga Cana-anhon, mga Amornon, mga Hetanhon, mga Pereznon, mga Hebinhon, ag mga Jebusnon nak nag-i-istár rutó. ³ Pagto kamó sa lugár kung hari-ín buganà kag pagka-on nak pay nagbabahâ kag gatas ag rugós. Pero indí Akó magnunót sa inro baka Akò kamó pangmatyon sa rayanán, dahil kamó ay katinugas it uyo.”

⁴ Pagkarungóg it mga tawo rilíng maya-in nak balità, nalisór sinrá ag wayá't usa man sa inra nak nagsoksok it mga alahas. ⁵ Dahil it kató nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Silingga kag mga Israelinhon, ‘Kamó ay mga katinugas it uyo, ag kung manunót Akó sa inro abér sa malip-ot yang nak oras, baka pangmatyon Nakò kamó. Kadâ ngasing hukasa kináng inro mga alahas, habang ing-i-isip pa Nakò kung ni-o kag Akò ahimu-on sa inró.’” ⁶ Ngani, tunà sa Baguntor it Horeb nak ingtatawag rang Baguntor it Sináy,^p ginghukas it mga Israelinhon kag inra mga alahas sa inra yawas.

Kag Tolda Kung Hari-ín Nagpapakigkità kag GINO-O kang Móises

⁷ Ngasing, batásaney ni Móises nak bay-on kag usáng tolda ag patinrugón kalí sa liwás sa mayado-yadô it kampo. Ida kalí tinawag nak “Tolda it GINO-O.” Ag si-o man kag inggwa't kinahangyán sa GINO-O ay nagpagto rutóng Tolda nak asa liwás it kampo.

⁸ Pag si Móises ay magliwás papagto sa Tolda, tanáng mga tawo ay nagtinrog ag nagbantay sa pwertahan it inra sarilíng tolda, hastáng si Móises ay makasuyór sa Tolda it GINO-O. ⁹ Pagkasuyór nidá rutó, kag haligi nak rampog ay nagbabâ ag nagpabilin sa pwertahan it Tolda. Habang rahâ pa kinâ, kag GINO-O ay nagpapakigbisaya kang

^p33:6 Kalíng baguntor ay gingtatawag ra nak “Baguntor it Diós.” Halí gingta-ó it GINO-O kag Kasugu-án kang Móises.

Móises. ¹⁰ Pagkakità it mga tawo sa haligi nak rampog nak rutó sa inggwa't pwertahan it Tolda, kada usá sa inra ay nagtitininrog ag nagdadayaw sa GINO-O— tanán nak asa pwertahan it ida tolda.

¹¹ Pag natatabò kalí, kag GINO-O ay nagbibisaya kang Móises, tuyár sa mag-amigo nak nag-a-atubang sa usa'g-usá. Pagkatapos, si Móises ay mabalík sa kampo, pero kag ida sugu-ón nak si Josué, nak anák ni Nun, ay wayâ gihahalín sa Tolda it GINO-O.

Gingpakità it Diós nak GINO-O kag Ida Kahimaya-an kang Móises

¹² Ngasing, nagsilíng si Móises sa GINO-O, “Muyati, gingsugò Nimo sa akò nak, ‘Pamunu-an kalíng mga tawo,’ pero wayâ Nimo gipa-ayamán sa akó kung si-o kag Imo iparayá bilang kanunot nakò. Silíng pa Nimo, ‘Kilaya ka Nakò Móises, ag namumu-ót Akó sa imó.’”

¹³ Kadâ ngasing, kag akò pangabáy, kung talagang namumu-ót Ka sa akò, tudlu-án sa akò kag Imo mga parayan, agór padayon Ka nakò akilay-on ag tumanon nak gadór nakò kag Imo kabubut-on. Romromá patí nak kalíng nasyon ay Imo mga tawo.”

¹⁴ Sabát it GINO-O, “Kanunot ninró kag Akò Presensya ag ataw-an Nakò kamó it kahilwayan.”

¹⁵ Silíng ray ni Móises, “Kung kag Imo Presensya ay bukò namò kanunot, bad-ey yangéy kamí gipahálina rilí. ¹⁶ Dahil pa-unò masasaduran it tawo nak Ikáw ay namumu-ót sa akò— patí rilíng Imo mga tawo— kung indí Ikáw magnunót sa amò? Ni-o pa kag makakapamatu-or nak ibá kag Imo pagtratár sa akò ag sa Imo mga tawo kisá sa ibáng mga tawo sa ibabaw it kalibutan?”

¹⁷ Ag sabát ray it GINO-O kang Móises, “Kalíng imo ginghahagar ay Akò nak gadór ita-ó sa imo, dahil namumu-ót Akó sa imo, ag kilayang gadór ikáw Nakò Móises.”

¹⁸ Ngasing silíng ni Móises, “Usá pa tan-a nakong pangabáy sa Imo, pakita-án sa akò kag Imo kahimaya-an.” ¹⁹ Sabát it GINO-O, “Akò ipakità sa imo kag Akò ka-aduhán sa Akò pagrayan sa imo atubangan. Ag Akó ay mapakilaya sa imo bilang GINO-O. Gingpapakità Nakò kag Akò pagpalanggà ag kalu-oy sa si-o mang Akò apili-on. ²⁰ Ugaling,” silíng pa it GINO-O, “indí nimo puyding makità kag Akò uda, dahil wayá't tawong makakakità sa Akò uda nak mabubuhì pa.”

²¹ Ag rugang pa it GINO-O, “Muyati, inggwa't lugár rilí mayungot sa Akò kung hari-ín makakatinrog ka sa rakóng bató. ²² Habang nagrarayan kag Akò kahimaya-an, Akò ikáw ipa-aminra sa gikab

it rakóng bató. Ag Akò atabunan ikáw it Akò damót hastáng maglampas Akó sa imo. ²³ Pagkalampas Nakò, abay-on Nakò kag Akò damót ag likór yangéy Nakò kag imo makikità; pero kag Akò uda indí puyde nimong makità.”

**Kag Kabaydo it Ruhang Mayapar nak
Bató nak Nasuyatan it Kasugu-án**

34 ¹ Pagkatapos, nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Tabas it ruháng mayapar nak bató nak tuyár it tong unang mga bató, ag Akò isuyat rutó katóng mga Kasugu-áng nakasuyat rutóng unang imo nabu-ong. ² Pa-aga it bati insulip, ag maglisto sa pagtukár sa Akò sa Baguntor it Sináy. Pakità sa Akò rutó sa ibabaw it baguntor. ³ Wayát si-o mang tawo nak manunót sa imo, ag wayáng gadór it tawo nak masu-or sa palibot it baguntor; abér kag mga karnero o baka ay indí gi-agsam sa ubós it kinâ.”

⁴ Nagtabas matu-or si Móises it ruháng mayapar nak bató nak tuyár it tong unang mga bató. Aga pa tong masunór nak adlaw ay nagtukár sidá sa Baguntor it Sináy, rayá kag bató, kumporme sa gingsugò sa ida it GINO-O. ⁵ Pag-abót nidá rutó, nagbabâ kag GINO-O sa rampog, ag nagtinrog sa tupár ni Móises bag-o nagpakilaya nak sidá kag GINO-O. ⁶ Masunór nagrayan kag GINO-O sa atubangan nidá, ag nagsilíng, “Akó kag GINO-O, GINO-O nak Diós nak maluluy-on ag bukò ma-inak. Bukò Akó mahangiton. Ag kag Akò rakong pagpalanggà ag pagkamatutom ay wayâ gibabag-o. ⁷ Padayon Nakò nak gingtutupár kag Akò promisang pagpalanggà sa libo-libong pagbalhin it lahi it Akò mga tawo, ag Akò gingpapatawar kag inra mga kaya-inan, paglaban ag kasal-anan. Ugaling wayâ Nakò gipapalampasá kag kasal-anan it si-o mang tawo; kag Akò parusá ay tunà sa inra, papagto sa inra mga anák, mga apó, hastáng sa inra mga apó sa tuhor ag yapa-yapá.”

⁸ Nagrali-rali si Móises sa pagyuhór nak sobsob kag ida uyo sa dutà, bag-o nagdayaw. ⁹ Nagsilíng sidá, “Kung talagang namumu-ót Ikáw sa akò, GINO-O, akó’y nagpapangabáy sa Imo, GINO-O, nak ibhan kamí Nimo. Abér kamí ay mga tawo nak tugasan it uyo, patawara kag amò mga kaya-inan ag kasal-anan. Ag kabáy pang batunon Nimo kamí bilang Imo pag-a-ari.”

---

⁹34:5-6 o “Akó ay Akóy” Sa Hebrohanon kalí ay “Yahweh” nak unang ginggamit sa Exodo 3:14.

Kag Pagliwát it Kasugtanan

¹⁰ Nagsabát kag GINO-O, “Tanra-í, mahimò Akó it Kasugtanan sa inró. Sa atubangan it tanáng imo tawo, Akó ay mahimò it mga milagro nak wayâ pang gadór natatabô abér ri-íng nasyón sa ibabaw it kalibutan. Kag tanáng tawo sa inro palibot ay makakakità it katitingayá nak abuhaton Nakong GINO-O.

¹¹ “Sunra kag Akò isugò sa inro ngasing nak adlaw. Ag makikità ninró, Akò atabugon sa inró atubangan kag mga Amornon, mga Cana-anhon, mga Hetanhon, mga Pereznon, mga Hebinhon, ag mga Jebusnon. ¹² Mag-andam kamó nak indî magkasugot sa mga tawo nak inro ma-a-abutan sa lugár nak inro apágtu-an, sabaling imáw kalí kag marayá sa inro it disgrasya. ¹³ Guba-á ninró kag inra mga altár, sira-a kag inra mga ingdadayaw nak bató, ag pukana kag inra mga haliging ribulto.^r ¹⁴ Ayâ ninró giyurhe kag ibang diós, dahil kag GINO-O, nak kag ngayan ay “Wayâ Gustong Magdayaw kag Ida Katawuhan sa Ibá” ay tuyár talagá Sidá.

¹⁵ “Mag-andam kamó nak indî magkasugot sa mga tawo nak nag-i-istár sa lugár nak inro apagtu-án; dahil pag magdayaw ag magpadagà sinrá sa inra mga diós^s ag inra kamó a-imbitarón ay maka-on matu-or kamó. ¹⁶ Baka pangasaw-on it inro mga binatà kag inra mga rayaga, ag pag kalíng mga rayaga ay magdayaw sa inra mga diós ay mararayá kag inro mga binatà nak anák ag kalí ay magbadà sa Akò.

¹⁷ “Indî kamó magsaysay it mga ribulto.

¹⁸ “Hiwaton ninró kag Pista it Tinapay nak Wayá't Pangpa-alsa. Sa sakop it pitóng adlaw, tinapay nak wayá't libadorang pangpa-alsa kag inro aka-unon, kumporme sa Akò gingsugò sa inro. Hiwaton ninró kalí sa buyan it Abib nak Akò gingsilíng, dahil imáw kalí kag buyan tong kamó ay nagliwás sa Ehipto.

¹⁹ “Tanáng panganay nak kayake ay para sa Akò, patí tanáng unang anák nak kayake it inro mga hadop, baka o karnero man.

²⁰ Tanáng unang anák it inro asno nak inughalár sa Akò nak GINO-O ay puyding tubusón it anák it karnero, pero kung wayâ ninró gustong

---

^r34:13 Kag tawag ninrá sa mga haliging ribulto ay “Asherím” halín sa ngayan it diosa it mga Cana-anhon.

^s34:15 Sa isip it mga Hebrohanon kag mga nagbubuyág sa GINO-O ag nagdadayaw sa ibáng diós ay pay tuyár sa mga nagpapangawatan.

tubusón, intro abali-on kag li-og it kalí. Tanáng intro panganay nak anák nak kayake ay dapat ninróng tubusón.^t

“Wayá't ma-atubang sa Akò nak wayá't rayáng ihalar.

²¹ “Sa suyór it an-óm nak adlaw puyde kamó nak magtrabaho, pero sa pangpitóng adlaw kamó ay mapahuway; abér tigtanom o tig-aní, dapat nak kamó ay mapahuway.

²² “Pitóng dominggo pagkalipas it Pista it Tinapay nak Wayá't Pangpa-alsa,^u ay hiwaton ninró kag Pista it mga Dominggo^v kung sa-unó kag unang panubás it trigo. Ag sa katapusán it tu-ig, hiwaton ray ninró kag Pista it Pagpo-pò.^w

²³ “Tatlong beses sa usáng tu-ig, kag intro tanáng mga kayake ay dapat mag-atubang sa Akò, nak imáw kag GINO-O, Mananakop ag Diós it mga Israelinhon. ²⁴ Akò atabugon kag mga nasyón sa unahán ninró, Akò apayaparon kag intro dutà, ag wayá't si-o mang tawo kag makakalangab it kali pag kamó ay ma-atubang sa Akò it tatlong beses kada tu-ig.

²⁵ “Indî ninró gi-ibhan it tinapay nak inggwa't pangpa-alsa kag rugô nak halín sa hadop nak gingmatáy bilang inughalár sa Diós. Sa Pista it Pagkaluwás sa Ehipto ayâ kamó giturâ it halín sa hadop nak gingmatáy bilang inughalár hanggáng sa aga.

²⁶ “Ray-ón ninró kag pinakama-adong unang produkto it intro dutà sa Akò bayay— bayáy it GINO-O nak intro Diós.

“Indî kamó magyutò it toreteng kambing nak wayâ pa na-u-utáy sa gatas it guyang.”^x

²⁷ Pagkatapos nagsilíng kag GINO-O kang Móises, “Suyatan kalíng Akò mga binisaya. Parayan rilí, ginghamò Nakò kag kasugtanan sa imo ag sa mga Israelinhon.” ²⁸ Si Móises ay nagtinír rutó ka-ibahan kag GINO-O sa suyór it kwarantang adlaw ag kwarantang gab-í.

^t34:20 Basaha kag Mga Bilang 3:11-13,39-51.

^u34:22a Sa hulíng adlaw it “Pista it Tinapay nak Wayá't Pangpa-alsa” ay imáw kag “Pista it Pagkaluwás sa Ehipto.”

^v34:22b Sa Bibliya kag “Pista it mga Dominggo” ay ingtatawag ra nak “Pista it Paganí” o “Pista it Pentecostes.”

^w34:22c Kag “Pista it Pagpo-pò” ay ingtatawag ra nak “Pista it mga Pasilungán.”

^x34:26 Siguro kalí ay usáng pamahi-in it kató nak gingpapatihan it mga nagdadayaw sa mga dios-diosan.

Ag wayâ nak gadór sidá gika-on o gi-inóm. Gingsuyat nida^y rutó sa ruháng mayapar nak bató kag mga bisaya sa Kasugtanan, nak imáw kag Sampuyong Kasugu-án.

Kag Nahanungór sa Paghadag it Uda ni Móises

²⁹ Pagkatapos nag-os-os si Móises sa Baguntor it Sináy. Gingrayá nidá kag ruháng mayapar nak bató nak nasusuyatan it Kasugu-án, ag wayâ nidá na-a-ayamí nak kag ida uda ay naghahadag dahil sa ida pagpakigbisaya sa GINO-O. ³⁰ Tong nakità na Aaron ag it mga Israelinhon si Móises, natingaya sinrá nak mahadag kag ida uda, kadâ nahadlok sinrá magpayungot sa idá. ³¹ Pero inayaba sinrá ni Móises, kadâ sa Aaron ag tanáng Punò it mga Israelinhon ay nagsu-or liwát sa ida bag-o nagbisaya sa inra si Móises. ³² Pagkatapos nagsu-or ra sa ida kag tanáng mga Israelinhon, ag ingta-ó nidá sa inra kag tanáng kasugu-án nak gingbisaya sa ida it GINO-O rutó sa Baguntor it Sináy.

³³ Pagkabisaya ni Móises sa inrá, gingtabunan nidá it bilo kag ida uda. ³⁴ Pero kada masuyór sidá sa Tolda it GINO-O pramas magpakigbisaya sa GINO-O, ida inahukas kag bilo hanggáng sidá magliwás. Pagliwás nidá, ida ray inabisaya sa mga Israelinhon kung ni-o kag gingsugò sa ida, ³⁵ ag nakikitá ray it mga Israelinhon nak kag ida uda ay mahadag. Ngani ida ray inasoksok kag bilo hastáng sa masunór ray nidang pagpakigbisaya sa GINO-O.

Kag Mga Dapat Sunrón sa Adlaw it Inugpahuwáy

35 ¹ Ngasing gingtipon ni Móises kag tanáng Israelinhon ag nagsilíng sa inrá, “Mga Kasimanwa, kalí kag mga gingsugò it GINO-O nak inro dapat sunrón: ² An-om nak adlaw matrabaho kamó, pero sa pangpitóng adlaw inro kalí agahinón para sa bala-ang adlaw— Adlaw it Inugpahuwáy para sa GINO-O. Si-o man kag matrabaho sa adlaw nak kinâ ay dapat mamatáy. ³ Abér maghaling it kayado sa inro bayáy ay indí ninró gihimu-on sa Adlaw it Inugpahuwáy.”

---

^y34:28 Kag ingsilíng sa Hebrohanong Bibliya ay bukò mahadag kung si-o kag nagsuyat it kalí, kag Diós o si Móises, dahil kag ingsuyat yang rahâ ay kag bisayang ‘sidá’.

Kag mga Butáng Para sa Toldang Dayawan

(Éxodo 25:1-7 39:32-41)

⁴ Nagsilíng gihapon si Móises sa tanáng Israelinhon, “Imáw kalí kag gingsugò it GINO-O: ⁵ Kung ni-o kag rahâ sa inro, maghalar kamó sa GINO-O. Si-o man nak inggwa't gustong ihalar sa GINO-O it hugót sa tagipusu-on ay imáw kalí kag mga puyding ihalar:

buyawan, pilak ag bronse;

⁶ mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá, patí mga magandang klase it putíng bunáng nak lino;

bayukag it kambing; ⁷ mga anit it turong karnero nak ingtina it puyá, ag mga pinong anit it isrâ nak na-ambit sa yumba-yumbâ;^z tabla nak akasya;

⁸ lana it olibo para sa iwág;

mga mabangyong buyóng para sa inughaplas nak lana nak ginggagamit it mga parì ag para sa mabangyong insenso;

⁹ mga alahas nak tuyár sa marmol, patí iba pang mamahayong bató, nak itakór sa epod ag pangsukyób sa rughán it Pinakamata-as nak Parì.

Kag mga Gamit sa Toldang Dayawan

¹⁰ “Kag tanáng mga ma-ayong panray ay magkatipon agór tumanon kag tanáng gingsugò it GINO-O tungór sa mga parti it Toldang Dayawan tuyár sa:

¹¹ tolda mismo ag sa ida atóp, mga kaw-it, mga talinga, mga porma, mga panggakot, mga haligi ag mga tongtongan;

¹² kag Bala-an nak Kabán ag ida mga pangbadaw, patí kag takyób nak imáw kag Inkguran it Kalu-oy, ag kag kurtina nak panglipór sa Kabán;

¹³ kag lamesa ag ida mga pangbadaw ag mga gamit, patí kag tinapay nak hinalar sa atubangan it Diós; ¹⁴ kag kandilério ag ida mga gamit, patí kag ida mga iwág ag lana para dilí; ¹⁵ kag altár nak sunugán it insenso ag ida mga pangbadaw, kag lana nak panghaplas it mga parì, kag mabangyong insenso, ag kag kurtina para sa pwertahan sa pasuyuron it Toldang Dayawan.

^z35:7 Kalíng “isrâ nak na-ambit sa yumba-yumbâ” ay “dugong” nak ingtatawag rang “sea cow.”

¹⁶ kag altár nak sunugán it hadop nak inughalár sa Diós, ida parilya nak bronse, ida mga pangbadaw, ag ida tanáng gamit, patí kag tipunan it tubì ag ida tongtongan;

¹⁷ kag mapinong yamít nak kuráy sa raya-ag, kag mga haligi ag mga tongtongan, patí kag kurtina para sa pasuyuron it raya-ag;

¹⁸ kag mga palpal para sa tolda ag para sa kuráy, patí kag inra mga higót.

¹⁹ Sinra ray ra kag mahaboy it mga barò nak gingsusoksok it mga parì nak nagsiserbisyo sa Toldang Dayawan— tuyár sa bala-ang barò ni Aaron bilang Pinakamata-as nak Parì ag it ida mga anák nak kayake, sa inra pagserbisyo bilang mga parì ra.”

²⁰ Pagkatapos kag tanáng mga Israelinhon ay nagháliney sa atubangan ni Móises. ²¹ Kag bawat usá nak gustong maghalár it hugót sa tagipusu-on ay nagbalík agór magrayá kalí sa GINO-O. Kalí tanán ay ingta-ó para sa paghumán it tanáng butáng sa Toldang Dayawan, para sa mga buluhatón rutó, ag sa mga ingsusoksok it mga parì. ²² Nagbalík patí kag mga kayake ag kabade nak gustong magta-ó it inra mga buyawan nak alahas, tuyár sa mga barpin, panikà, singsing, ag abér ni-ong mga butáng nak yarì sa buyawan. Inra kalí tanán ginghalar ag ginkawáy sa atubangan it GINO-O.

²³ Inggwa ra it mga nagrayá it mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá, patí mga magandang klase it putíng bunáng nak lino, mga bayukag it kambing, mga anit it turong karnero nak ingtina it puyá ag mga pinong anit it katóng isra nak na-ambit sa yumba-yumbâ.

²⁴ Katóng mga narayá nak pilak ag bronse ay imáw kag inghalar sa GINO-O. Imáw ra kag mga nagrayá it tablá nak akasya nak puyding magamit sa pagtrabaho. ²⁵ Kag tanáng mga kabade nak ma-ayo magyubir it bunáng ay nagrayá it inra nahumán nak kulay asúl, ubi ag puyá, patí kag magandang klase it putíng lino. ²⁶ Imáw ra kag mga kabade nak ma-ayo ag gustong magyubir it bunáng halín sa bayukag it kambíng. ²⁷ Nagrayá ra kag mga Punò it mga alahas nak tuyár sa marmol ag iba pang mga mamahayong bató agór itakór sa epod ag sa pangsukyób sa rughán it Pinakamata-as nak Parì.

²⁸ Inggwa ra't nagrayá it lana it olibo para sa mga iwág sa kandilério, patí mga mabangyong buyóng nak iyakót sa mabangyong insenso ag sa lana nakpanghaplas it mga parì. ²⁹ Tanáng mga Israelinhon nak kayake ag mga kabade nak gustong magta-ó it hugót sa tagipusu-on ay naghalar sa GINO-O it mga butáng nak kalí para sa trabaho nak gingsugò sa inra parayan kang Móises.

Kag Nahanungór kana Besalél ag Ohóliab nak mga Panráy

(Éxodo 31:2-6)

³⁰ Pagkatapos nagsilíng si Móises sa mga Israelinhon, “Halí, gingpilí it GINO-O si Besalél nak anák ni Uri, apó ni Hur, halín sa lahí ni Juda. ³¹ Pinunô sidá it Ispirito it Diós kadâ ngasing sidá ay inggwa't ka-ayaman ag abilidad, patí pagka-intyendi tungór sa tanáng klase it pagpamanray. ³² Ma-ayo sidá magplano it mga magandáng butang halín sa buyawan, pilak ag bronse. ³³ Ma-ayo ra sidá magtabas it mga mamahayong bató ag magsaysay it mga alahas. Ag inggwa sidá it ka-ayam sa pagkorte it kahoy ag sa tanáng klase it pagpamanray. ³⁴ Gingpilí ra it GINO-O si Ohóliab nak anák ni Ahisamác, halín sa lahí ni Dan, nak makabulig ni Besalél sa pagtudlò sa ibá it inra na-a-ayaman. ³⁵ Gingtaw-an ra it GINO-O kag ibá it ka-ayam pramas matuman kag tanáng klase it pagpamanray tuyár sa pagplano it mga magandáng butáng, pagyubir ag paghaboy it mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá, patí pinong putíng lino. Kag inra linya ay sa tuyár nak mga trabaho.

36 ¹ Ngani, sa Besalél, Ohóliab ag tanán nak gingtaw-an it GINO-O it ka-ayam ag abilidad sa pagpatugrok it Toldang Dayawan ay dapat magtuman kumporme sa tanáng gingsugò it GINO-O.”

² Masunór, gingtawag ni Móises sa Besalél, Ohóliab, ag tanán nak gingtaw-an it GINO-O it ka-ayam ag abilidad ag gustong magtrabaho, nak magpayungot sa idá. ³ Gingta-ó sa inra ni Móises kag tanáng mga hinalar it mga Israelinhon, agór ipatugrok ninrá kag Toldang Dayawan. Adlaw-adlaw ay inggwa pa gihapon it mga nagrarayá it hugót sa tagipusu-on nak mga halar. ⁴ Ngani, sa paglipas it pilang adlaw, nagtungon anay it pagtrabaho kag mga trabahador ag nagpayungot kang Móises. ⁵ Nagsilíng sinrá, “Sobráy kag mga gingtata-ó it kalíng mga tawo nak gamiton sa pagtrabaho, kumporme sa gingsugò it GINO-O sa atò.” ⁶ Kadâ gingsugò ni Móises kag pagpabandilyo sa bug-os nak kampo, “Táma-ey kag inro paghalar it mga butáng para sa paghimò it Toldang Dayawan.” Imáw yang kató kag pagtungon it mga tawo sa pagrayá, ⁷ dahil sobráy matu-or kag inra mga gamitón para sa tanáng trabahu-ón.

Kag Paghumán it Toldang Dayawan

(Éxodo 26:1-37)

⁸ Ginghamán it mga ma-ayong manugpanray ag manughaboy kag Toldang Dayawan halín sa sampuyong rolyo it mapinong tela nak hinaboy sa bunáng nak putíng lino,^a ag mga bunáng ra nak kulay asúl, ubi, ag puyá. Gingburday ninrá rilí kag hitsura it mga Kerubín nak inggwá't pakpak. ⁹ Tanáng rolyo ay pare-pareho it sukat: kag habà ay katorseng yarda (14 yarda) ag kag yapar ay ruháng yarda (2 yarda).

¹⁰ Gingtambi anay ninrá kag limáng rolyo ag imáw ra katóng limá. ¹¹ Kag kada habig it kalíng ruháng natambey ay inra inghimu-an it mga talinga nak halín sa mga ritasang asúl. ¹² Sa kada usá, singkwentang talinga kag inra gingtahî agór magpares kalíng mga talinga. ¹³ Bag-o ginghimò ninrá kag singkwentang kaw-it nak buyawan. Imáw kalí kag inra ginggamit pramas kalíng ruhá ay matabô, agór kag Toldang Dayawan ay magíng usá.

¹⁴ Masunór, ginghimò ninrá kag onsenng rolyong tela nak humán sa bayukag it kambíng.^b Imáw kalí kag pangibabaw it katóng unang yamít nak lino sa Toldang Dayawan. ¹⁵ Tanáng rolyo ay pare-pareho't sukat: kag habà ay kinseng yarda (15 yarda) ag kag yapar ay ruháng yarda (2 yarda). ¹⁶ Gingtambi anay ninrá kalíng limáng rolyo ag imáw ra kalíng an-óm. ¹⁷ Sa kada usá ay inra gingtahi-an sa habig it singkwentang talinga agór magpares kalíng mga talinga. ¹⁸ Bag-o ginghimò ninrá kag singkwentang kaw-it nak bronse. Imáw kalí kag inra ginggamit pramas kalíng ruhá ay magtabo, agór kag Toldang Dayawan ay magíng usá. ¹⁹ Pagkatapos ginghimò ninrá kag inugtakyób sa Dayawan halín sa anit it turong karnero nak tinina it puyá.^c Ag kag hulí ay ginghimò ninrá kag pangibabaw sa tanán, nak humán sa pinong anit it katóng isra nak na-ambit sa yumba-yumbâ.^d

^a36:8 Kag Toldang Dayawan ay inggwa't ap-át nak pangtabon ag kaling hinaboy nak lino ay imáw kag primero.

^b36:14 Kag Toldang Dayawan ay inggwa't ap-át nak pangtabon ag kaling humán sa bayukag it kambíng ay imáw kag pangruhá.

^c36:19a Kag Toldang Dayawan ay inggwa't ap-át nak pangtabon ag kaling humán sa anit it turong karnero ay imáw kag pangtatló.

^d36:19b Kag Toldang Dayawan ay inggwa't ap-át nak pangtabon ag kaling humán sa anit it isra ay imáw kag pang-ap-át.

²⁰Ngasing ginghimò it mga panray kag mga porma nak akasya para sa ringring it tolda. ²¹Kada usáng porma: kag ta-as ay kinseng piyé (15 piyé) ag kag yapar ay ruháng piyé ag tatlong purgada (2.25 piyé). ²²Kada usáng porma ay gingbutangan it tigruháng sikí, agór magtabò it ma-ado kag mga porma. Tanáng porma ay tuyár kalí kag paghumán. ²³Tong ginghimò ninrá katóng mga porma ay beynte kag para sa ringring sa bandang Habagatán. ²⁴Gingsaysay ra ninrá kag kwarantang tongtongan nak humán sa pilak: ruháng tongtongan para sa kada usáng porma— tig-usá sa kada sikí. ²⁵Para sa ringring sa bandang Amihan ay ginghimò ra ninrá kag beynteng porma. ²⁶Imáw ra kag inra kwarantang tongtongang pilak— ruháng tongtongan sa irayom it ruháng sikí it kada porma. ²⁷Sa parting likór it tolda, bandang Sugbuan, ginghimò ninrá kag an-óm nak porma, ²⁸patí ruháng porma para sa ruháng rugô. ²⁹Kalíng tigruháng porma, nak pangrugô, ay gingtabò halín sa ubós hanggáng sa ibabaw, ag gingpisan it soksok kag ruháng sikí sa usáng tongtongan yang. ³⁰Nganì wayó tanán kag porma para sa likór, ag kag inra mga tongtongang pilak ay disisa-ís tanán— ruhá sa kada porma.

³¹⁻³²Naghimò ra sinrá it mga panggakot nak mahabang akasya— limá para sa mga porma sa kada habig it tolda, ag limá ra para sa likór it tolda sa bandang Sugbuan. ³³Kag sa tungâ nak panggakot para sa kada habig ag likór ay kag habà ay halín sa usáng ugbós hastáng sa usáng ugbós. ³⁴Gingpauptan ninrá kalíng tanáng porma ag panggakot it buyawan, ag ginghimu-an ninrá it mga ragkong talinga nak buyawan pramas soksokan it mga panggakot.

³⁵Masunór, ginghimò ninrá kag kurtinang panglipór sa Bala-an nak Kabán, ag hinabuyan kalí it magandang klasing bunáng halín sa putíng lino, ag mga bunáng ra nak kulay asúl, ubi ag puyá. Kalí ay gingburdahán it hitsura it mga Kerubín nak inggwát pakpak it mga ma-ayo magburda. ³⁶Kalí ay inra gingtakór parayan sa mga buyawang kaw-it sa ap-át nak haliging akasya. Kalíng mga haligi ay napauptan it buyawan nak nakatóngtong sa ap-át nak tongtongang pilak. ³⁷Bilang sará sa pwertahan it Toldang Dayawan, kalí ay ginghumanán it kurtina it mga ma-ayo maghaboy, halín sa magandang klasing bunáng nak putíng lino, ag mga bunáng ra nak kulay asúl, ubi ag puyá. ³⁸Gingsaysay ninrá kag mga buyawang pangkaw-it pramas itakór kalíng kurtina sa limáng haliging akasya nak pinauptan it buyawan. Gingsaysay ra ninrá kag limáng bronse para sa tongtongan it haligi.

Kag Paghumán it Bala-an nak Kabán it Kasugtanan

(Éxodo 25:10-20)

37¹ Pagkatapos ginghamán ni Besalél kag Bala-an nak Kabán halín sa akasya: kag habà it kalí ay an-óm nak rangaw (3.75 piyé), ag kag yapar ay ap-át nak rangaw (2.25 piyé) imáw ra kag ta-as.² Gingpahuptan nidá kalí it purong buyawan sa suyór ag sa liwás, bag-o rinibitihan it buyawan palibot sa yubà.³ Ginghamu-an nidá kalí it ap-át nak ragkong talinga nak buyawan sa ida ap-át nak sikí— tigruhá sa magkanyudong habig.⁴ Masunór, ginghamò ra nidá kag pangbadaw nak akasya ag pinahuptan kalí it buyawan.⁵ Kalíng pangbadaw ay ida gingsoksok sa mga talinga sa magkanyudong habig it kabán agór kalí ay puyding badawan.

⁶ Masunór ginghamò nidá kag takyób nak purong buyawan para sa Bala-an nak Kabán. Ag kalíng takyób ay imáw it nagíng ingkuran nak ingtatawag nak Inkuran it Kalu-oy. Kag habà it kalí ay an-óm nak rangaw (3.75 piyé) ag kag yapar ay ap-át nak rangaw (2.25 piyé).⁷ Kag bawat ugbós it kalí ay ginghamán it ruháng ingtatawag nak Kerubín nak buyawan—⁸ tig-usáng Kerubín sa bawat ugbós. Ida kalí gingporma sa takyób agór kag ruháng Kerubín ag kag ingkuran ay usa yang.⁹ Ginghamò nidáng magka-atubang kag ruháng Kerubín nak nagmumuyat pa-ubós sa takyób it kabán, nak parehong nakabukâ kag pakpak nak gingsisinrungán kag takyób.

Kag Paghumán it Lamesa Para sa Tinapay nak Hinalar sa Atubangan it Diós

(Éxodo 25:23-29)

¹⁰ Masunór inra ginghamán kag lamesa halín sa akasya: kag habà ay limáng rangaw (3 piyé), kag yapar ay ruhá ag tungang rangaw (1.5 piyé), ag kag ta-as ay ap-át nak rangaw (2.25 piyé).¹¹ Inra kalí gingpahuptan it purong buyawan ag gingribitihan it buyawan sa palibot.¹² Inra kalí hinimu-an it sanipa pa-ibabaw nak tungâ sa rangaw kag yapar (3.75 purgada),^e bag-o pinahuptan kalí ag ingribitihan it buyawan sa palibot.¹³ Inra kalí ginghamu-án it ap-át

^e37:10-14 ag 25:25-27 Bukô mahadag kung ni-o kag hitsura it kalíng pangpatibay. Kumporme sa gingsisilíng it mga ma-ayam sa Hebrohanon, puyde nak kalíng pangpatibay ay palibot sa ibabaw it lamesa o palibot sa tungâ it mga sikí. Puyde ra nak kalíng pangpatibay sa palibot sa ibabaw it lamesa ay mayapar o mata-as (3.75 purgada o 8 cm it yapar o ta-as).

nak ragkong talinga nak buyawan ag tinakór sa ida ap-át nak pusor sa ibabaw it sikí. ¹⁴ Rutó ninrá gingtakór kalíng mga talinga sa mayungot it sanipa pramas soksoán it pangbadaw it mga tawo. ¹⁵ Ginghamò ra ninrá kalíng pangbadaw nak akasya ag pinahuptan it buyawan. ¹⁶ Masunór ginghamò ra ninrá kag mga gamit para sa lamesa halín sa purong buyawan, tuyár sa mga mayukóng ag pinggan, patí mga pitsil ag tasa para sa paghalar it inumon.

Kag Paghumán it Kandilério

(Éxodo 25:31-39)

¹⁷ Masunór, ginghamán ninrá kag kandilério nak purong buyawan. Gingsaysay ninrá kalí it bilóg: kag punò ag yawas, ag mga sangá, patí kag mga butangan it iwág sa tungâ it pay buskár nak buyak nak inggwa't pilang alimudóng^f sa palibot. ¹⁸ Ginghamu-án ninrá kalí it an-óm nak sangá, tigtatlo sa magkanyudo; kada usá sa an-óm nak mga sangá ay ¹⁹ nagka-inggwa't tatlong korteng buskár nak buyak nak inggwa't pilang alimudóng sa palibot bilang pangpagandá.^g ²⁰ Kag yawas it kalíng kandilério ay nagka-inggwa't ap-át nak korteng buskár nak buyak nak inggwa't piláng alimudóng sa palibot biláng pangpagandá. ²¹ Gingbutangán ra ninrá it usáng buskár nak buyak sa irayom it kada bukó it pares nak sangá. ²² Kag mga buskár nak buyak, alimudóng ag sangá ay ginghamò ninráng unáy sa yawas ag punò. Bilóg kalí nak sinaysay nak purong buyawan.

²³ Bag-o, ginghamò ninrá kag pitóng iwág para sa kandilério, patí kag mga gamit sa panglimpyo ag sa pangsayor halín sa purong buyawan. ²⁴ Halín sa trentay kwatrong kilo it buyawan inra gingsaysay kag kandilério ag kag tanáng gamit.

Kag Paghumán sa Altár nak Sunugán it Insenso

(Éxodo 30:1-5)

²⁵ Masunór ginghamò ninrá kag altár halín sa akasya nak sunugán it insenso. Kwadrado kalí: kag habà ag yapar ay ruhá ag tungang rangaw (1.5 piyé) ag kag ta-as ay limáng rangaw (3 piyé). Ginghamán ra ninrá kag ap-át nak pusor it matagar, nak pay sungay kag korte, ag unay sa altár. ²⁶ Bag-o pinahuptan kalí it purong buyawan sa ibabaw, sa palibot ag sa mga matagar. Ag rinibitihan ra ninrá it buyawan kag ibabaw sa palibot. ²⁷ Inra kalí

^f37:17 Kali ay bisayang Bantoanon o Asì para sa “buyak nak wayâ pa nabuskár.”

^g37:19 Kag ngayan it kalíng buyak ay almendro.

hinimu-an it ruháng marakóng talinga nak buyawan, ag tinakór sa ida magkanyudong habig sa irayom it ribite,^h pramas soksokán it pangbadaw it mga tawo. ²⁸ Ginghamò ra ninrá kalíng pangbadaw nak akasya ag gingpahuptan ra kalí it buyawan.

²⁹ Ginghamò ra ninrá kag bala-an, puro ag mabangyong lanang panghaplas sa mga ma-ayong manughimò it pabangyo.

Kag Paghumán sa Altár nak Sunugán it Hadop nak Inughalár sa Diós

(Éxodo 27:1-8)

38 ¹ Pagkatapos ginghamò ninrá kag altár nak sunugan it hadop nak inughalár sa Diós, halín sa akasya, nak kag ta-as ay usá ag tungang yarda (1.5 yarda); kwadrado kalí ag kag habà ag yapar ay ruhá ag tungang yarda (2.5 x 2.5 yarda). ² Kag ap-át nak pusor it kalí ay ginghamu-án ninrá it matagar, nak pay sungay kag korte, ag kalí ay unáy sa altár. Bag-o kalíng altár ay gingpahuptan it bronse. ³ Pagkatapos ginghamu-án ra ninrá kag altár it mga gamit nak bronse— mga butangan it abó, mga pala, mga mayukóng, mga marakóng tinidór, ag butangan it bagà. ⁴ Ginghamu-án ra ninrá it parilyang humán sa bronse, nak kag hitsura ay pay lambat. Ag isuyór ninrá kalíng parilya sa altár, agór kali ay nakabutáng sa pinakatongtongan sa tungâ it altár. ⁵ They also made four large rings for inserting the two-man-carrying-poles at the four corners of the grate. ⁶ Masunór naghimò ray sinrá it ruháng pangbadaw nak akasya ag gingpahuptan ra it bronse. ⁷ Kalíng mga pangbadaw ay inra gingsoksok rutóng mga talinga pramas sa magkanyudong habig ay puyding badawan. Kadâ kag altár nak inra inghumán ay halín sa tabla ag wayá't sayóg.

Kag Paghumán it Tipunán it Tubì Para Panghugasán

(Éxodo 30:18)

⁸ Masunór ginghamán ninrá kag usáng tipunán it tubì nak panghugasán, nak pay marakóng planggana nak inggwa't tongtongan. Sináysay ninrá kalí halín sa bronse nak ginggagamit it

---

^h37:27 Bukô mahadag kag Hebrohanon dilí. Kag gingsilíng sa ibáng kasuyatan ay inggwa't ruháng pares it talinga nak buyawan nak nakatakór sa magkanyudong habig it altar ag kag gingsilíng sa ibá ay inggwa't usáng talinga nak buyawan nak nakatakór sa magkanyudong habig.

mga kabade bilang salamín. Kalíng mga salamín ay ginghalar it mga kabade nak nagsiserbisyo sa inggwa't pasuyuron it Tolda it GINO-O.

Kag Paghumán sa Raya-ag it Toldang Dayawan

(Éxodo 27:9-19)

⁹Masunór, ginghimu-án ninrá kag Toldang Dayawan it raya-ag nak napalibutan it kuráy nak mga rolyo it mapinong putíng yamít nak lino. Sa Bandang Habagatán ay singkwentang yarda kag habà (50 yarda). ¹⁰Kalíng mga rolyo it yamít nak lino ay tinakór ninrá sa beynteng haligi nak nakatinrog sa beynteng tongtongang bronse. Kag mga pangkaw-it it kalí ag kag mga ragkóng singsing ay gingsaysay ninrá sa pilak. ¹¹Imáw ra kag kuráy sa bandang Amihan— ay singkwentang yarda kag habà (50 yarda), kag ma rolyo it yamít ay nakatakór sa beynteng haligi nak nakatinrog sa tongtongang bronse, ag kag mga pangkaw-it ag ragkong singsing ay sinaysay sa pilak.

¹²Sa bandang Sugbuhan, beynte singkong yarda kag yapar it raya-ag (25 yarda), ag kag rolyo it yamít ay nakatakór sa sampuyong haliging nakatinrog sa ida tongtongan, ag kag mga pangkaw-it ag ragkong singsing ay sinaysay sa pilak. ¹³Sa bandang Subatan kag yapar it raya-ag ay beynte singkong yarda ra (25 yarda). ¹⁴Sa usáng habig it pasuyurán ay hinimu-an it mga rolyo it yamít nak lino nak kag habà ay pitóng yarda ag tungâ (7.5 yarda), ag ingtakór sa tatlong haligi sa ida tongtongan. ¹⁵Imáw ra sa usáng habig— pitóng yarda ag tungâ (7.5 yarda) kag habà it mga rolyo it yamít nak nakatakór sa tatlong haligi ag ida tongtongan. Sa tungâ it kalí ay rayan pasuyór. ¹⁶Tanáng rolyo it yamít nak nakapalibot sa raya-ag ay hinaboy sa mapinong putíng lino. ¹⁷Kag mga tongtongan it mga haligi ay bronse. Ag kag mga pangkaw-it ag mga ragkong singsing ay pilak. Kag mga haligi ay natakyuban ra it pilak. Tanáng haligi sa palibot it raya-ag ay inggwa't ragkóng singsing it nak sinaysay sa pilak.

¹⁸Para sa rayan pasuyór, gingpahabuyán kag kurtinang sará halín sa mapinong putíng bunáng nak lino, ag mga bunáng ra nak kulay asúl, ubi ag puyá, sa mga ma-ayo maghaboy. Kag habà it kalí ay sampuyong yarda (10 yarda) ag kag ta-as ay ruhá ag tungáng yarda (2.5 yarda), tuyár sa palibot nak kuráy. ¹⁹Bag-o kalí ay gingsab-it sa ap-át nak haligi nak nakatinrog sa ida tongtongang bronse. Ag kag mga pangkaw-it ag mga ragkong singsing it kalí ay pilak. Natakyuban ra kalí it pilak. ²⁰Tanáng palpal nak ginggamit sa Toldang Dayawan ag sa palibot it raya-ag ay bronse.

Kag Balór it Nagamit sa Toldang Dayawan

²¹ Imáw kalí kag listahan it tanáng buyawan, pilak ag bronse nak nagamit sa Toldang Dayawan ag sa paghumán it Bala-an nak Kabán it Kasugtanan. Kag listaháng kalí ay ingpahimò ni Móises sa mga inanak ni Levi, sa irayom it pamumunò ni Itamár, nak anák ni Aaron nak Pinakamata-as nak Parì. ²² Tanáng gingsugò it GINO-O kang Móises ay gingtuman ni Besalél, nak anák ni Uri, apó ni Hur, halín sa lahi ni Juda. ²³ Kag nagbulig sa ida ay si Ohóliab, nak anák ni Ahisamác, halín sa lahi ni Dan. Sinrá ay mga ma-ayong panráy, manugplano it magandáng butáng, ag manughaboy it mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá, patí pinong putíng lino.

²⁴ Tanáng buyawan nak ginghalár it mga Israelinhon sa GINO-O agór magamit sa pagpatinrog it Toldang Dayawan ay nag-abot sa mga usáng tonelada, kumporme sa taksanan nak ginghahagar sa Toldang Dayawan.

²⁵ Tanáng pilak nak natipon halín sa mga nabilang sa pagpalista it tanáng Israelinhon ay umabot sa mga tatló ag tungáng tonelada,ⁱ kumporme ra sa taksanan nak ginghahagar sa Toldang Dayawan—²⁶ kada usáng tawo nak narayanan it pagbilang ay nagbadar it limá ag tungáng gramo, kumporme sa taksanan nak ginghahagar it Toldang Dayawan. Kag mga narayanan it pagbilang nak nag-i-idád it beynte pata-ás ay 603,550 kayake. ²⁷ Imáw kalí kag tanáng pilak nak nagamit sa kada usáng tongtongan it haligi para sa Toldang Dayawan, patí kag sará, ay nag-abot sa mga tatló ag tungáng tonelada. Kada usá sa usáng gatós nak tongtongan ay naggagamit it treyntay kwatrong kilo nak pilak.^j ²⁸ Ag beynteng kilo nak pilak kag inggamit sa mga pangkaw-it, sa mga singsing, ag sa mga pangtakyób it haligi it kuráy.

²⁹ Tanáng bronse nak ginghalar ninrá sa GINO-O ay nag-abot sa mga ruhá ag tungáng tonelada. ³⁰ Ginggamit ninrá kalí para sa mga tongtongan it haligi sa pasuyuron it Toldang Dayawan, sa altár nak sunugán it hadop nak inughalár sa Diós, patí sa parilya ag sa tanáng gamit sa altár. ³¹ Halí ra ninrá gibay-a kag ginggamit sa mga tongtongan it haligi sa palibot it raya-ag, ag sa mga tongtongan it haligi para sa kurtinang sará sa pasuyuron it raya-ag. Imáw ra sa tanáng palpal nak inggamit sa Toldang Dayawan, ag sa kuráy.

ⁱ38:25 Sa inra kalí ay 100 talento ag 1,775 syekel nak pilak.

^j38:27 Sa inra kali ay usáng talento.

Kag Paghumán sa Gingsusoksok it mga Pari

39 ¹Gingtahi-an na Besalél it mga barò si Aaron ag ibá pang mga parì nak nagsiserbisyo sa Toldang Dayawan. Ginghaboy ninrá kalí halín sa mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises.

Kag Paghumán it Epod Para sa Pinakamata-as nak Pari

(Éxodo 28:6-14)

²Ginghimò ra ninrá kag epod nak wayá't butkón, halín sa mga bunáng nak buyawan ag kulay asúl, ubi ag puyá, patí mapinong putíng lino. ³Kag buyawan ay inra pini-pî anay it manipís, bag-o hiniwa-hiwâ it mahabà pramas puyding magíng pay bunáng, nak inghaboy ka-ibahan it mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá, patí it mapinong putíng lino. Kalí ay trabaho it mga ma-ayo maghaboy.

⁴Kag epod ay ginghumanán ninrá it ruháng mayapar nak terante, pramas imáw kalí kag nagsugrong sa likór ag sa atubangan. ⁵Kag paha, nak ging-unáy ninrá sa paghaboy, ay halín ra sa mga bunáng nak buyawan ag kulay asúl, ubi ag puyá, patí mapinong putíng lino, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises.

⁶Gingtakór ninrá sa epod kag ruháng alahas nak tuyár sa marmol sa ida butangang buyawan, nak ingpalibutan it mapinong pinisi-pisí nak buyawan. Tiniltil rutó kag mga ngayan it mga anák ni Jacób nak ingtatawag rang Israél. ⁷Inra ingtakór kalíng ruháng batóng alahas sa ruháng terante it epod bilang pagromrom sa mga anák ni Israel, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises.

Kag Paghumán it Pangsukeyób sa Rughan Para sa Pinakamata-as nak Pari

(Éxodo 28:15-28)

⁸Masunór ginghimu-an ra it mga ma-ayo maghaboy si Aaron it pangsukeyób sa ida rughan. Kag paghimò it kalí ay tuyár sa epod nak hinaboy sa mga bunáng nak buyawan ag kulay asúl, ubi ag puyá, patí mapinong putíng lino. ⁹Kalí ay inapilò agór magíng kwadrado—usáng rangaw kag habà (8 purgada), imáw ra kag yapar. ¹⁰Inra kalí gingtakran it ap-át nak lihira it magandang alahas. Sa unang lihira kag mga kulay ay puyá, ruyáw ag pus-awón nak berde; ¹¹sa pangruháng lihira ay kag mga kulay ay tuyár sa pispis nak tangkalí, asúl nak tuyár sa langit, ag putí; ¹²sa pangtatlong lihira ay kag mga

kulay ay pus-awón nak kulay-ubi, tuyár sa brawn nak marmol, ag kulay-ubi; ¹³ sa pang-ap-át nak lihira ay kag mga kulay ay tuyár sa buyak it kayabasa, tuyár sa itóm nak marmol, ag berde. Kalíng tanán ay binutáng sa ida butangang buyawan nak ingpalibutan it mapinong pinisi-pisí nak buyawan. ¹⁴ Tanan-tanán ay doseng magandang alahas. Sa bawat usá ay nakatitil kag kada ngayan it doseng anák ni Jacób nak ingtatawag rang Israél, nak Punò it inra lahì.

¹⁵ Masunór, gingsaysay ninrá kag ruháng kadina nak yinubir, halín sa purong buyawan, para sa pangsukyob sa rughan.

¹⁶ Bag-o gingsaysay ra ninrá kag ruháng butangang humán sa pinisi-pisí nak buyawan, ag ruháng maragkong talinga nak buyawan. Kalí ay inra gingtakór sa ruháng pusor sa ibabaw it pangsukyob sa rughan. ¹⁷ Ag rilí gingtakór ninrá katóng ruháng kadina nak buyawan, ¹⁸ ag kag ruháng ugbós it kató ay inra ingtakór sa atubangan it ruháng butangan it alahas, sa atubangan it terante it epod. ¹⁹ Pagkatapos gingsaysay ray ninrá kag ruháng maragkong talinga nak buyawan, para sa ruháng pusor sa ugbós it pangsukyób sa rughán, sa irayom nak lapat sa epod. ²⁰ Bag-o gingsaysay ninrá kag ruháng maragkong talinga nak buyawan, para sa kilir it epod, kung hari-ín nagsugrong kag paha. ²¹ Kag ruháng talinga it pangsukyób sa rughán ay gingsugrong sa ruháng talinga sa magandang pagkahaboy sa paha it epod it higót nak asúl, pramas indí magbitin-bitin kag pangsukyób sa rughán, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises.

Kag Paghumán it Iba Pang mga Gingsusoksok it mga Parì

(Éxodo 28:31-43)

²² Pagkatapos gingpahaboy sa mga ma-ayo maghabóy kag pangirayom sa epod nak puro asúl. ²³ Gingbutangán kalí it buhò para sa uyo ag gingribitihan kag palibot pramas indí kalí magisì. ²⁴ Kag gadar it kalí ay ginghimu-an ninrá it mga granadang halín sa mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá, patí mapinong putíng lino. ²⁵ Ginghimu-an ra ninrá it mga ma-intik nak bagtíng nak buyawan ag inra kalí ingpatungâ sa granada. ²⁶ Kalíng mga bagtíng nak buyawan ag mga granada ay bay-ot-bay-utan kag pagtakór sa palibot sa gadar it kalíng pangirayom nak barò nak yabáw sa epod. Kalí ay dapat isoksok ni Aaron pag nagsiserbisyo sidá bilang parì, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises.

²⁷ Masunór gingpahabuyan si Aaron ag ida mga anák it sutana, halín sa mapinong tela nak putíng lino, sa mga ma-ayo maghaboy.
²⁸ Imáw ra kag turban ag mga bugkos sa uyo, patí mga karsunsilyo.
²⁹ Gingpahumán ra sa mga ma-ayo maghaboy kag panghagkos halín sa mga bunáng nak kulay asúl, ubi ag puyá, patí mapinong putíng lino, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises.

³⁰ Masunór gingsaysay ninrá kag usáng sagradong alahas nak purong buyawan, ag gingtiltil rutó kag bisayang, “Ginahíng Bala-an Para sa GINO-O.” ³¹ Ginghigót ninrá kalí sa atubangan it turban it pisi nak asúl, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises.

Kag Pag-usisà ni Móises sa Tanáng Inhumán Para sa Toldang Dayawan

(Éxodo 35:10-19)

³² Ngasing, natapos ninrá kag tanáng trabahu-ón sa Toldang Dayawan nak ímawey ngasing kalíng Tolda it GINO-O. Kalí ay gingtuman it mga Israelinhon, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises. ³³ Bag-o gingprisentar ninrá kalí kang Móises:

kag tolda ag mga kagamitán dilí— tuyár sa mga pangkaw-it, mga porma, mga panggakot, mga haligi, ag mga tongtongan;

³⁴ kag pangtabon nak humán sa mga anit it turong karnero nak tinina it puyá, kag pangtabon nak humán sa pinong anit it isrá nak na-ambit sa yumba-yumbâ, patí kag hinaboy nak kurtina;

³⁵ kag Bala-an nak Kabán it Kasugtanan ka-ibahan kag ida mga pangbadaw, ag kag takyob nak Ingkuran it Kalu-oy;

³⁶ kag lamesa, ka-umir kag ida mga gamit, ag kag tinapay nak hinalar sa atubangan it Diós; ³⁷ kag kandilério nak purong buyawan, ka-umir kag ida mga gamit, patí kag lana para sa mga iwág; ³⁸ kag buyawan nak altár nak sunugán it insenso, kag lanang panghaplas it mga pari, kag mabangyong insenso, patí kag kurtinang sará para sa pasuyuron it tolda.

³⁹ Gingprisentar ra ninrá kag altár nak bronse nak sunugán it hadop nak inughalár sa Diós, ka-ibahan kag ida pamilyang bronse, kag mga pangbadaw, ag tanáng ida gamit, patí kag tipunan it tubí ag ida tongtongan;

⁴⁰ patí kag mga rolyo it yamít para sa kuráy, kag mga haligi ka-ibahan kag ida tongtongan, patí kag kurtinang sará para sa pasuyuron sa raya-ag; kag mga pisi ag mga palpal; ag tanan-tanáng

mga gamit para sa Toldang Dayawan nak ímawey ngasing kalíng Tolda it GINO-O.

⁴¹ Tong hulí gingpresentar ninrá kag mga hinaboy nak inugsoksok para kana Aaron ag sa ida mga anák, pag sinrá ay nagsiserbisyo sa Toldang Dayawan bilang mga parì.

⁴² Gíngtuman matu-or it mga Israelinhon kag tanáng trabahu-ón, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises. ⁴³ Ging-usisà kalí tanán ni Móises, ag nakità nidá nak inra natuman kag tanáng gingsugò it GINO-O. Kadâ gingbendisyanan nidá kalí.

Kag Pagplastar ag Paggahín sa Toldang Dayawan

40 ¹ Ngasing nagsugò ray kag GINO-O kang Móises, ² “Sa primerong adlaw it bag-ong tu-ig, imoy ipatugrok kag Toldang Dayawan nak ímawey ngasing kalíng Tolda it GINO-O. ³ Una isuyór nimo rahâ kag Bala-an nak Kabán it Kasugtanan ag alipran kinâ it kurtina. ⁴ Masunór, imo isuyór kag lamesa, ag iplastar rahâ kag mga gamit nidá. Bag-o isuyór kag kandilerio ag ihanrà kag ida mga iwág. ⁵ Isunór nimo kag buyawan nak altár nak sunugán it insenso, sa atubangan it nakurtinahang Bala-an nak Kabán it Kasugtanan. Pagkatapos atakrán nimo it kurtinang sará kag pasuyuron it Toldang Dayawan.

⁶ “Masunór ibutáng nimo kag altár, nak sunugán it mga hadop nak inughalár sa Diós, sa atubangan diretso sa pasuyuron it Toldang Dayawan, nak ímawey ngasing kalíng Tolda it GINO-O. ⁷ Sunór nimong ibutáng kag tipunán it tubì sa tungâ it Toldang Dayawan ag altár, bag-o sudlan kató it tubì. ⁸ Pagkatapos kurayí kag palibot it raya-ag it mga rolyong yamít ag atakran it kurtinang sará kag rayan pasuyór.

⁹ “Pagkatapos, imo abay-on kag lanang panghaplas it mga parì, ag imo bub-an kag Toldang Dayawan ag tanáng kagamitán rahâ. Sa tuyár nak parayan imo agahinón kalí para sa bala-an nak layunin. ¹⁰ Masunór, abub-an ray nimo kag altár nak sunugán it hadop nak inughalár sa Diós ag tanáng gamit rahâ. Sa tuyár nak parayan imo agahinón kalíng altár para sa pinakabala-an nak layunin. ¹¹ Patí kag tipunán it tubì ag ida tongtongan ay imo ra bub-an sa paggahín dilí sa bala-an nak layunin.

¹² “Pagkatapos imo aray-on si Aaron ag kag ida mga kayaking anák sa pwertahan it Tolda it GINO-O ag kaligusan sinrá. ¹³ Pagkakaligos, pasoksokán kang Aaron kag mga bala-an nak barò, ag imo sidá

bub-an it lana sa paggahín, pramas sidá ay maserbisyo sa Akò bilang Pinakamata-as nak Parì. ¹⁴ Masunór, papayunguta ra kag ida mga anák ag pasoksokón sinrá it mga sutana. ¹⁵ Bub-an ra nimo sinrá it lana tuyár sa imo inghuman sa inra tatay, agór sinrá ay maserbisyo sa Akò bilang mga parì. Kalíng paggahín sa inra bilang mga parì ay mapadayon hastáng sa inra mga ka-apu-apuhan.”

¹⁶ Gingtuman matu-or ni Móises kag tanáng gingsugò sa ida it GINO-O.

¹⁷ Ngani, sa primerong adlaw it bag-ong tu-ig, nak imáw kag pangruháng tu-ig tunà tong naghalín sinrá sa Ehipto, kag Toldang Dayawan ay naplástarey. ¹⁸ Tong gingplastar kalí ni Móises, ida ging-una it plastar kag mga tongtongan it haligi para sa tolda. Bag-o gingpatinrog rahâ kag mga porma, gingsoksok kag mga panggakot, ag gingpatinrog kag mga haligi. ¹⁹ Masunór ida gingbukyar kag mga pang-atóp sa pangibabaw it Tolda ag gingkamada kag ap-át nak klase it atóp, tuyár sa gingsugò it GINO-O sa idá.

²⁰ Masunór, gingba-óy nidá kag ruháng mayapar nak bató nak nasuyatan it kasugu-án ag gingsuyór sa Bala-an nak Kabán. Gingsoksok nidá kag ruháng pangbadaw it Kabán, ag gingtakyubán kalí it Ingkuran it Kalu-oy. ²¹ Bag-o gingsuyór kalí sa Toldang Dayawan ag ginglipran it kurtina, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises.

²² Masunór, ida gingbutáng kag lamesa sa liwás it kurtina, sa bandang Amihan sa suyór it Toldang Dayawan. ²³ Ida ray ingplastar kag tinapay rahâ sa atubangan it GINO-O, kumporme sa gingsugò nidá sa idá.

²⁴ Masunór ida gingbutáng kag kandilério, atubang sa lamesa, sa bandang Habagatán sa suyór it Toldang Dayawan. ²⁵ Ida ginghanrà kag mga iwág sa atubangan it GINO-O, kumporme ra sa gingsugò nidá sa idá.

²⁶ Tong hulí ay ida binutáng kag buyawan nak altár nak sunugán it insenso, sa liwás yang it kurtina sa tungór it Bala-an nak Kabán. ²⁷ Nagsunog sidá rahâ it mabangyong insenso, kumporme sa gingsugò it GINO-O sa idá. ²⁸ Bag-o gingsarhan it kurtina kag pwertahan it Toldang Dayawan.

²⁹ Pagkatapos, gingbutáng nidá kag altár nak sunugán it hadop nak inughalár sa Diós, sa atubangan diretso sa pasuyurón it Toldang Dayawan, nak ímawey ngasing kalíng Tolda it GINO-O. Ag rutó sidá

gisunog it mga hadop ag mga uyás nak inughalár, kumporme sa gingsugò it GINO-O sa idá.

³⁰ Masunór, ida gingbutáng kag tipunán it tubì sa tungâ it Tolda it GINO-O ag altár, bag-o binutangán it tubì nak inugpanghináw.

³¹ Halí sa Móises, Aaron ag ida mga anák nak kayake gipapanghinaw.

³² Napanghinaw anay sinrá kada masuyór sa Tolda it GINO-O ag kada mapayungot sa altár nak sunugán it mga hadop nak inughalár sa Diós, kumporme sa gingsugò it GINO-O kang Móises.

³³ Pagkatapos, gingkurayán ni Móises kag raya-ag palibot sa Toldang Dayawan ag sa altár bag-o gingsarhan it kurtina kag rayan pasuyór it raya-ag. Tuyar kalí kag pagtapos ni Móises sa tanáng trabahu-ón.

Kag Pagbabâ it Kahimaya-an it GINO-O sa Toldang Dayawan

³⁴⁻³⁵ Pagkatapos nagbabâ katóng rampog^k ag nalibón kag Toldang Dayawan, nak ímawey ngasing kalíng Tolda it GINO-O, ag kali ay napuno it kahimaya-an it GINO-O. Kadâ indî rutó makasuyór si Móises dahil nagtinír sa Tolda kag kahimaya-an it GINO-O.

³⁶ Ag sa oras nak nagpa-ibabaw kag rampog sa Toldang Dayawan ag pay nagpapanaw, ay imáw yang ray kató kag pagginan it mga Israelinhon. ³⁷ Pero kung kag rampog ay wayâ gipa-ibabaw ag pay wayâ gipapanaw, ay indí ra sinrá magginan hastáng kalí ay magpa-ibabáw ray ag pay nagpapanaw ray. ³⁸ Kadâ kag rampog it GINO-O ay asa ibabaw it Toldang Dayawan kung adlaw, ag kung gab-í ay rampog nak pay nagkakayado. Nakikitâ permi kalí it mga Israelinhon sa inra mga pagpanaw.

---

^k40:34-35 Kalí kag haliging rampog nak nagpapanguna sa mga Israelinhon sa inra pagpanaw halin sa Ehipto.